

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 1
---	---	----------

E1.2.5L FIȘA DE EVALUARE GENERALĂ A PROIECTULUI DR 36 LEADER (proiecte mixte – investiții și servicii)

cu obiective care se încadrează în prevederile art. 73-Investiții din Reg. (UE) nr. 2115 din 2021

Numărul de înregistrare al Cererii de Finanțare* (CF):

**se va prelua din....*

Date generale:

Denumire solicitant: _____

Titlu proiect: _____

Denumire GAL: _____

Numar autorizare GALdin data.....

Cod de identificare fiscala a GAL-ului.....

Data depunerii proiectului in sistem : _____

Data transmiterii proiectului la SLIN-OJFIR

Obiectivele proiectului se încadrează în prevederile Reg. (UE) nr. 2115 din 2021 , art. 6 , alin (1) si (2)

Raportul de selectie nr.din data deemis de GAL

Amplasare proiect (localitate): _____

Statut juridic solicitant: _____

Date personale reprezentant legal

Nume: _____ Prenume: _____

Funcție reprezentant legal: _____

Funcția reprezentantului legal al proiectului (asociat unic/asociat majoritar/administrator)

(se va completa de către expertul evaluator de la nivel județean prin preluarea informațiilor din Cererea de Finanțare- Secțiunile B.1 si B.2)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 2
---	---	----------

B. Analiza tip investitie

Tipul de investitie	DA	NU
Investitii de tip social/ in interesul comunității/ neproductive	☐	☐
Investitii de tip competitiv/economic	☐	☐

C. VERIFICAREA CRITERIILOR DE ELIGIBILITATE GENERALE (SOLICITANT SI PROIECT)

EG1-Verificarea eligibilității solicitantului	Verificare efectuată		
	DA	NU	NU ESTE CAZUL
EG1.1 Solicitantul proiectului trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili așa cum sunt aceștia definiți în Fisa intervenției elaborată de GAL			
EG1.2 Solicitantul nu este înregistrat în Registrul debitorilor AFIR, atât pentru Programul SAPARD, cât și pentru FEADR și EURI? Art. 17 din HG 1570 Solicitanții/Beneficiarii/Membrii asociațiilor de dezvoltare intercomunitară, după caz, înregistrați în registrul debitorilor AFIR, atât pentru Programul SAPARD, cât și pentru FEADR, care achită integral datoria față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la semnarea contractelor de finanțare, pot depune proiecte aferente intervențiilor de investiții derulate prin PS 2023-2027.	☐	☐	
EG 1.3 Solicitantul și-a însușit în totalitate angajamentele luate în Declarația pe proprie răspundere F, aplicabile proiectului?	☐	☐	

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 3
---	---	----------

EG 1.4 Solicitantul a respectat condiția de adepune un singur proiect pe o intervenție din SDL în cadrul aceleiași sesiuni lansate de GAL? (art. 37 alin.(1) lit.f din HG 1570/2022)	☐	☐	
EG 1.5 Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență, faliment sau lichidare?,	☐	☐	☐
EG 1.6 Solicitantul a prezentat dovada cofinanțării private a investiției, prin extras de cont și/sau contract de credit acordat în vederea implementării proiectului, cu excepția proiectelor pentru care se aplica o rata de finanțare de 100%?	☐	☐	☐
EG1.7 Cheltuielile propuse în proiect nu fac obiectul dublei finanțări cu alte cheltuieli finanțate din FEADR/ EURI sau din alte fonduri publice	☐	☐	
EG1.8 Solicitantul nu a creat conditii artificiale pentru accesarea sprijinului in cazul proiectelor prezentate de solicitantii privati?	☐	☐	☐
EG1.9 Solicitantul a aplicat o semnătura electronica validă și emisă în baza unui certificat calificat furnizat de un furnizor de servicii de încredere calificat care se află în lista oficială a Uniunii Europene pe documentele emise?	☐	☐	

Detaliere EG 1.8

VERIFICAREA CONDIȚIILOR ARTIFICIALE

Verificarea condițiilor artificiale-	Verificare efectuată	
	DA	NU
Au fost identificate în proiect următorii indicatori de avertizare care pot conduce la verificări suplimentare vizând crearea unor condiții artificiale?		
In cazul componentei de investitii		
1. Același sediu social se regăsește la două sau mai multe proiecte?	☐	☐
2. Mai mulți solicitanți/beneficiari independenți din punct de vedere legal au aceeași adresă si/sau beneficiază de infrastructura comună (același amplasament, utilitati, spatii de productie/procesare/depozitare) si le folosesc in comun.	☐	☐
3. Reprezentanții legali/ asociații/ actionarii, administratorii solicitantului sunt asociați/ administratori/ acționari ai altor societăți care au același tip de activitate* cu cel al proiectului analizat?	☐	☐
4. Sediul social si/sau punctul (punctele) de lucru/amplasamentul investitiei propuse sunt invecinate cu cel/cele ale unui alt proiect finantat FEADR/EURI	☐	☐

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 4
---	---	----------

5. Sunt identificate în cadrul proiectului alte legături între solicitant și persoana fizică/juridică de la care a fost închiriat/cumpărat terenul/clădirea?	☐	☐
6. Solicitanții care depun Cerere de Finantare au asociati comuni cu cei ai altor beneficiari cu care formează împreună un flux tehnologic	☐	☐
7. Verificarea legăturilor între asociații/ acționarii /administratorii cu acționariat străin și solicitant	☐	☐
8. Activitatea propusă prin proiect este dependentă de activitatea unui terț (persoana juridică) și/ sau crează avantaje unui terț (persoană juridică) ?	☐	☐
9. Alți indicatori (ex: acelasi consultant, posibile legaturi de afaceri cu furnizori/clienti prin actionariat s.a.)	☐	☐
În cazul componentei de servicii:		
10. Acțiunile proiectului să nu vizeze aceiași participanți care au mai beneficiat de aceleași acțiuni în cadrul altui proiect similar (cu aceeași tematică), inclusiv proiecte finanțate în perioada de programare 2014 - 2020;	☐	☐
11. Acțiunile propuse prin noul proiect să nu fie identice cu acțiunile unui proiect anterior depus de către același solicitant în cadrul acelui GAL și finanțat.	☐	☐
Baza de date a serviciul online RECOM a ONRC Baza de date Arachne Aplicația Interoperabilitate a Consiliului Concurenței Baza de date proiecte FEADR/EURI Declaratii partea F a Cererii de finantare Registrul Cererilor de Finantare Studiul de Fezabilitate/Memoriu justificativ/ DALI si documentele depuse la Cererea de Finantare		

*„acelasi tip de activitate” reprezintă acea situație în care două sau mai multe entități economice desfășoară activități autorizate identificate prin aceeași clasă CAEN (nivel 4 cifre) și realizează produse/ servicii/ lucrari similare

Solicitantul a creat condiții artificiale necesare pentru a beneficia de plăți (sprijin) și a obține astfel un avantaj care contravine obiectivelor intervenției?

☐ DA ☐ NU

EG 2 - Verificarea eligibilității proiectului	Verificare efectuată		
	DA	NU	Nu este cazul

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 5
---	---	----------

1. Solicitantul a prezentat SF/DALI/PT/MJ/CFin conformitate cu prevederile legale în vigoare si documentele obligatorii aferente imobilului unde se realizeaza investitia?	☐	☐	
2. Investițiile propuse de solicitant prin proiect NU se încadrează într-una din categoriile : • Intervenții aferente Pilonului I (plati directe); • Intervențiile aferente art. 70 Angajamente în materie de mediu și de climă și alte angajamente în materie de gestionare, art. 71 Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone, 72 Dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii, 74 Investiții în irigații si art.76 Instrumente de gestionare a riscurilor din Regulamentul privind PS PAC nr. 2115/2021; • Instalarea tinerilor fermieri; • Investiții în exploatații agricole/pomicole, cu excepția celor realizate în scop colectiv sau social; • Investiții în crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă/forestieră și infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural; • obiectivele de patrimoniu cultural de clasă A	☐	☐	
3. În cazul proiectelor care propun activități neagricole cu scop economic, codul CAEN se încadrează în Anexa 13 – Lista codurilor CAEN aferente activităților neagricole eligibile la finanțare în cadrul intervenției DR 36? În situația în care nu este clară încadrarea activității solicitantului în codul CAEN eligibil menționat în Anexa 13, se va solicita acestuia, prin informații suplimentare, o adresă emisă de Institutul Național de Statistică privind menționarea explicită a încadrării activității în codul CAEN respectiv detaliat la nivel de sub-clasă.	☐	☐	☐
EG3 Investitia propusa este in conformitate cu prevederile legislatiei specifice aplicabile, respectiv:	Verificare efectuată		
	DA	NU	Nu este cazul
EG3.1 Au fost prezentate documente doveditoare privind funcționarea obiectivelor existente și funcționale conform legislației naționale: DSP, DSVSA, Autorității competente de mediu, etc (autorizațiile de funcționare/ Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emisă pentru unitățile care se autorizează/ avizează conform legislației în vigoare, certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale, etc, dupa caz), care vor face obiectul lucrărilor de modernizare prin proiect? (doar in cazul modernizărilor);	☐	☐	☐

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 6
---	---	----------

EG3.2 Investitia propusa este in conformitate cu prevederile legislației în vigoare privind construcția/modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013? - numai pentru proiectele care prevad construcția/ modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 cu completările si modificările ulterioare)	☐	☐	☐
EG3.3 Investitia propusa este in conformitate cu prevederile legislatiei nationale privind protejarea patrimoniului local (material si imaterial)? (daca este cazul)?	☐	☐	☐
EG 3.4 În cazul proiectelor care propun activitati desfasurate in arii naturale protejate s-a prezentat acordul custodelui?	☐	☐	☐
EG4 Viabilitatea economică/ Necesitatea și oportunitatea investiției (pentru componenta de investiții a proiectului) Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice pentru beneficiari privati / Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al acesteia (pentru beneficiari publici si parteneriate public-privat), respectiv:	☐	☐	☐
EG 4.1 Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice (pentru beneficiari privati care propun investitii de tip competitiv/economic)	☐	☐	☐
EG 4.2 Investiția trebuie să demonstreze necesitatea și oportunitatea acesteia (pentru beneficiari publici si parteneriate public-privat)	☐	☐	☐
EG 5 – Solicitantul indeplineste conditiaconditiile de acordare a ajutoarelor de minimis? (în cazul intervențiilor care fac obiectul respectarii conditiei de minimis)	☐	☐	☐
EG 6 Solicitantul indeplineste conditia de IMM astfel cum este definită în Legea nr.346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare (dacă este cazul- in cazul proiectelor care propun activității neagricole, solicitanții eligibili pentru sprijinul financiar nerambursabil sunt micro-întreprinderile și întreprinderile mici.)	☐	☐	☐

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 7
---	---	----------

EG 7 Solicitantul demonstrează în cererea de finanțare, prin activitățile propuse și resursele umane alocate pentru realizarea acestora, oportunitatea și necesitatea proiectului (pentru componenta de servicii a proiectului).	☐	☐	☐
EG 8 Solicitantul are prevăzut în obiectul de activitate activități specifice domeniului (pentru componenta de servicii a proiectului).	☐	☐	☐
EG 9 Solicitantul dispune de capacitate tehnică și financiară necesare derulării activităților specifice (pentru componenta de servicii a proiectului).	☐	☐	☐
EG 10 Solicitantul dispune de personal calificat, propriu sau cooptat în domeniu (pentru componenta de servicii a proiectului).	☐	☐	☐
EG 11 Grupul țintă respectă condițiile de eligibilitate și este format din persoane care își desfășoară activitatea sau au domiciliul pe teritoriul GAL (pentru componenta de servicii a proiectului).	☐	☐	☐
EG 12 Solicitantul și-a luat angajamentul că va valorifica, disemina, promova către publicul larg rezultatele obținute în urma implementării proiectului (materiale rezultate: ex. studiu, monografie, album, broșură, film etc.)?- doar pentru proiectele care prevăd acțiuni de promovare a patrimoniului in cadrul componentei de servicii a proiectului)	☐	☐	☐
EG 13 Există un Program de promovare care include un plan de informare defalcat pe acțiuni, mijloace, perioade și activități de promovare cu rezultate scontate pentru proiectul depus?- doar pentru proiectele care prevăd activități de informare și promovare a unor produse/ servicii	☐	☐	☐

D. Verificare buget in conformitate cu prevederile fisei DR 36-LEADER, prevederile PNS aplicabile costurilor eligibile/ neeligibile si prevederile R2115/ 2021 (pentru componenta de investitii si componenta de servicii)

D1 - Intensitatea sprijinului

D1.1 Procentul aferent intensității aferente componentei de investitii din Cererea de Finanțare

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 8
---	---	----------

Procentul aferent intensității prevăzut în Bugetul indicativ din cererea de finanțare a solicitantului și documentația aferentă este în conformitate cu intensitatea sprijinului prevăzută în documentația de lansare a intervenției GAL, respectiv cu intensitatea sprijinului din Fișa intervenției din SDL aprobată și Ghidul solicitantului aferent sesiunii lansare de GAL?

DA	NU	
☐	☐	

Verificare procent aferent intensității în funcție de investițiile/activitățile propuse

			Verificare expert	
Proiectul vizeaza	Intensitateamaxim a a sprijinului	Intensitate proiect	DA	NU
a) Investitii generale, altele decat exceptiile	65%		☐	☐
b1.i) Investiții în activități generatoare de avantaj economic care vizează protecția mediului prin propunerea unor surse alternative de energie electrică din surse regenerabile	80%		☐	☐
b1.ii) Investiții în activități generatoare de avantaj economic care vizează protecția mediului prin propunerea de măsuri pentru colectare selectivă a deșeurilor	80%		☐	☐
b1.iii) Investiții în activități noi generatoare de avantaj economic cu impact pozitiv asupra mediului	80%		☐	☐
b2.i) investiții neproductive (care nu generează un avantaj economic) și proiecte ale grupurilor operaționale din cadrul PEI	100%		☐	☐
b2.ii) împădurirea, crearea de sisteme agrosilvice și regenerarea acestora, consolidarea terenurilor în silvicultură și investițiile neproductive aferente unuia sau mai multora dintre obiectivele specifice	100%		☐	☐

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 9
---	---	----------

prevăzute la articolul 6 alineatul (1) literele (d), (e) și (f) din R(UE) 2021/2115;				
b2.iii) investițiile neproductive menite să protejeze efectivele de animale și culturile de daune provocate de animale sălbatice	100%		☐	☐
b2.iv) investiții în servicii de bază în zonele rurale	100%		☐	☐
b2.v) investiții în refacerea potențialului agricol sau forestier în urma unor dezastre naturale, a unor fenomene climatice nefavorabile sau a unor evenimente catastrofale și investiții în acțiuni preventive adecvate, precum și investiții în menținerea sănătății pădurilor	100%		☐	☐

D1.2 Intensitatea sprijinului este de până la 100%, cu o valoare maximă nerambursabilă de 200.000 euro/proiect (pentru componenta de servicii a proiectului).

Proiectul îndeplinește criteriile a si b privind procentul aferent intensității sumei alocate investițiilor si serviciilor din proiect

DA	NU
☐	☐

Observații expert.....

D2. Verificare efectiva a bugetului indicativ, inclusiv a cheltuielilor eligibile/ neeligibile

D2.1. - Verificare efectiva a bugetului indicativ conform HG 907/2016, inclusiv a cheltuielilor eligibile/ neeligibile (pentru componenta de investiții a proiectului)

S-a utilizat cursul de schimb 1 Euro =LEI din data de: ____/____/____

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 10
---	---	-----------

Buget Indicativ al Proiectului (Valori fără TVA)	Cheltuieli conform Cererii de finanțare		Verificare <i>OJFIR/CRFIR/AFIR-verificare prin sondaj</i>			
			Cheltuieli conform SF, MJ, DALI (documentație tehnico-economică)		Diferențe față de Cererea de finanțare	
Denumirea capitolelor de cheltuieli	E	N	E	N	E	N
1	2	3	2	3	2	3
Capitolul 1 Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului - total, din care:						
1.1 Cheltuieli pentru obținerea terenului (N)						
1.2 Cheltuieli pentru amenajarea terenului						
1.3 Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială						
1.4 Cheltuieli pentru relocarea/protecția utilităților						
Capitolul 2 Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului - total						
2.1. Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului						
Capitolul 3 Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică - total, din care:						
3.1 Studii de teren						
3.1.1. Studii de teren						
3.1.2. Raport privind impactul asupra mediului						
3.1.3. Alte studii specifice						

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 11
---	---	-----------

3.2 Documentații-suport și cheltuieli pentru obținere de avize, acorduri și autorizații						
3.3 Expertizare tehnică						
3.4 Certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor						
3.5 Proiectare						
3.5.1. Temă de proiectare						
3.5.2. Studiu de prefezabilitate						
3.5.3. Studiu de fezabilitate/documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și deviz general						
3.5.4. Documentațiile tehnice necesare în vederea obținerii avizelor/acordurilor/autorizațiilor						
3.5.5. Verificarea tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție						
3.5.6. Proiect tehnic și detalii de execuție						
3.6 Organizarea procedurilor de achiziție (N)						
3.7 Consultanță						
3.7.1. Managementul de proiect pentru obiectivul de investiții						
3.7.2. Auditul financiar (N)						
3.8 Asistență tehnică						
3.8.1. Asistență tehnică din partea proiectantului						
3.8.1.1. pe perioada de execuție a lucrărilor						
3.8.1.2. pentru participarea proiectantului la fazele incluse în programul de control al lucrărilor de execuție, avizat de către Inspectoratul de Stat în Construcții						
3.8.2. Dirigenție de șantier						

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 12
---	---	-----------

3.8.3. Coordonator în materie de securitate și sănătate - conform Hotărârii Guvernului nr. 300/2006, cu modificările și completările ulterioare					
Capitolul 4 Cheltuieli pentru investiția de bază - total, din care:					
4.1 Construcții și instalații					
4.2 Montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale					
4.3 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care necesită montaj					
4.4 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj și echipamente de transport					
4.5 Dotări					
4.6 Active necorporale					
Capitolul 5 Alte cheltuieli - total, din care:					
5.1 Organizare de șantier					
5.1.1 lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier					
5.1.2 cheltuieli conexe organizării șantierului					
5.2 Comisioane, taxe, costul creditului					
5.2.1. Comisioanele și dobânzile aferente creditului băncii finanțatoare					
5.2.2. Cota aferentă ISC pentru controlul calității lucrărilor de construcții					
5.2.3. Cota aferentă ISC pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții					
5.2.4. Cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor – CSC (N)					

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 13
---	---	-----------

5.2.5. Taxe pentru acorduri, avize conforme și autorizația de construire/desființare						
5.3 Cheltuieli diverse și neprevăzute (N)						
5.4 Cheltuieli pentru informare și publicitate						
Capitolul 6 Cheltuieli pentru darea în exploatare - total, din care:						
6.1 Pregătirea personalului de exploatare (N)						
6.2 Probe tehnologice, încercări, rodaje, expertize la recepție						
Capitolul 7 Cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț						
7.1. Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2 + 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.5 + 3.7 + 3.8 + 4 + 5.1.1)						
7.2. Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț						
TOTAL GENERAL						
Valoare TVA						
TOTAL GENERAL inclusiv TVA						
VALOARE TOTALĂ VALOARE ELIGIBILĂ VALOARE NEELIGIBILĂ	LEI	EURO				

Toate costurile vor fi exprimate în Euro și se vor baza pe devizul general din Studiul de fezabilitate/ Memoriu justificativ/ DALI (întocmit în Euro)

1 Euro =LEI (Rata de conversie între Euro și moneda națională pentru România este cea publicată de Banca Central Europeană pe Internet la adresa : <<http://www.ecb.int/index.html>>la data întocmirii Studiului de fezabilitate/ Memoriu justificativ/ DALI)

D2.2. - Verificare efectivă a bugetului indicativ, inclusiv a cheltuielilor eligibile/ neeligibile (pentru componenta de servicii a proiectului)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 14
---	---	-----------

Buget Indicativ al Proiectului (Valori fără TVA) Denumirea capitolelor de cheltuieli	Cheltuieli conform Cererii de finanțare		Verificare OJFIR/CRFIR/AFIR- verificare prin sondaj			
			Cheltuieli conform SF, MJ, DALI (documentatie tehnico-economica)		Diferențe față de Cererea de finanțare	
	E	N	E	N	E	N
1	2	3	2	3	2	3
CAP. I CHELTUIELI CU PERSONALUL						
1.1 Cheltuieli cu salariile și onorariile experților implicați în organizarea și realizarea proiectului						
1.2 Cheltuieli privind transportul experților la acțiunile proiectului						
1.3 Cheltuieli privind cazarea experților la acțiunile proiectului						
1.4 Cheltuieli privind masa/ diurna experților la acțiunile proiectului						
CAP. II CHELTUIELI PENTRU DERULAREA PROIECTULUI						
2.1 Cheltuieli privind transportul participanților la acțiunile proiectului						
2.2 Cheltuieli privind cazarea participanților la acțiunile proiectului						
2.3 Cheltuieli privind masa participanților la acțiunile proiectului						
2.4 Cheltuieli pentru servicii de traducere și interpretare						
2.5 Cheltuieli cu servicii externalizate privind elaborarea de studii/ monografii, plan de afaceri/ studiu/ plan de marketing (inclusiv analize de piață, concept de marketing)						
2.6 Cheltuieli pentru închirierea de spații adecvate (care includ plata utilităților) pentru derularea activităților proiectului						
2.7 Cheltuieli pentru închirierea de echipamente și logistică pentru derularea acțiunilor în cadrul proiectului (inclusiv închiriere standuri de prezentare/ comercializare, mijloace transport marfă, corelat cu obiectivul proiectului)						

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 15
AFIR	Cod manual Versiunea: 01	

2.8 Cheltuieli cu aplicații software adecvate activității descrise în proiect						
2.9 Cheltuieli pentru achiziția de materiale didactice și/ sau consumabile pentru derularea activităților proiectului						
2.10 Cheltuieli cu materiale de informare și promovare utilizate în acțiunile proiectului (memory-stick, bloc-notes, pix, pliante, afișe, broșuri, banner, geantă umăr, mapă de prezentare, suport de curs, inclusiv pagină web, materiale audio și video promovare platită prin social media și alte rețele de publicitate, radio și televiziune, personalizare echipamente, personalizare auto, etc)						
2.11 Cheltuieli cu plata auditorului						
2.12 Cheltuieli privind informarea și promovarea, prin diverse canale de comunicare, a produselor agricole/alimentare care fac obiectul unei scheme de calitate						
2.13 Alte cheltuieli pentru derularea proiectului (cheltuieli poștale/ de curierat, cheltuieli de telefonie)						
Valoare TVA						
VALOAREA PROIECTULUI	LEI	EURO				
VALOARE TOTALĂ						
VALOARE ELIGIBILĂ						
VALOARE NEELIGIBILĂ						

Toate costurile vor fi exprimate în Euro și se vor baza pe devizul general din Studiul de fezabilitate/ Memoriu justificativ/ DALI (întocmit în Euro)

1 Euro =LEI (Rata de conversie între Euro și moneda națională pentru România este cea publicată de Banca Central Europeană pe Internet la adresa : <<http://www.ecb.int/index.html>>la data întocmirii Studiului de fezabilitate/ Memoriu justificativ/ DALI)

D2.3. - Verificare efectivă a bugetului indicativ TOTALIZATOR, inclusiv a cheltuielilor eligibile/ neeligibile (pentru componenta de investiții și servicii a proiectului)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 16
---	---	-----------

Buget Indicativ al Proiectului (Valori fără TVA)	Cheltuieli conform Cererii de finanțare		Verificare <i>OJFIR/CRFIR/AFIR-verificare prin sondaj</i>			
			Cheltuieli conform SF, MJ, DALI (documentație tehnico-economică)		Diferențe față de Cererea de finanțare	
Denumirea capitolelor de cheltuieli	E	N	E	N	E	N
1	2	3	2	3	2	3
Capitolul 1 Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului - total, din care:						
1.1 Cheltuieli pentru obținerea terenului (N)						
1.2 Cheltuieli pentru amenajarea terenului						
1.3 Cheltuieli cu amenajări pentru protecția mediului și aducerea la starea inițială						
1.4 Cheltuieli pentru relocarea/protecția utilităților						
Capitolul 2 Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului - total						
2.1. Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului						
Capitolul 3 Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică - total, din care:						
3.1 Studii de teren						
3.1.1. Studii de teren						
3.1.2. Raport privind impactul asupra mediului						
3.1.3. Alte studii specifice						

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER- Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 17
AFIR	Cod manual Versiunea: 01	

3.2 Documentații-suport și cheltuieli pentru obținere de avize, acorduri și autorizații						
3.3 Expertizare tehnică						
3.4 Certificarea performanței energetice și auditul energetic al clădirilor						
3.5 Proiectare						
3.5.1. Temă de proiectare						
3.5.2. Studiu de prefezabilitate						
3.5.3. Studiu de fezabilitate/documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și deviz general						
3.5.4. Documentațiile tehnice necesare în vederea obținerii avizelor/acordurilor/autorizațiilor						
3.5.5. Verificarea tehnică de calitate a proiectului tehnic și a detaliilor de execuție						
3.5.6. Proiect tehnic și detalii de execuție						
3.6 Organizarea procedurilor de achiziție (N)						
3.7 Consultanță						
3.7.1. Managementul de proiect pentru obiectivul de investiții						
3.7.2. Auditul financiar (N)						
3.8 Asistență tehnică						
3.8.1. Asistență tehnică din partea proiectantului						
3.8.1.1. pe perioada de execuție a lucrărilor						
3.8.1.2. pentru participarea proiectantului la fazele incluse în programul de control al lucrărilor de execuție, avizat de către Inspectoratul de Stat în Construcții						
3.8.2. Dirigenție de șantier						

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 18
---	---	-----------

3.8.3. Coordonator în materie de securitate și sănătate - conform Hotărârii Guvernului nr. 300/2006, cu modificările și completările ulterioare						
Capitolul 4 Cheltuieli pentru investiția de bază - total, din care:						
4.1 Construcții și instalații						
4.2 Montaj utilaje, echipamente tehnologice și funcționale						
4.3 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care necesită montaj						
4.4 Utilaje, echipamente tehnologice și funcționale care nu necesită montaj și echipamente de transport						
4.5 Dotări						
4.6 Active necorporale						
Capitolul 5 Alte cheltuieli - total, din care:						
5.1 Organizare de șantier						
5.1.1 lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier						
5.1.2 cheltuieli conexe organizării șantierului						
5.2 Comisioane, taxe, costul creditului						
5.2.1. Comisioanele și dobânzile aferente creditului băncii finanțatoare						
5.2.2. Cota aferentă ISC pentru controlul calității lucrărilor de construcții						
5.2.3. Cota aferentă ISC pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții						
5.2.4. Cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor – CSC (N)						

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 19
---	---	-----------

5.2.5. Taxe pentru acorduri, avize conforme și autorizația de construire/desființare						
5.3 Cheltuieli diverse și neprevăzute (N)						
5.4 Cheltuieli pentru informare și publicitate						
Capitolul 6 Cheltuieli pentru darea în exploatare - total, din care:						
6.1 Pregătirea personalului de exploatare (N)						
6.2 Probe tehnologice, încercări, rodaje, expertize la recepție						
Capitolul 7 Cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț						
7.1. Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2 + 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.5 + 3.7 + 3.8 + 4 + 5.1.1)						
7.2. Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț						
Capitolul 8 Cheltuieli servicii						
8.1. Cheltuieli cu personalul						
8.2. Cheltuieli pentru derularea proiectului						
TOTAL GENERAL						
Valoare TVA						
TOTAL GENERAL inclusiv TVA						
VALOARE TOTALĂ VALOARE ELIGIBILĂ VALOARE NEELIGIBILĂ	LEI		EURO			

Centralizator verificarea bugetelor indicative	Verificare efectuată
---	----------------------

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 20
---	---	-----------

	DA	NU	NU ESTE CAZUL
1 Informațiile furnizate în cadrul bugetului indicativ din cererea de finanțare sunt corecte și sunt în conformitate cu devizele generale și devizele pe obiect precizate în Studiul de fezabilitate/ Memoriul Justificativ/ / DALI/ Cererea de finanțare? Informațiile furnizate în cadrul bugetului indicativ pentru componenta de servicii, sunt corecte și sunt în conformitate cu Fundamentarea bugetului pe categorii de cheltuieli eligibile? Da cu diferențe* * Se completează în cazul când expertul constată diferențe față de bugetul prezentat de solicitant în cererea de finanțare	☐ ☐	☐	
2. Verificarea corectitudinii ratei de schimb. Rata de conversie între Euro și moneda națională pentru România este cea publicată de Banca Central Europeană pe Internet la adresa: http://www.ecb.int/index.html (se anexează pagina conținând cursul BCE din data întocmirii Studiului de fezabilitate/ Memoriu justificativ/ DALI/ Cerere de finanțare)	☐	☐	
3. Sunt eligibile cheltuielile aferente investițiilor/ serviciilor eligibile din proiect, în conformitate cu cele specificate în cadrul Fisei DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității si Capitolul 4.7.3 Elemente comune suplimentare pentru intervențiile sectoriale pentru intervențiile de dezvoltare rurală sau comune atât pentru intervențiile sectoriale, cât și pentru cele de dezvoltare rurală din PNS? 3.3.1. Investițiile în energie regenerabilă nu se regăsesc în alt proiect depus de solicitant pe Schema de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru autoconsumul întreprinderilor sau pe alte programe/ scheme de ajutor de stat pentru finanțarea investițiilor în energie regenerabilă?	☐ ☐	☐ ☐	☐
4. Investițiile neeligibile au fost încadrate conform cheltuielilor neeligibile generale prevăzute în OMADR 1570/2022 cu modificările și completările ulterioare, la cap. 4.7 din PS 2023-2027 și în fișa intervenției DR-36?	☐	☐	
5. Costurile generale ale proiectului, (acele costuri necesare pentru pregătirea și implementarea proiectului, constând în cheltuieli pentru consultanță, proiectare, monitorizare și management, inclusiv onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, taxele pentru eliberarea certificatelor, precum și cele privind obținerea avizelor și autorizațiilor necesare	☐	☐	

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 21
---	---	-----------

implementării proiectelor, prevăzute în legislația națională), direct legate de realizarea investiției, nu depășesc 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții-montaj, respectiv în limita a 5% pentru proiectele care prevăd investiții neproductive și în limita a 3% pentru investiții în achiziții, altele decât cele referitoare la construcții-montaj și investiții neproductive?			
6. Cheltuielile diverse și neprevăzute (Cap. 5.3) din Bugetul indicativ pentru componenta de investiții a proiectului se încadrează, în cazul SF-ului/MJ-ului întocmit pe HG907/2016, în procentul de maxim 10% din valoarea cheltuielilor prevăzute la cap./ subcap. 1.2, 1.3, 1.4, 2, 3.5, 3.8 și 4 A din devizul general, conform HG 907/2016, cu modificările și completările ulterioare?	☐	☐	☐
	☐	☐	☐
7. TVA-ul aferent cheltuielilor eligibile este trecut în coloana cheltuielilor eligibile (dacă solicitantul e neplătitor de TVA)?	☐	☐	☐

D 3. Verificarea rezonabilității prețurilor	Verificare efectuată		
	DA	NU	NU ESTE CAZUL
Verificari pentru componenta de investitii			
1. Categoria de bunuri se regăsește în Baza de Date cu prețuri de Referință AFIR?	☐	☐	☐
2 Dacă la punctul 1 răspunsul este DA, sunt atașate extrasele tipărite din baza de date cu prețuri de Referință?	☐	☐	☐
3 Dacă la pct. 1. răspunsul este DA, prețurile utilizate pentru bunuri se încadrează în maximumul prevăzut în Baza de Date cu prețuri de Referință?	☐	☐	☐
4 Dacă bunurile nu se regăsesc în Baza de Date (la pct.1 răspunsul este NU), solicitantul a prezentat două oferte/ PrintScreen – uri de pe site – urile furnizorilor cuprinzând furnizorul, caracteristicile tehnice precum și prețurile valabile la data întocmirii Bugetului indicativ/ Devizului General, pentru bunuri a căror valoare este mai mare de 15.000 Euro fără TVA și o ofertă/ PrintScreen de pe site –ul furnizorului cuprinzând furnizorul, caracteristicile tehnice precum și prețul valabil la data	☐	☐	☐

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 22
---	---	-----------

Întocmirii Bugetului indicativ/Devizului General pentru bunuri a căror valoare este mai mică sau egală de 15.000 Euro fără TVA? (în cazul solicitanților privați)			
5 Solicitantul a prezentat două oferte pentru servicii a căror valoare este mai mare de 15 000 Euro și o ofertă pentru servicii a căror valoare este mai mică sau egală cu 15 000 Euro? (în cazul solicitanților privați)	☐	☐	☐
6 Pentru servicii, solicitantul a prezentat trei oferte de preț în cazul în care acestea depășesc pragul valoric de 140.000 lei, și o ofertă a căror valoare este mai mică sau egală cu pragul valoric de 140.000 lei ? (în cazul solicitanților publici)	☐	☐	☐
7 Pentru bunurile achiziționate prin proiect care nu se regăsesc în baza de date a AFIR solicitantul a prezentat trei oferte de preț în cazul în care acestea depășesc pragul valoric de 140.000 lei și o ofertă în cazul în care valoarea bunurilor este mai mică sau egală cu pragul valoric de 140.000 lei? (în cazul solicitanților publici)	☐	☐	☐
8. Pentru lucrări, există în studiul de fezabilitate declarația proiectantului semnată și ștampilată privind sursa de prețuri?	☐	☐	☐
9. La fundamentarea costului investiției de bază s-a ținut cont de standardul de cost stabilit prin HG nr.363/2010, cu modificările și completările ulterioare, sau Ordinului Ministerului Culturii și Cultelor nr. 2.260/22.06.2006 privind precizarea indicatoarelor de norme de deviz pentru ofertare și decontarea situațiilor de lucrări de consolidare și restaurare-conservare a monumentelor istorice?	☐	☐	☐
Verificari pentru componenta de servicii			
10.Categoria de servicii se regăsește în Baza de Date?	☐	☐	☐
11.Dacă la pct. 10 răspunsul este DA, prețurile utilizate sunt în limitele prevăzute în Baza de Date?	☐	☐	☐
12.Dacă la pct. 10 răspunsul este NU, solicitantul a prezentat câte o ofertă conformă fiecare bun sau serviciu a cărui valoare nu depășește 15.000 Euro și câte 2 oferte conforme pentru fiecare bun sau serviciu care depășește această valoare ?	☐	☐	☐
13.Prețurile prevăzute în ofertele anexate sunt rezonabile?	☐	☐	☐

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 23
AFIR	Cod manual Versiunea: 01	

D4 – Planul financiar

4.1 Plan Financiar Intervenția DR-36 – pentru componenta de investiții			
	Cheltuieli eligibile	Cheltuieli neeligibile	Total proiect
0	1	2	3
	Euro	Euro	Euro
1. Ajutor public nerambursabil			
2. Cofinanțare privată, din care:			
2.1 - autofinanțare			
2.2 - împrumuturi			
3. TOTAL PROIECT			
Procent contribuție publică			
Avans solicitat			
Procent avans (max. 50%)			

Formule de calcul:

$$\text{Col.3} = \text{col.1} + \text{col.2}$$

$$\text{R.3} = \text{R.1} + \text{R.2}$$

$$\text{R.2} = \text{R.2.1} + \text{R.2.2}$$

Restricții

$$\text{R.1, col.1} = X \% \times \text{R. 3, col.1}$$

$$\text{Procent avans} = \text{Avans solicitat} / \text{Ajutor public nerambursabil} * 100$$

$$X\% = \text{procent contribuție publică}$$

4.2 Plan Financiar Intervenția DR-36 – pentru componenta de servicii			
	Cheltuieli eligibile	Cheltuieli neeligibile	Total proiect
0	1	2	3
	Euro	Euro	Euro
1. Ajutor public nerambursabil			

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 24
---	---	-----------

2. Cofinanțare:			
3. TOTAL PROIECT			

4.3 Plan Financiar Intervenția DR-36 – TOTALIZATOR			
	Cheltuieli eligibile	Cheltuieli neeligibile	Total proiect
0	1	2	3
	Euro	Euro	Euro
1. Ajutor public nerambursabil			
2. Cofinanțare privată, din care:			
2.1 - autofinanțare			
2.2 - împrumuturi			
3. TOTAL PROIECT			
Avans solicitat			
Procent avans (max. 50%)			

	Verificare efectuată		
	DA	NU	NU ESTE CAZUL
Verificare Plan Financiar investitii			
2 Proiectul se încadrează în plafonul maxim al sprijinului public nerambursabil?	☐	☐	
4. Planul financiar este corect completat și respectă gradul de intervenție publică așa cum este prevăzut în Fișa măsurii din Strategia de Dezvoltare Locală?	☐	☐	☐

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual Versiunea: 01	Pagina 25
---	---	-----------

G. VIZITA PE TEREN – dacă este aplicabil

VERIFICAREA PE TEREN	Verificare efectuată	
	DA	NU
<i>Verificare la SLINA</i>	☐	☐

F. DECIZIA REFERITOARE LA PROIECT

PROIECTUL ESTE:

- ☐ **ELIGIBIL**
☐ **NEELIGIBIL**

În cazul proiectelor neeligibile se va completa rubrica Observații cu toate motivele de neeligibilitate ale proiectului. Totodată, în cazul proiectelor al caror buget a fost modificat se vor detalia în aceeași rubrica motivele tuturor modificărilor realizate.

Expertul care întocmește Fișa de verificare își concretizează verificarea prin înscrierea unei bife („✓”) în căsuțele/câmpurile respective. Persoana care verifică munca expertului certifică acest lucru prin înscrierea unei linii oblice („\”) de la stânga sus spre dreapta jos, suprapusă peste bifa expertului.

Observatii:

Se detaliază (rubrica obligatorie dacă proiectul nu îndeplinește cel puțin un criteriu de eligibilitate și/sau dacă a fost redusă valoarea eligibilă sau intensitatea sprijinului și/sau a fost declarat neeligibil ca urmare a verificării pe teren):

- pentru fiecare criteriu de eligibilitate care nu a fost îndeplinit, motivul neeligibilității, dacă este cazul,
- motivul reducerii valorii eligibile, a valorii publice sau a intensității sprijinului, dacă este cazul,
- motivul neeligibilității din punct de vedere al verificării pe teren, dacă este cazul.

.....

Aprobat de: Director OJFIR/ CRFIR

Nume/Prenume

Semnătura

DATA.....

Avizat/Verificat: Șef Serviciu SLINA OJFIR/ SLINA CRFIR

Nume/Prenume

Semnătura

DATA.....

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 26
---	---	-----------

Verificat de: Expert 2 SLINA OJFIR/ SLINA CRFIR

Nume/Prenume

Semnătura

DATA.....

Întocmit de: Expert 1 SLINA OJFIR/ SLINA CRFIR

Nume/Prenume

Semnătura

DATA.....

Notă

Lista tipurilor de investiții eligibile se completează cu prevederile fișei intervenției din SDL, respectiv cele aplicabile intervenției din Reg. (UE) nr. 1305/2013.

Tipurile de cheltuieli eligibile se vor raporta la tipurile de investiții eligibile aferente intervenției.

Pentru proiectele cu achiziții simple, se va depune un Memoriu Justificativ.

METODOLOGIE DE VERIFICARE SPECIFICĂ PENTRU PROIECTELE CU OBIECTIVE CARE SE ÎNCADREAZĂ ÎN PREVEDERILE art. 73-Investitii din Reg. (UE) nr. 2115 din 2021

Atentie!

Expertul verificador este obligat să solicite informații suplimentare în etapa de verificare a eligibilității, dacă este cazul, în următoarele situații:

- *necesitatea prezentării unor clarificări sau documente suplimentare, fără înlocuirea documentelor obligatorii la depunerea cererii de finanțare. Se acceptă orice informații și alte documente care certifică o stare existentă la momentul depunerii cererii de finanțare, care vin în susținerea și clarificarea informațiilor solicitate din documentele obligatorii existente la dosarul cererii de finanțare;*
- *informațiile prezentate sunt insuficiente pentru clarificarea criteriilor de eligibilitate generale, a bugetului indicativ, a condițiilor artificiale, a conflictului de interese, a indicatorilor de rezultat/monitorizare ;*
- *prezentarea unor informații contradictorii în cadrul documentelor aferente cererii de finanțare;*
- *prezentarea unor documente obligatorii specifice proiectului, care nu respectă formatul standard (nu sunt conforme);*
- *necesitatea corectării bugetului indicativ;*
- *în cazul în care expertul are o suspiciune legată de crearea unor condiții artificiale;*
- *în cazul în care expertul are o suspiciune legată de posibilul conflict de interese.*
- *în cazul în care sunt necesare clarificări/corelări referitoare la indicatorii de rezultat/monitorizare.*
-

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 27
---	---	-----------

- **Atenție!**
- Pentru interogările aferente verificărilor realizate de experții CRFIR/OJFIR, în etapa de evaluare, se vor realiza print screen-uri care se vor atașa la dosarul proiectului.

Metodologie verificare

Expertul verifica corectitudinea informațiilor din secțiunea „Date generale” și „A.Status proiect” în urma analizei GAL”. Verificarile vor fi realizate în Cererea de Finanțare și documentele anexe, în documentația apelului de selecție lansat de GAL și în Raportul de selecție final emis de GAL care include proiectul analizat.

În cazul în care se constată inadvertențe în preluarea datelor între informațiile analizate și documentele menționate se solicită informații suplimentare către GAL sau solicitant, după caz.

B. Analiza tip intervenție

Tipul de intervenție	DA	NU
Investitii de tip social/in interesul comunitatii/neproductive	☐	☐
Investitii de tip competitiv/economic	☐	☐

Expertul verifica în Cererea de finanțare/Studiul de Fezabilitate/ Memoriul justificativ/DALI caracteristicile acțiunilor și, coroborat cu prevederile Fisei intervenției din SDL aprobat decide asupra încadrării investițiilor propuse întruna din cele două categorii, respectiv „Investitii de tip social/ în interesul comunitatii/ neproductive” sau „ Investitii de tip competitiv/ economic”. Se va bifa DA pentru categoria în care se încadrează și NU pentru categoria în care nu se încadrează.

C. VERIFICAREA CRITERIILOR DE ELIGIBILITATE GENERALE (SOLICITANT SI PROIECT)

EG 1. Verificarea eligibilitatii solicitantului

EG1.1 Solicitantul proiectului trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili așa cum sunt aceștia definiți în Fisa intervenției elaborată de GAL
DOCUMENTE PREZENTATE Fișa intervenției din SDL aprobat Ghidul solicitantului GAL Documentele din secțiunea Doc. 5. Documente care atestă forma de organizare a solicitantului , respectiv : a) Hotărâre judecătorească definitivă pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu în cazul Societăților agricole, însoțită de Statutul Societății agricole;

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 28
---	---	-----------

- b) Statut pentru Societatea cooperativă agricolă (înființată în baza Legii nr. 1/ 2005) și Cooperativa agricolă (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004,) cu modificările și completările ulterioare și Composesoratele, obștile și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor (menționate în Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, cu modificările și completările ulterioare), din care sa reiasa ca acestea se încadrează în categoria: societate cooperativa agricola , cooperativă agricolă sau fermier în conformitate cu art 7, alin (21) din OUG 3/2015, cu completările și modificările ulterioare
- c) Act constitutiv pentru Societatea cooperativă agricolă
- d) Incheiere privind înscrierea în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, rămasă definitivă / Certificat de înregistrare în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor
- e) Actul de înființare și statutul ONG
- f) Actul de înființare și statutul Așezământului Monahal (Mănăstire, Schit sau Metoc)
- g) Actul de înființare și statutul ADI
- h) Documente specifice CMI – Certificat de Avizare a Înființării Cabinetului Medical Individual (CMI) eliberat de catre Colegiul Medicilor, document ce atestă înregistrarea în Registrul Unic al cabinetelor medicale și Certificatul de înregistrare fiscală
- i) Documente specifice CMV - Certificat de înregistrare în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare, cu sau fără personalitate juridică și Certificatul de înregistrare fiscală în care se scrie obligatoriu codul de identificare fiscală.
- j) Documente specifice Parteneriatelor informale - Acordul de parteneriat și Documente care atestă forma de organizare a fiecărui membru al Parteneriatului
- k) Documente specifice pentru Grupuri de producători și organizații de producători (documentele de înființare conform a OG nr. 37/2005) respectiv Certificat de înscriere în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor/Certificat de înscriere a persoanei juridice emis de Judecătoria, Statutul grupului de producători și lista membrilor grupului de producători aprobată de Adunarea generală (AFIR va verifica existența Avizului de recunoaștere pentru grupurile de producători)

Alte documente care atestă forma de organizare a solicitantului, altele decât cele de la punctele a)-k) de mai sus încărcate de solicitant la punctul Doc 5.11 din cererea de Finantare

PUNCTE DE VERIFICAT ÎN DOCUMENTE

PUNCTE DE VERIFICAT ÎN DOCUMENTE

Se verifică tipurile de **beneficiari eligibili conform Fișei intervenției din SDL** aprobată corelata cu prevederile Ghidului solicitantului GAL.

Atentie! Expertii trebuie sa aiba in vedere faptul ca prin Fisa Interventiei din SDL aprobat, GAL poate avea o serie de solicitanti eligibili iar prin Ghidul Solicitantului GAL pot restrange aceasta serie de solicitanti eligibili. Astfel, **solicitantii eligibili sunt cei prevazuti in Ghidul Solicitantului GAL cu conditia ca acestia sa fie prevazuti si in Fisa Interventiei din SDL aprobat si in conformitate cu prevederile Fisei Interventiei DR 36_ LEADER.**

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 29
---	---	-----------

Pentru proiectele de investiții, o persoană fizică poate să fie membru în parteneriatul informal. În cadrul parteneriatului o persoană fizică poate beneficia de activitățile acestuia. De exemplu, poate utiliza echipamentele achiziționate, însă nu poate efectua achiziția lor. Aceasta trebuie făcută de un membru sau de liderul de parteneriat, cu formă de organizare cel puțin PFA, II, IF.

În cazul proiectelor care propun investiții în domeniul agricol și agro-alimentar solicitanții eligibili pot fi doar forme colective, respectiv:

- constituiți juridic ca o formă asociativă
- neconstituiți juridic ca parteneriat informal, din care unul dintre parteneri este desemnat pentru depunerea cererii de finanțare – acesta este obligat să fie constituit juridic - cel puțin PFA; cel puțin unul dintre parteneri trebuie să fie fermier.

În cazul parteneriatului informal, nu există obligația să se constituie juridic sub o formă asociativă la finalizarea proiectului.

Atentie!

În contextul fișei tehnice a DR 36 solicitanții/ beneficiarii eligibili ai operațiunilor implementate prin DR36 - LEADER sunt entități publice/ private, stabilite prin fișa intervenției din SDL, autorizate/ constituite juridic la momentul depunerii cererii de finanțare. **Sunt acceptate ca solicitanți/ beneficiari eligibili formele de asociere neconstituite juridic (parteneriate informale)** doar în următoarele cazuri:

a. Pentru proiecte colective în domeniul agricol și agro-alimentar cu condiția ca partenerul desemnat cu depunerea cererii de finanțare să fie constituit juridic - cel puțin PFA. În cazul parteneriatului informal, nu există obligația să se constituie juridic sub o formă asociativă la finalizarea proiectului. Referitor la membrii parteneriatului informal, cel puțin unul dintre parteneri trebuie să fie fermier.

b. Pentru proiectele colective (cu excepția domeniului agricol și agro-alimentar) în domeniul social (inclusiv servicii de bază), economic sau de mediu cu condiția ca partenerul desemnat cu depunerea cererii de finanțare să fie constituit juridic - cel puțin PFA

În funcție de tipul de beneficiar eligibil, expertul face următoarele verificări:

a) Pentru solicitanții înregistrați în RECOM, expertul va accesa baza de date RECOM pentru a verifica concordanța informațiilor menționate în paragraful B1 din cererea de finanțare cu cele menționate în Certificatul constatator: numele solicitantului, adresa, cod unic de înregistrare/ nr. de înmatriculare.

Numai în cazul modernizărilor se verifică dacă în conformitate cu **Certificatul constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului solicitantul are autorizat codul CAEN conform activității** pentru care solicită finanțare.

În situația în care punctul de lucru aferent investiției vizate de proiect nu este constituit la momentul depunerii Cererii de Finanțare, se verifică dacă solicitantul a semnat și datat Declarația pe propria răspundere - Secțiunea F a Cererii de Finanțare. În cazul în care solicitantul nu a semnat Declarația pe propria răspundere F se vor solicita informații suplimentare.

b) Pentru solicitanții care nu sunt înregistrați în RECOM vor fi verificate actul/ actele de constituire/ recunoaștere depuse de solicitanți solicitantului după cum urmează:

a) Hotărâre judecătorească definitivă pronunțată pe baza actului de constituire și a statutului propriu în cazul Societăților agricole, însoțită de Statutul Societății agricole;

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 30
---	---	-----------

b) Statut pentru Societatea cooperativă agricolă (înființată în baza Legii nr. 1/ 2005) și Cooperativa agricolă (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004,) cu modificările și completările ulterioare și Composesoratele, obștile și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor (menționate în Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, cu modificările și completările ulterioare), din care sa reiasa ca acestea se încadrează în categoria: societate cooperativa agricola , cooperativă agricolă sau fermier în conformitate cu art 7, alin (21) din OUG 3/2015, cu completările și modificările ulterioare

c) Act constitutiv pentru Societatea cooperativă agricolă

d) Incheiere privind înscrierea în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor, rămasă definitivă / Certificat de înregistrare în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor

e) Actul de înființare și statutul ONG

f) Actul de înființare și statutul Așezământului Monahal (Mănăstire, Schit sau Metoc)

g) Actul de înființare și statutul ADI

h) Documente specifice CMI – Certificat de Avizare a Înființării Cabinetului Medical Individual (CMI) eliberat de catre Colegiul Medicilor, document ce atestă înregistrarea în Registrul Unic al cabinetelor medicale și Certificatul de înregistrare fiscală

i) Documente specifice CMV - Certificat de înregistrare în Registrul unic al cabinetelor medicale veterinare, cu sau fără personalitate juridică și Certificatul de înregistrare fiscală în care se scrie obligatoriu codul de identificare fiscală.

j) Documente specifice Parteneriatelor informale - Acordul de parteneriat și Documente care atestă forma de organizare a fiecărui membru al Parteneriatului și prin care se stabilesc drepturile și obligațiile partenerilor

Expertul verifică dacă documentul este corect completat cu datele de identificare ale membrilor, ale reprezentanților legali în cadrul acordului și dacă este asumat în totalitate și unanimitate, conform listei de semnături. Expertul se asigură de existența și păstrarea formatului standard al acordului. Expertul verifică dacă este desemnat un Lider de parteneriat și dacă responsabilitățile sunt clar trasate între membri, dacă este prevăzut cui revin drepturile și obligațiile create în urma realizării și finalizării proiectului.

k) Documente specifice pentru Grupuri de producători și organizații de producători (documentele de înființare conform a OG nr. 37/2005) respectiv Certificat de înscriere în Registrul Asociațiilor și Fundațiilor/Certificat de înscriere a persoanei juridice emis de Judecătoria, Statutul grupului de producători și lista membrilor grupului de producători aprobată de Adunarea generală (AFIR va verifica existența Avizului de recunoaștere pentru grupurile de producători)

Pentru Societatea cooperativă agricolă (înființată în baza Legii nr. 1/2005), Cooperativa agricolă (înființată în baza Legii nr. 566/ 2004) cu modificările și completările ulterioare și Composesoratele, obștile și alte forme asociative de proprietate asupra terenurilor (menționate în Legea nr. 1/2000 pentru reconstituirea dreptului de proprietate asupra terenurilor agricole și celor forestiere, cu modificările și completările ulterioare), se va verifica dacă solicitantul are prevăzut în Hotărârea judecătorească și/sau Statut, gradul si tipul/ forma de: cooperativa

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 31
---	---	-----------

agricola/ societate cooperativa agricolă, respectiv se încadrează în categoria de fermier, conform OUG 3/2015.

Pentru Societatea cooperativă agricolă se va verifica dacă din conținutul Actului constitutiv / Hotărârii judecătorești rezultă că scopul și obiectivele societății cooperative sunt în conformitate cu activitățile propuse prin proiect

- În cazul solicitanților Grupuri de producători se verifică pe site-ul www.madr.ro, în secțiunea Dezvoltare Rurala>>Grupurile de producatori recunoscute, dacă acesta are Aviz de recunoaștere pentru grupurile de producători emis de MADR și se salvează pagina cu rezultatul verificării).

- În cazul institutelor de cercetare-dezvoltare precum și a centrelor, stațiunilor și unităților de cercetare-dezvoltare și didactice din domeniul agricol, inclusiv universități având în subordine stațiuni de cercetare-dezvoltare și didactice se verifică concordanța cu informațiile menționate în secțiunea B1 din cererea de finanțare.

Expertii vor verifica orice alte documente care atestă forma de organizare a solicitantului, altele decât cele de la punctele a)-k) de mai sus încărcate de solicitant la punctul Doc 5.11 din cererea de Finanțare.

Atenție! În cazul entităților înregistrate în ONRC nu este necesară depunerea Certificatului constatator, acesta va fi verificat de în baza de date ONRC^{4L}

EG 1.2 Solicitantul este înregistrat în Registrul debitorilor AFIR, atât pentru Programul SAPARD, cât și pentru FEADR și EURI?

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Declarația pe propria răspundere a solicitantului din secțiunea F din cererea de finanțare.

Registrul debitorilor

PUNCTE DE VERIFICAT ÎN DOCUMENTE

Verificări privind respectarea prevederilor art. 17 din HG 1570/2022 referitoare la solicitanții înregistrați în Registrul debitorilor pentru SAPARD și FEADR/ EURI:

Se verifică dacă solicitantul are înregistrate debite în Registrul debitorilor, expertul va consulta aplicația Centralizator Debite (pentru FEADR/ EURI) și link-ul [\\fs\ALPACAŞ\REGISTRE SRD\REGISTRUL DEBITORILOR \(pentru programul SAPARD\)](\\fs\ALPACAŞ\REGISTRE SRD\REGISTRUL DEBITORILOR (pentru programul SAPARD)), va anexa print screen-ul cu verificările efectuate.

Dacă are debite va bifa caseta DA și va consemna la rubrica "Observații", iar solicitantul are posibilitatea de a achita debitul, inclusiv dobânzile și majorările de întârziere până la contractare, verificarea reluându-se în etapa de contractare.

Dacă nu are debite va bifa caseta NU, iar criteriul se consideră îndeplinit.- În situația în care solicitantul este înscris în Registrul debitorilor SAPARD, expertul va printa și anexa pagina privind debitul, inclusiv a dobânzilor și a majorărilor de întârziere ale solicitantului. În acest caz expertul va bifa "DA", cererea fiind declarată eligibilă numai în situația în care solicitantul și-a asumat declarația pe propria răspundere din secțiunea F din cererea de finanțare prin semnarea acestei declarații.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 32
---	---	-----------

De asemenea în situația în care din verificările efectuate de expert rezultă că solicitantul este înscris în Registrul debitorilor pentru SAPARD și FEADR/ EURI atunci expertul verifică dacă solicitantul a bifat documentul „Dovada achitării integrale a datoriei față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întâziere (dacă este cazul)” din Lista E din Cererea de Finanțare, document care va trebui în acest caz obligatoriu de adus la contractare. În cazul în care solicitantul nu a bifat acest document expertul va cere acest lucru solicitantului prin formularul E3.4L.

În etapa prevăzută la SECȚIUNEA II punctul D: Verificarea conformității și eligibilității documentelor solicitate în vederea contractării expertul va verifica dacă beneficiarul a depus „Dovada achitării integrale a datoriei față de AFIR, inclusiv dobânzile și majorările de întâziere (dacă este cazul)” în termenul precizat în notificarea AFIR privind selectarea cererii de finanțare și semnarea contractului de finanțare.

EG 1.3 Solicitantul și-a însușit în totalitate angajamentele aplicabile din Declarația pe proprie răspundere F, aplicabile proiectului;

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cerere de finanțare completată și semnată electronic de reprezentantul legal al solicitantului.

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Expertul verifică în Declarația pe proprie răspundere din secțiunea F a Cererii de finanțare dacă solicitantul are bifate rubricile corespunzătoare proiectului și situației în care se regăsește.

În situația în care solicitantul și-a însușit declarația pe propria răspundere de la secțiunea F din cererea de finanțare și dacă, pe parcursul verificării proiectului, expertul constată că sunt respectate punctele însușite prin declarația menționată mai sus, atunci acesta bifează DA în casuța corespunzătoare, cererea fiind declarată eligibilă.

De asemenea, în situația în care expertul constată pe parcursul verificării că nu sunt respectate punctele asumate de solicitant în declarația de la secțiunea F din CF atunci se bifează NU, iar cererea de finanțare este declarată neeligibilă. Nu se declara proiectul neeligibil pentru situațiile în care solicitantul nu bifează că este de acord ca AFIR să transmită informații legate de proiect către instituții financiare, respectiv instituții de credit sau instituții financiar nebancare.

Dacă expertul constată bifarea eronată de către solicitant a unor căsuțe în baza documentelor depuse (aferente punctelor privind înregistrarea ca plătitor/ neplătitor de TVA, înregistrarea în Registrul debitorilor AFIR), solicită beneficiarului modificarea acestora prin E3.4L;

-în urma răspunsului primit, expertul bifează casuță DA dacă solicitantul a efectuat modificările corespunzătoare; în caz contrar, expertul bifează NU și motivează decizia.

Prin Ghidul Solicitantului GAL poate introduce cerințe specifice tipurilor de operațiuni propuse, în limita prevederilor Fisei Interventiei din SDL aprobat, dar fara a aduce atingere condițiilor generale de eligibilitate. Astfel, un exemplu este creșterea nivelului de confort cu cel puțin o margaretă în cazul modernizării structurii de primire turistică, în cazul proiectelor cu obiective care se încadrează în art. 73 Investiții din Reg. UE2115/2021 și care vizează agropensiuni, caz în care punctele 14 și 15 din Declarația pe proprie răspundere F raman conditii generale de eligibilitate obligatorii.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 33
---	---	-----------

EG 1.4 Solicitantul a respectat condiția de a nu depune mai mult de un proiect pe o intervenție din SDL în cadrul aceleiași sesiuni lansate de GAL? (conform HG 1570/2022) DOCUMENTE DE PREZENTAT Registrul LEADER pentru PS DR36- LEADER Cererea de Finantare/Studiul de Fezabilitate/Memoriul justificativ/ DALI Cererea de finanțare Raport de selecție GAL PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE Expertul verifică în Registrul electronic al CF al aferent intervenției DR36 LEADER (pe câmpul CUI) și in Raportul de selecție al GAL aferent dacă solicitantul are depus nu mai mult de un proiect în cadrul aceleiași sesiuni lansate de GAL. In plus, se va verifica in RECOM daca solicitantul are acționari comuni (persoane fizice sau juridice) cu restul solicitanților din Raportul de selecție GAL (pe aceeași intervenție, in cadrul aceleiași sesiuni). In cazul in care se identifica acționari/ persoane fizice sau juridice comune între solicitanți, respectiv care dețin o cota mai mare sau egală cu 50% cu alți solicitanți declarați eligibili și propuși spre finanțare în cadrul aceleiași sesiuni, conform Raportului de selecție GAL, toate proiectele aparținând solicitanților in această situație vor fi declarate neeligibile. In acest caz se va considera că proiectele incalcă prevederile art. 37 alin. (1) lit. f din HG 1570/ 2022 și au depus mai mult de un proiect pe o intervenție in cadrul aceleiași sesiuni lansate de GAL. In cazul parteneriatelor verificarile vor fi facute pentru fiecare membru al parteneriatului in raport cu restul solicitanților declarați eligibili și propuși pentru finanțare prin Raportul de selecție GAL. Dacă solicitantul a depus mai mult de un proiect pe o intervenție din SDL, in cadrul aceleiași sesiuni lansate de GAL se va bifa NU, condiția de eligibilitate nu este îndeplinită și cererea de finanțare se va respinge. Dacă solicitantul nu a depus mai mult de un proiect pe o intervenție din SDL, in cadrul aceleiași sesiuni lansate de GAL se va bifa DA iar condiția de eligibilitate este îndeplinită. Dacă in Registrul electronic al cererilor de finanțare aferent intervenției DR36 LEADER există o singură cerere de finanțare cu statutul necompletat, atunci este o cerere de finanțare nouă și se va realiza verificarea. EG 1.5 Solicitantul nu trebuie să fie în insolventa, în conformitate cu legislația în vigoare; DOCUMENTE DE PREZENTAT Cererea de finanțare PATRIMVEN
--

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 34
---	---	-----------

Certificatul constatator din ONRC

Buletinul procedurilor de insolvență pe site-ul Ministerului Justiției – Oficiul Național al Registrului Comerțului <https://portal.onrc.ro/ONRCPortalWeb/ONRCPortal.portal>

Pagina web a Consiliului Concurenței <http://www.renascce.eu>

Baza de date a serviciului online RECOM a ONRC

Declarația F pe proprie răspundere din cererea de finanțare, alte documente specifice, după caz, fiecărei categorii de solicitanți

Registrul situațiilor de insolvență al Administrației Județene a Finanțelor Publice locale, alte documente specifice, după caz, fiecărei categorii de solicitanți

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Expertul verifică dacă solicitantul și-a asumat prin semnătură declarația pe propria răspundere din secțiunea F din cererea de finanțare prin care acesta declară: „Declar pe propria răspundere că nu sunt în insolvență”.

Pentru toate tipurile de întreprinderi aferente beneficiarilor privați se verifică Certificatul constatator din ONRC pentru a se identifica eventuale decizii de insolvență și se verifică Buletinul procedurilor de insolvență pe site-ul Ministerului Justiției – Oficiul Național al Registrului Comerțului <https://portal.onrc.ro/ONRCPortalWeb/ONRCPortal.portal>

Dacă în urma verificării, beneficiarul figurează în Buletinul Procedurilor de Insolvență cu dosar pe rol, sau figurează în Registrul situațiilor de insolvență, cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

Expertul va verifica în Buletinul procedurilor de insolvență publicat pe site-ul Ministerului Justiției, Registrul situațiilor de insolvență al Administrației Județene a Finanțelor Publice locale, alte documente specifice, după caz, fiecărei categorii de solicitanți, dacă solicitantul este în situația deschiderii procedurii de insolvență.

Verificarea va fi reluată în etapa de contractare.

Dacă în urma verificării efectuate, expertul constată că solicitantul nu este în insolvență, bifează coloana „DA” iar acest criteriu va fi considerat îndeplinit. Dacă solicitantul se regăsește în situația de “firmă în insolvență” bifează coloana „NU”, iar acest criteriu va fi considerat neîndeplinit.

EG 1.6 Solicitantul a prezentat dovada cofinanțării private a investiției, prin extras de cont și/sau contract de credit acordat în vederea implementării proiectului, cu excepția proiectelor pentru care se aplica o rată de finanțare de 100%;

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Declarația D

Buget indicativ

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 35
---	---	-----------

Cererea de finanțare

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Criteriul se consideră îndeplinit prin verificarea însușirii Declarației F și în baza corelării informațiilor din Cererea de Finanțare, a Bugetului Indicativ propus și rezultat în urma evaluării.

Documentele doveditoare se vor prezenta în etapa de contractare (documente care dovedesc capacitatea și sursa de cofinanțare, documente de la bancă/ trezorerie) în termenul de maxim 3 luni pentru proiecte care vizează achiziții simple, respectiv, de maxim 6 luni pentru proiecte care vizează achiziții complexe, de la transmiterea Notificării beneficiarului privind selectarea cererii de finanțare și semnarea contractului de finanțare.

În cazul depunerii unor solicitări pentru mai multe proiecte, solicitantul/ beneficiarul, după caz, trebuie să dovedească existența co-finanțării private pentru proiect, sau, după caz, cumulat pentru toate proiectele.

În cazul în care dovada co-finanțării se prezintă prin extras de cont, acesta va fi vizat și datat de bancă cu cel mult 5 zile lucrătoare înainte de data depunerii la OJFIR/ CRFIR (va fi precizat contul, titularul contului și suma virată în cont de beneficiar) și va fi însoțit de Angajamentul solicitantului (model afișat pe site www.afir.info) că minimum 50% din disponibilul de cofinanțarea privată va fi destinat plăților aferente implementării proiectului.

EG 1.7 Cheltuielile propuse în proiect nu fac obiectul dublei finanțări cu alte cheltuieli finanțate din FEADR/ EURI sau din alte fonduri publice;

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Declarația pe propria răspundere a solicitantului din secțiunea F din Cererea de Finanțare

Baza de date FEADR/ Registrul LEADER

E2.2L Registrul electronic al cererilor de finanțare LEADER, E6.0L Raportul de evaluare al AFIR și în registrul C1.13L

Raport asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant (va cuprinde obiective, tip de investiție, lista cheltuielilor eligibile, costuri și stadiul proiectului, perioada derulării proiectului), pentru solicitanții care au mai beneficiat de finanțare nerambursabilă începând cu anul 2007 pentru aceleași tipuri de investiții.

REGAS

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Pentru componenta de investitii, expertul verifică:

- existența bifelor în secțiunea C – C.1 din Cererea de finanțare;
- în Baza de Date cu proiecte FEADR/EURI;
- verificarea în Baza de Date cu proiecte FEADR (http://spcdrdba/ReportS_SPCDRDBA/report/Rapoarte%20IT%20AFIR/Informatiiverificari%20cereri%20de%20finantare);

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER- Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 36
--	---	-----------

- verificarea listei proiectelor finanțate din alte surse aflată pe \\fs\metodologie nou\PNDR 2014-2020\Proceduri 2014 - 2020\Proceduri 2016\lista proiectelor finanțate din alte surse infrastructura.

- verificarea dacă solicitantul are un proiect selectat de GAL (depus prin sM19.2/ DR 36) , evaluat sau în evaluare la AFIR (OJFIR/ CRFIR) sau contractat în: E2.2L Registrul electronic al cererilor de finanțare ([E2.2 Registrul electronic CF pentru submăsura 19.2 - AFIR](#)), registrul LEADER pentru intervenția DR 36 / E2.2 Registrul electronic CF pentru submăsura 19.2 - AFIR),

- în Baza de date REGAS,

- în E2.2L Registrul electronic al cererilor de finanțare LEADER, E6.0L Raportul de evaluare al AFIR și în registrul C1.13L dacă solicitantul are un proiect selectat de GAL, evaluat sau în evaluare la AFIR (OJFIR/CRFIR) sau contractat și care vizează aceleași elemente componente ca cele din prezentul proiect.

Verificarile se fac atât prin verificarea numelui solicitantului cât și a Codului de Înregistrare Fiscală (dupa caz).

Totodata, in cazul investitiilor în exploatații agricole/pomicole realizate în scop colectiv sau social se vor face verificări încrucișate cu APIA pentru evitarea dublei finanțări conform Protocolului încheiat între AFIR și APIA.

Se va face verificarea dublei finanțări și pentru proiectele care propun investiții in energie regenerabilă. În cazul identificării unui alt proiect depus pentru finanțare pe scheme de ajutor de stat sau alte programe, aparținând aceluiasi solicitant care prevede investiții în energie regenerabilă, pentru același punct de lucru vizat de proiectul pe DR36, se vor elimina din proiectul depus pe DR 36, cheltuielile aferente obținerii energiei regenerabile.

Schemele/programele de energie regenerabila vizate sunt:

- Schema de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru autoconsumul întreprinderilor din cadrul sectorului agricol și industriei alimentare în vederea obținerii energiei regenerabile, aprobată prin Ordinul MADR nr. 70/2023, finanțată din Fondul de Modernizare;

- Schema de ajutor de stat având ca obiectiv sprijinirea investițiilor destinate promovării producției de energie din surse regenerabile pentru consum propriu la nivelul întreprinderilor, aprobată prin ordinul MIPE nr 2615/2022 cu modificările și completările ulterioare, finanțată prin Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 din Fondul de Coeziune.

-alte programe/scheme de ajutor de stat pentru finanțarea investițiilor în energie regenerabilă.

Astfel, în urma verificărilor pot aparea urmatoarele situații

a) în cazul în care se constată faptul că solicitantul a beneficiat de alt program de finanțare nerambursabilă pentru același tip de investiție, dar nu a consemnat acest lucru în Cererea de finanțare, și/ sau nu a prezenta Raportul asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant din care să reiasă că nu este finanțată aceeași investiție, expertul solicită aceste lucruri prin fișa de informații suplimentare și doar în cazul în care solicitantul refuză să își asume angajamentele corespunzătoare proiectului, se consideră că pct. 3 din declarația F nu este respectat și cererea de finanțare este neeligibilă;

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 37
---	---	-----------

b) În cazul în care solicitantul a mai beneficiat de finanțare nerambursabilă, pentru același tip de investiție, expertul verifică în Raportul asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant dacă elemente din proiectul actual se regăsesc (în totalitate sau numai parțial) și în proiectele anterioare și dacă cheltuielile rambursate se regăsesc în lista cheltuielilor eligibile pentru care solicită finanțare.

În urma analizei comparative a Raportului asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant cu documentație proiectului expertul se va asigura ca cheltuielile eligibile propuse în proiectul analizat nu au fost rambursate prin finanțările obținute de solicitant anterior.

În analiza aferentă elementelor identificate în cazul b) de mai sus, experții vor avea în vedere prevederile articolului 36 - Excluderea dublei finanțări din Regulamentul (UE) 2021/2116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1306/2013, respectiv:

“Statele membre se asigură că cheltuielile finanțate din FEAGA sau FEADR nu fac obiectul niciunei alt tip de finanțare din cadrul bugetului Uniunii.”

Astfel, „dubla finanțare” înseamnă că aceleași cheltuieli sau activități sunt finanțate de două ori din fonduri publice (de exemplu, din două surse diferite: fonduri europene și fonduri naționale sau din două programe diferite ale UE). Acest lucru este interzis, deoarece duce la utilizarea ineficientă sau frauduloasă a fondurilor.

Exemple concrete de dublă finanțare:

1. Același proiect depus de două ori la programe diferite și finanțat de ambele
2. Aceeași cheltuială (ex: salariul unui angajat) decontată atât dintr-un proiect cu fonduri europene, cât și din bugetul național.
3. Echipamente (identificate cu serie/ nr. unice) rambursate într-un proiect și raportate din greșeală și în alt proiect ca achiziție nouă.

Experții vor analiza atât Raportul asupra utilizării programelor de finanțare nerambursabilă întocmit de solicitant cât și Cererea de finanțare/Studiul de fezabilitate/Memoriul justificativ/DALI pentru a identifica elemente comune.

Achiziția unui echipament/utilaj/etc prin intervenția DR36 LEADER este considerată dublă finanțare numai în situația în care, același echipament/ utilaj (identificat cu serie/ nr. unică) a fost rambursat și din alte fonduri naționale/ europene.

În cazul în care, prin proiectul depuse propun servicii/echipamente/ utilaje similare cu cele achiziționate prin alte surse (fonduri europene și fonduri naționale), se verifică în Cererea de Finanțare/Studiul de Fezabilitate/Memoriul justificativ/ DALI detalierea utilajelor/echipamentelor față de totalul necesar.

Cu titlu de exemplu, dacă un solicitant al Intervenției DR 36 a beneficiat cu 10 ani în urma de finanțare pentru achiziția unui utilaj care între timp a fost casat, nu se îndeplinesc condițiile pentru dubla finanțare. În cazul în care utilajul este încă în inventarul solicitantului fiind utilizat

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 38
---	---	-----------

dar prin Cererea de Finantare/Studiul de Fezabilitate/Memoriul justificativ/ DALI se argumenteaza si sustine o capacitate crescuta de procesare nu se indeplinesc conditiile pentru dubla finantare.

Dacă **elementele din proiectul actual (bunuri, servicii, dotari) se regăsesc în totalitate și în proiectele anterioare, detalierea utilajelor/echipamentelor față de totalul necesar nu justifică o nouă achiziție** iar cheltuielile rambursate pentru acestea se regăsesc și în lista cheltuielilor eligibile pentru care solicită finanțare, expertul bifează casuța NU și cererea de finanțare este neeligibilă.

Dacă **elementele din proiectul actual se regăsesc parțial și în proiectele anterioare** și cheltuielile rambursate pentru zona de suprapunere se regăsesc în lista cheltuielilor eligibile pentru care solicită finanțare, atunci expertul solicită prin fișa de informații suplimentare ca aceste cheltuieli să fie trecute pe neeligibil. După primirea noului buget de la solicitant expertul va modifica bugetul prin micșorarea valorii totale eligibile a proiectului cu valoarea identificată ca fiind neeligibilă. Expertul va motiva poziția cu explicații în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații. Se vor face mențiuni referitoare la cauzele care au generat diferențele, cererea de finanțare este declarată eligibilă prin bifarea căsuței corespunzătoare DA cu diferențe. Dacă solicitantul refuză să modifice bugetul indicativ cererea de finanțare este declarată neeligibilă.

Dacă **elementele din proiectul actual NU se regăsesc în proiectele anterioare** în sensul verificărilor detaliate se bifează DA, cererea de finanțare fiind eligibilă.

Expertul precizează concluzia asupra verificării la rubrica Observații.

EG 1.9 Solicitantul nu a creat condiții artificiale pentru accesarea sprijinului în cazul proiectelor prezentate de solicitanți privați;

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Baza de date a serviciului online RECOM a ONRC

Baza de date Arachne

Aplicația Interoperabilitate a Consiliului Concurenței

Baza de date proiecte FEADR/EURI

Declarația F a Cererii de finanțare

Registrul Cererilor de Finantare

Studiul de Fezabilitate/memoriu justificativ/ DALI si documentele depuse la Cererea de Finanțare

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

1. Același sediu social se regăsește la două sau mai multe proiecte?

Informațiile vor fi verificate în Registrul electronic al Cererilor de Finantare AFIR și LEADER

2. Mai mulți solicitanți/ beneficiari independenți din punct de vedere legal au aceeași adresă și/ sau beneficiază de infrastructura comună (același amplasament, utilitati, spatii de productie/ procesare/ depozitare) și le folosesc în comun.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 39
---	---	-----------

Informațiile vor fi verificate în Registrul electronic al Cererilor de Finanțare AFIR și LEADER.

3. Reprezentanții legali/ asociații/ actionarii, administratorii solicitantului sunt asociați/ administratori/ acționari ai altor societăți care au același tip de activitate* cu cel al proiectului analizat?

Se realizează verificarea în RECOM/ ARACHNE/ Aplicația *Interoperabilitate* a Consiliului Concurenței curente pentru identificarea societății/ societăților cu același tip de activitate cu cel al societății care implementează proiectul analizat și care au reprezentanții legali/ asociați/ administratori/ acționari comuni. Pentru aceasta se realizează următorii pași:

- Se identifică în extrasul ONRC descărcat din RECOM **asociații/actionarii și administratorii societății** (ai solicitantului), iar din Cererea de Finanțare se identifică **responsabilul legal al proiectului**. Extrasul din RECOM se printează și se atașează Dosarului administrativ.
- Se verifică în RECOM/ Aplicația *Interoperabilitate* a Consiliului Concurenței dacă reprezentanții legali /asociați /administratori /acționarii astfel identificați sunt asociați /administratori /acționari în alte societăți. Dacă se identifică astfel de societăți se descarcă din RECOM extrasul ONRC/ sau un document similar în situația utilizării altui sistem aferent fiecăreia, acestea se printează și se atașează dosarului administrativ .
- Dacă una sau mai multe din aceste societăți desfășoară același tip de activitate cu solicitantul acest fapt se menționează în rubrica „observații” și se pune bifă în coloana „DA”. Dacă nu se identifică o astfel de situație se pune bifă în coloana „NU”.

*„același tip de activitate” reprezintă acea situație în care două sau mai multe entități economice desfășoară activități autorizate identificate prin aceeași clasă CAEN (nivel 4 cifre) și realizează produse/servicii/lucrări similare

4. Sediul social și/sau punctul (punctele) de lucru/ amplasamentul investiției propuse sunt învecinate cu cel/ cele ale unui alt proiect finanțat FEADR/ EURI.

Se verifică în Registrul Cererilor de Finanțare și în RECOM online dacă sediul social și/ sau punctul/ punctele de lucru ale solicitantului se află pe amplasamente învecinate cu cele ale altor solicitanți/ beneficiari FEADR. Dacă DA, pentru confirmarea faptului că beneficiază de infrastructura comună, se impune vizita pe teren.

Se verifică dacă activitatea propusă prin proiect este complementară cu activitățile proiectelor cu care se învecinează.

Se verifică dacă proiectul are utilități și acces separat, sau este dependent de activitatea unui alt operator economic (cu excepția furnizorilor de utilități).

Aceste informații se verifică la vizita în teren și vor fi consemnate și în formularul E 3.8.

5. Sunt identificate în cadrul proiectului alte legături între solicitant și persoana fizică/juridică de la care a fost închiriat/ cumpărat terenul/ clădirea?

Se verifică în documentele care atestă dreptul de proprietate/ folosință asupra terenurilor/ construcțiilor (depușe de solicitant împreună cu Cererea de Finanțare) de la cine a obținut solicitantul terenul/clădirea care face obiectul proiectului. Se verifică dacă până la acest moment (în baza verificărilor sus-mentionate sau a altor informații obținute, dacă este cazul) au fost identificate alte legături între solicitant (sau acționarii/ asociații acestuia) și persoana de la care a obținut terenul/ clădirea.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 40
---	---	-----------

Se verifică informația în partea scrisă a Studiului de Fezabilitate/ Memoriului Justificativ și în documentele care atestă dreptul de proprietate/folosință depuse la dosarul cererii de finanțare. De asemenea dacă se consideră necesar se va realiza o verificare la fața locului unde se urmărește identificarea unor astfel de situații.

Dacă se constată astfel de indicii acestea vor fi prezentate detaliat în rubrica „observații” (în cazul elementelor constatate pe teren se atașează și fotografii relevante care vor fi atașate dosarului administrativ) și se pune bifă în coloana „DA”. Dacă nu se identifică o astfel de situație se pune bifă în coloana „NU”.

Se verifică în actele de proprietate/folosință ale terenului/clădirii destinat/destinată implementării proiectului. Se urmărește identificarea situației în care terenul/clădirea a/au fost achiziționat/ achiziționată/ achiziționate de la o entitate juridică care are **același tip de activitate*** cu solicitantul sau de la o persoana fizică asociat/administrator într-o societate care are **același tip de activitate*** cu solicitantul.

Dacă se identifică astfel de indicii acestea sunt prezentate detaliat în rubrica „observații” și se pune bifă în coloana „DA”. Dacă nu se identifică o astfel de situație se pune bifă în coloana „NU”.

6.Solicitanții care depun Cerere de Finanțare au asociați comuni cu cei ai altor beneficiari cu care formează împreună un flux tehnologic

Se verifica in RECOM online, ARACHNE daca solicitantii care depun Cerere de Finanțare au asociati comuni cu cei ai altor beneficiari. In cazul in care se identifica alti beneficiari FEADR cu acelasi actionariat, se verifica daca cele doua proiecte formează împreună un flux tehnologic

7. Verificarea legăturilor între asociații/ acționarii /administratorii cu acționariat străin și solicitant

Se verifica in Bazele de date FEADR si in RECOM, ARACHNE online istoricul acționarilor/ asociațiilor/ reprezentantului legal al solicitantului, dacă acestia dețin alte societăți care actionează in același domeniu sau domeniu complementar cu cel al proiectului.

8. Activitatea propusă prin proiect este dependentă de activitatea unui terț (persoana juridică) și/ sau crează avantaje unui terț (persoană juridică) ?

Se verifică dacă activitatea proiectului este independentă din punct de vedere operațional și economic de activitatea altor societăți și/sau dacă solicitantul crează prin investiția finanțată prin FEADR, un avantaj pentru o altă societate în ceea ce privește activitatea acestuia prin analiza previziunilor financiare și elementelor precizate în Studiul de Fezabilitate/ Memoriul Justificativ/ DALI. Dacă se consideră necesar, se va realiza verificare la fața locului unde se va urmări verificarea existenței unor astfel de situații, realizându-se și fotografii relevante, care vor fi atasate la dosarul administrativ.

Dacă pe parcursul verificărilor documentară și/sau pe teren rezultă indicii din care rezultă ca se regăsește unul din aceste două cazuri, acestea sunt prezentate detaliat în rubrica „observații” și se pune bifă în coloana „DA”. Dacă nu se identifică o astfel de situație se pune bifă în coloana „NU”.

**„același tip de activitate” reprezintă acea situație în care două sau mai multe entități economice desfășoară activități autorizate identificate prin aceeași clasă CAEN (nivel 4 cifre) și realizează produse/servicii/lucrări similare*

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 41
---	---	-----------

În situația în care solicitantul precizează în Studiul de Fezabilitate/ Memoriul Justificativ faptul că a preluat **peste 50%** din terenul aferent exploatației agricole la care se referă solicitarea de fonduri, de la un singur terț (persoana juridică sau nu), acest fapt se va menționa la rubrica Observații, cu solicitarea verificării în implementare a unei eventuale existențe de condiții artificiale.

În cazul în care există minim o bifă pe coloana „DA” în „Secțiunea A” se va trece la completarea „Secțiunii B”, verificându-se dacă proiectul se încadrează în una dintre premisele de creare condiții artificiale sau în situația în care expertul evaluator descoperă indicii care conduc la suspiciunea existenței de condiții artificiale, altele decât cele enumerate în secțiunea A și pe care le detaliază la rubrica observații.

9. Alți indicatori (ex: acelasi consultant, posibile legaturi de afaceri cu furnizori/clienti prin actionariat s.a.)

Informatiile vor fi verificate în Registrul electronic al Cererilor de Finantare.

Se detaliaza alti indicatori (ex: acelasi consultant, posibile legaturi de afaceri cu furnizori/clienti prin actionariat, mutarea sediului social din mediul urban în mediul rural sau inchiderea punctului/punctelor de lucru din mediul urban si deschiderea in mediul rural) identificati, care nu se regasesc in niciuna din categoriile susmentionate (la celelalte intrebari).

Dacă în urma verificărilor expertul identifică două sau mai multe elemente comune cu alte proiecte, își va extinde verificarea asupra acestora, împreună cu ceilalți experți implicați în verificarea proiectelor repective.

Dacă în urma verificării se identifică legaturi care conduc la complementaritatea investițiilor propuse se verifică dacă investițiile învecinate propuse de solicitanți diferiți se completează/ dezvoltă/ optimizează în cadrul unui flux tehnologic sau de servicii si nu pot functiona independent una fata de cealalta.

Se verifica in RECOM istoricul actionarilor/ asociatilor/ administratorului solicitantului pe o perioada de 1 an, daca acestia detin alte societati care actioneaza in acelasi domeniu sau domeniu complementar cu cel al proiectului, in vederea crearii de conditii artificiale.

Se verifica daca solicitantul a bifat punctul 18 din sectiunea F a Cererii de Finantare - Declaratie pe proprie raspundere a solicitantului că investiția finanțată va deservi exclusiv interesele economice ale solicitantului (beneficiarului proiectului) în scopul obținerii de profit propriu.

Încadrarea într-o situație de creare de Condiții artificiale.

Crearea unei entități juridice noi (solicitant de fonduri) de catre asociati/actionari majoritari, administrator/i, ai altor entități economice cu acelasi tip de activitate ca cel propus a fi finanțabil prin proiect.

Se urmărește identificarea unor elemente care pot conduce la concluzia că, o entitate juridică existentă **(care intră sub incidența restricțiilor de eligibilitate)** /asociatii/acționarii /administratorii ai acesteia a/au creat o altă societate prin care acceseaza fondurile FEADR eludând astfel criteriile restrictive

Restricțiile de eligibilitate sub incidența cărora poate intra o entitate juridică existentă sunt :

- Aceasta nu se încadrează în categoria solicitanților eligibili pentru finanțare așa cum sunt ei desemnați în fișa intervenției din SDL.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 42
---	---	-----------

- Aceasta este înregistrat în Registrul debitorilor AFIR (pâna la contractare acesta trebuie să achite debitul catre AFIR).

Concluzii finale

Solicitantul a creat condiții artificiale necesare pentru a beneficia de plăți (sprijin) și a obține astfel un avantaj care contravine obiectivelor intervenției?

În situația în care se constată încadrarea proiectului verificat în premisa de creare condiții artificiale, se va descrie în mod detaliat modul în care au fost create condiții artificiale pentru îndeplinirea criteriului de eligibilitate generale, se va bifa căsuța DA, iar cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă. În caz contrar se va bifa căsuța NU.

Dacă în urma verificărilor expertul identifică două sau mai multe elemente comune cu alte proiecte, își va extinde verificarea asupra acestora, împreună cu ceilalți experți implicați în verificarea proiectelor respective.

Dupa finalizarea analizei elementelor subiective (indicatorii de conditii artificiale/ steguletele rosii), la rubrica Observatii, se consemneaza toate elementele referitoare la conditii artificiale, identificate in ceea ce priveste proiectul depus de catre so.licitant.

In situatia in care sunt identificati indicatori de conditii artificiale, se constata existenta elementului subiectiv (mentionat de catre Curtea Europeana de Justitie, in cauza Slancheva sila EOOD).

In aceast caz, expertul trece la analiza existentei elementului obiectiv, respectiv nerespectarea obiectivelor DR 36 LEADER, asumate prin proiect.

Obiectivele finanțării FEADR, DR 36- LEADER:

- Sprijinirea dezvoltării modelelor de producție bazate pe valoare adăugată mare
- Creșterea numărului de locuri de muncă în sectorul neagricol în zonele rurale
- Sprijinirea dezvoltării locale sub responsabilitatea comunității
- Asigurarea infr de bază și acces agricol, accesului la TIC și îmbunătățirea calității vietii rurale
- Sprijinirea activităților neagricole pentru creșterea veniturilor rurale alternative
- Reducerea sărăciei, promovarea incluziunii sociale și a nediscriminării
- Conservarea și valorificarea durabilă a patrimoniului natural și cultural, material și imaterial
- Dezvoltarea bioeconomiei și a economiei circulare
- Dezvoltarea unui sector alimentar durabil

Se poate considera neindeplinire a obiectivelor si element obiectiv al crearii de conditii artificiale, numai incalcarea obiectivelor DR 36 LEADER, carora li se circumscrie proiectul – de exemplu, daca prin proiect se propune o activitate productivă se verifica incadrarea intr-unul din obiectivele finanțării PS, DR36 LEADER, de ex: obiectivul creșterea numărului de activități non-agricole desfășurate în zonele rurale sau crearea de locuri de muncă etc. nu respectarea tuturor obiectivelor.

Trebuie sa fie identificate atât elementele subiective cât si elementul obiectiv pentru declararea Cererii de Finantare ca fiind neeligibila.

Dacă în urma acestei analize se constată că investiția propusă de solicitant nu poate funcționa independent de altă investiție PNS solicitantul contribuind exclusiv/ cvasiexclusiv la operatiunile economice ale altei companii, fara a cauta sa obtina profit propriu, creându-se astfel condiții

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 43
---	---	-----------

artificiale pentru a beneficia de sprijin și a obține astfel un avantaj care contravine scopului intervenției, se bifează caseta DA și se completează în rubrica Observații datele și elementele care au condus la această decizie.

În caz contrar expertul bifează în caseta corespunzătoare NU.

Dacă se constata suspiciunea de creare a condițiilor artificiale, decizia privind constatarea creării unei condiții artificiale se ia după parcurgerea următorilor pași:

- Identificarea și analiza indicatorilor care au condus la constatarea riscului de creare a condițiilor artificiale. Concluziile preliminare se comunica solicitantului prin intermediul unei notificări, prin care i se solicita totodată să-și exprime un punct de vedere în termenul procedural.
- Primirea și analiza punctului de vedere exprimat de solicitant (dacă acesta îl trimite în termenul procedural comunicat).

După caz, declararea Cererii de Finanțare ca fiind neeligibilă în urma identificării fără echivoc, în mod obiectiv și fundamentat a unor condiții artificiale create de solicitant/ recalcularea punctajului/ ratei de cofinanțare/ ajutorului financiar vizate ca avantaje și luarea măsurilor ce se impun în urma recalcularilor. Se va descrie în mod obligatoriu la rubrica observații în fișa de verificare E1.2 modul în care a fost încălcat prin crearea respectivei condiții artificiale cel puțin un obiectiv general sau specific aferent legislației agricole sectoriale precizat în reglementările comunitare aplicabile și/ sau în fișele tehnice ale măsurilor/ submăsurilor.

ATENȚIE!

Prin natura lor indicatorii - stegulețele roșii, nu reprezintă dovezi. Acestea reprezintă simpli indicatori de fraudă sau nereguli.

EG 1.10 Solicitantul a aplicat o semnătură electronică validă și emisă în baza unui certificat calificat furnizat de un furnizor de servicii de încredere calificat care se află în lista oficială a Uniunii Europene pe documentele emise?

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cerere de finanțare completată, semnată electronic de reprezentantul legal al solicitantului precum și documentele emise de solicitant și semnate de reprezentantul legal cu semnătură electronică.

PUNCTE DE VERIFICAT ÎN DOCUMENTE

Verificarea se realizează cu ajutorul Adobe Acrobat Reader DC care este preconfigurat pentru validarea automată a unui certificat în cazul documentelor în format PDF (pe semnătura electronică a solicitantului se face clic dreapta urmat de Show Signature Properties și Show Signer's Certificate).

Expertul va verifica dacă pe documentele PDF semnate electronic de solicitant și transmise online la AFIR, semnătura electronică aplicată este validă și este emisă în baza unui certificat digital calificat emis de unul din furnizorii de servicii care se regăsesc în lista oficială a Uniunii Europene (EUTL) care poate fi vizualizată accesând următorul link: <https://eidas.ec.europa.eu/efda/tl-browser/#/screen/home>

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 44
---	---	-----------

Pe semnătura electronică trebuie să apară "Source of Trust obtained from European Union Trusted Lists". Dacă nu apare, atunci furnizorul certificatului digital se va verifica accesând link-ul de mai sus.

Dacă semnătura este validă și se regăsește în lista oficială a Uniunii Europene, expertul bifează DA și se continuă verificările.

Dacă semnătura electronică nu este validă sau furnizorul semnăturii electronice nu se regăsește în lista oficială a U.E., expertul bifează NU iar cererea de finanțare este declarată neeligibilă și se va argumenta la Observații decizia luată..

EG 1.11 Pentru proiectele depuse în parteneriat, există un Acord de parteneriat prin care este desemnat partenerul lider cu care se va încheia contractul de finanțare și prin care se stabilesc drepturile și obligațiile partenerilor?

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare

Acord de parteneriat

PUNCTE DE VERIFICAT ÎN DOCUMENTE

Expertul verifică dacă documentul este corect completat cu datele de identificare ale membrilor, ale reprezentanților legali în cadrul acordului și dacă este asumat în totalitate și unanimitate, conform listei de semnături. Expertul se asigură de existența și păstrarea formatului standard al acordului. Expertul verifică dacă este desemnat un Lider de parteneriat și dacă responsabilitățile sunt clar trasate între membri, dacă este prevăzut cui revin drepturile și obligațiile create în urma realizării și finalizării proiectului.

Dacă verificarea documentelor confirmă faptul că documentul este corect completat cu datele de identificare ale membrilor, ale reprezentanților legali în cadrul acordului și dacă este asumat în totalitate și unanimitate, conform listei de semnături, expertul bifează casuța din coloana DA din fișa de verificare. În caz contrar, expertul bifează casuța din coloana NU și motivează poziția lui în rubrica „Observații” din fișa de evaluare generală a proiectului, criteriul de eligibilitate nefiind îndeplinit iar cererea de finanțare este neeligibilă.

EG 2 - Verificarea eligibilității proiectului

1.Solicitantul a prezentat SF/DALI/MJ în conformitate cu prevederile legale în vigoare și documentele obligatorii aferente imobilului unde se realizează investiția.

2.Investițiile propuse de solicitant prin proiect NU se încadrează într-una din categoriile:

- Intervenții aferente Pilonului I (plati directe);
- Intervențiile aferente art. 70 *Angajamente în materie de mediu și de climă și alte angajamente în materie de gestionare*, art. 71 *Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone*, 72 *Dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii*, 74 *Investiții în irigații* și art.76 *Instrumente de gestionare a riscurilor din Regulamentul privind PS PAC nr. 2115/2021*;

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 45
---	---	-----------

- Instalarea tinerilor fermieri;
- Investiții în exploatații agricole/pomicole, cu excepția celor realizate în scop colectiv sau social;
- Investiții în crearea/ modernizarea infrastructurii de acces agricolă/ forestieră și infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural;
- obiectivele de patrimoniu cultural de clasă A

3.În cazul proiectelor care propun activități neagricole cu scop economic, codul CAEN se încadrează în Anexa 13 – Lista codurilor CAEN aferente activităților neagricole eligibile la finanțare în cadrul intervenției DR 36?

În situația în care nu este clară încadrarea activității solicitantului în codul CAEN eligibil menționat în Anexa 13, se va solicita acestuia, prin informații suplimentare, o adresă emisă de Institutul Național de Statistică privind menționarea explicită a încadrării activității în codul CAEN respectiv detaliat la nivel de sub-clasă.

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Documente pentru terenurile și/sau clădirile aferente realizării investiției (conform cerintelor din Cererea de Finanțare)

[Anexa 13 - Lista codurilor CAEN aferente activităților neagricole eligibile la finanțare în cadrul intervenției DR 36](#)

Extras de carte funciară sau Document care să certifice că nu au fost finalizate lucrările de cadastru, pentru proiectele care vizează investiții de lucrări privind construcțiile noi sau modernizări ale acestora

Studiul de Fezabilitate Conform HG. 907/ 2016 pentru obiectivele/proiectele noi și mixte de investiții - doar pentru proiectele care se încadrează în categoria 9.4.1 - proiecte cu construcții-montaj (pot include dotări și echipamente fără montaj) care necesită Autorizație de construcție

Documentația de Avizare pentru Lucrări de Intervenții (DALI) conform HG. 907/ 2016 pentru modernizări/ intervenții la construcții existente - doar pentru proiectele care se încadrează în categoria 9.4.1 - proiecte cu construcții-montaj (pot include dotări și echipamente fără montaj) care necesită Autorizație de construcție

Memoriu justificativ - doar pentru proiectele care se încadrează în categoria 9.4.2 - proiecte cu construcții-montaj care nu necesită Autorizație de construcție (pot include și dotări și echipamente fără montaj)

Certificat de urbanism (pentru proiectele care se încadrează în categoria 9.4.1) sau Autorizația de construire (dacă solicitantul a obținut autorizația de construire)

Negația din partea autorității competente (Consiliul județean/Consiliul local) cu privire la faptul că pentru proiectul depus nu se emite autorizație de construcție (pentru proiectele care se încadrează în categoria 9.4.2)

Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente

Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 46
---	---	-----------

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

1.a Verificari documente depuse (din punct de vedere al prevederilor și cerintelor HG 907/2016 și Legii 50/1991)

Din punct de vedere al prevederilor și cerintelor HG 907/2016 și Legii 50/1991, proiectele de investiții se împart în următoarele categorii:

a)proiecte cu construcții-montaj care necesită emiterea Autorizație de construire (pot include dotări și echipamente fără montaj) - pentru acest tip de proiecte se vor depune următoarele documente, după caz:

✚ În cazul construcțiilor noi:

- ☒ Studiu de Fezabilitate;
- ☒ Certificat de Urbanism/ Autorizația de construire (dacă solicitantul a obținut Autorizația de construire).

✚ Pentru modernizări/ intervenții la construcții existente, care necesită emiterea unei Autorizații de construire/ desființare:

- ☒ DALI;
- ☒ Certificat de Urbanism/Autorizația de construire (dacă solicitantul a obținut autorizația de construire);
- ☒ Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente.

b)proiecte cu construcții-montaj care NU necesită Autorizație de construire (pot include și dotări și echipamente fără montaj) - pentru acest tip de proiecte se vor depune următoarele documente:

- ☒ Memoriu Justificativ;
- ☒ Negația din partea autorității competente (Consiliul județean/Consiliul local) cu privire la faptul că pentru proiectul depus nu se emite autorizație de construire.
- ☒ Expertiza tehnică de specialitate asupra construcției existente (în cazul proiectelor care prevăd modernizarea/ finalizarea construcțiilor existente/ achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcției existente);
- ☒ Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor (în cazul proiectelor care prevăd modernizarea/ finalizarea construcțiilor existente/achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcției existente) - numai în cazul construcțiilor nefinalizate;

a) proiecte de dotări și/sau cu echipamente fără montaj (în cazul în care există cheltuieli eligibile și neeligibile numai pe liniile bugetare 4.4, 4.5, 4.6 și 3.7.1 din bugetul Indicativ). In cazul acestor proiecte nu se va depune SF/ MJ/ DALI. Solicitantul va completa secțiunea

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 47
---	---	-----------

A6 din Cererea de finanțare, cu respectarea cerințelor din secțiunea REGULI DE COMPLETARE.

Atentie! Beneficiarii privați au obligatia de a depune Proiectul Tehnic la contractare; beneficiarii publici vor depune Proiectul Tehnic ulterior contractării proiectului

Expertul verifică dacă solicitantul a bifat corect în Cererea de finanțare categoriile de la punctul A9.4 din Cererea de Finanțare 50 și a depus documentele aferente investiției la Cererea de finanțare (conform cerințelor de la 9.4.1, 9.4.2 și 9.4.3, după caz); verificarea se face prin parcurgerea SF/MJ/DALI/CF pentru a determina corectitudinea încadrării și prin analiza documentelor aferente depuse.

Verificari SF/MJ/DALI/CF

Expertul va verifica în cazul proiectelor încadrate la punctul 9.4.3, respectiv proiecte **de dotări și/sau cu echipamente fără montaj** (în cazul în care există cheltuieli eligibile și neeligibile numai pe liniile bugetare 4.4, 4.5, 4.6 și 3.7.1 din bugetul Indicativ, dacă solicitantul a completat în secțiunea A6 Descrierea proiectului din Cererea de finanțare datele conform cerințelor din secțiunea Reguli de completare.

Expertul va verifica dacă solicitantul a depus SF/ DALI/MJ este prezentat și completat în conformitate cu prevederile legale în vigoare, respectiv:

- în cazul proiectelor care prevăd construcții – montaj se verifică Studiul de Fezabilitate/ DALI elaborat conform HG 907/2016
- în cazul proiectelor fără construcții-montaj, se poate depune Memoriu Justificativ sau Studiu de Fezabilitate în care vor fi completate doar punctele care vizează acest tip de investiție.

Se va verifica:

- dacă devizul general și devizele pe obiect sunt semnate de elaboratorul documentației.
- dacă s-a atasat așa-numita „foaie de capat”, care conține semnăturile colectivului format din specialiști condus de un șef de proiect care a participat la elaborarea documentației și ștampila elaboratorului documentației în integralitatea ei.
- dacă în cadrul secțiunii– Partile desenate sunt atasate planuri de amplasare în zona 1:25.000 – 1:5.000, planul general 1:5.000 – 1:500, relevee, secțiuni etc., Planul de amplasare a utilajelor pe fluxul tehnologic, se verifica dacă acestea sunt semnate de către elaborator în cartusul indicator.
- dacă cheltuielile cu realizarea construcției sunt trecute în coloana „cheltuieli neeligibile” și sunt menționate în studiul de fezabilitate, în cazul în care solicitantul realizează în regie proprie construcțiile în care va amplasa utilajele achiziționate prin investiția FEADR,

În cazul în care investiția prevede utilaje cu montaj, solicitantul este obligat să evalueze montajul acestora în capitolul 4.2 Montaj utilaj tehnologic din Bugetul indicativ al Proiectului, chiar dacă montajul este inclus în oferta utilajului cu valoare distinctă pentru a fi considerat cheltuială eligibilă sau se realizează în regie proprie (caz în care se va evidenția în coloana „cheltuieli neeligibile”).

Pentru servicii se vor prezenta devize defalcate cu estimarea costurilor (nr. experți, ore/ expert, costuri/ ora). Pentru situațiile în care valorile sunt nejustificate prin numărul de experți, prin

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 48
---	---	-----------

numarul de ore prognozate sau prin natura investitiei, la verificarea proiectului, acestea pot fi reduse, cu informarea solicitantului.

În cazul în care investiția cuprinde cheltuieli cu construcții noi sau modernizari, se va prezenta calculul pentru investiția specifică în care suma tuturor cheltuielilor cu construcții și instalații se raportează la mp de construcție.

În cazul proiectelor care prevăd modernizarea/ finalizarea construcțiilor existente/ achiziții de utilaje cu montaj care schimbă regimul de exploatare a construcției existente, se atașează la Studiul de fezabilitate, obligatoriu, **Expertiza tehnică de specialitate** asupra construcției existente și **Raportul privind stadiul fizic al lucrărilor**.

Expertii vor verifica dacă în cazul proiectelor încadrate în Cererea de finanțare la categoria 9.4.3 Pentru proiecte de dotări și/sau cu echipamente fără montaj (în cazul în care există cheltuieli eligibile și neeligibile numai pe liniile bugetare 4.4, 4.5, 4.6 și 3.7.1) pentru care nu se depune SF/MJ/DALI solicitantul a respectat cerințele privind completarea în secțiunea A6 Descrierea proiectului, respectiv:

- a fundamentat necesitatea și oportunitatea investiției și a descris conformitatea obiectivelor investiției urmărite prin proiect cu obiectivele intervenției.
- a precizat capacitatea existentă și capacitatea propusă a se realiza la finalizarea investiției.
- în cazul în care solicitantul este o formă asociativă, a descris modul în care investiția deservește membrii acesteia.
- a descris achizițiilor propuse prin proiect, respectiv denumirea, numărul, valoarea și caracteristicile tehnice și funcționale ale utilajelor/ echipamentelor tehnologice/ echipamentelor de transport/ dotărilor ce urmează a fi achiziționate prin proiect și, dacă e cazul, prezentarea tehnică a construcțiilor în care urmează a fi amplasate utilajele/ dotările (inclusiv utilități).
- a fundamentat achizițiile propuse în funcție de capacitatea de producție existentă și/sau prognozată sau în funcție de necesitățile de funcționare în cazul dotărilor în cadrul unor obiective de tip grădinițe, școli, etc; fundamentarea va include prezentarea tehnică a construcțiilor în care urmează a fi amplasate achizițiile propuse, inclusiv descrierea utilităților aferente amplasamentului propus.
- a descris fluxul tehnologic/etapele activității în care vor fi utilizate utilajele/dotările, etc propuse a fi achiziționate.
- a precizat durata de realizare a investiției și capacitățile de producție rezultate în urma investiției (dacă este cazul).

1.b) Verificare sediul/social sau punct de lucru unde se implementează proiectul

Pentru proiectele de investiții, expertul verifică în documente/RECOM dacă solicitantul are sediul social sau punctul/ punctele de lucru unde se implementează proiectul pe teritoriul acoperit de GAL. Aceste condiții trebuie respectate inclusiv în cazul solicitanților parteneri într-un proiect colectiv agricol cu exploatații agricole amplasate atât pe teritoriul GAL, cât și în zona adiacentă acestuia.

1.c) Verificarea documentelor pentru terenurile și/sau clădirile aferente realizării investiției/ locația de implementare a proiectului

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 49
---	---	-----------

În raport cu **documentele pentru terenurile și/sau clădirile aferente realizării investiției/ locația de implementare a proiectului** expertul verifica următoarele documente si conditii, dupa caz:

A) Pentru beneficiari privați

i) Pentru proiecte cu construcții-montaj (pot include dotări și echipamente fără montaj) care necesită Autorizație de construire

a) Dreptul de proprietate privată

b) Dreptul de concesiune

c) Dreptul de suprafață;

Actele doveditoare ale dreptului de proprietate privată, reprezentate de înscrisurile constatatoare ale unui act juridic civil, jurisdicțional sau administrativ cu efect constitutiv translativ sau declarativ de proprietate, precum:

- Actele juridice translativ de proprietate, precum contractele de vânzare-cumpărare, donație, schimb, etc;
- Actele juridice declarative de proprietate, precum împărțeala judiciară sau tranzacția;
- Actele jurisdicționale declarative, precum hotărârile judecătorești cu putere de res-judicata, de partaj, de constatare a uzucapiunii imobiliare, etc.
- Actele jurisdicționale, precum ordonanțele de adjudecare.
- Contract de concesiune care acoperă o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare, corespunzătoare asigurării sustenabilității investiției și care oferă dreptul titularului de a executa lucrările de construcție prevăzute prin proiect, în copie.

În cazul contractului de concesiune pentru clădiri, acesta va fi însoțit de o adresă emisă de concedent care să specifice dacă pentru clădirea concesionată există solicitări privind retrocedarea. În cazul contractului de concesiune pentru terenuri, acesta va fi însoțit de o adresă emisă de concedent care să specifice:

- suprafața concesionată la zi - dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea și dacă da, să se menționeze care este suprafața supusă acestui proces;
- situația privind respectarea clauzelor contractuale, dacă este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract, dacă concesionarul și-a respectat graficul de plată a redevenței și alte clauze.

Contract de suprafață care acoperă o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare, corespunzătoare asigurării sustenabilității investiției și care oferă dreptul titularului de a executa lucrările de construcție prevăzute prin proiect, în copie.

Expertul va obține Extrasul de Carte Funciară aferent imobilului (teren/ clădire) pe baza datelor cadastrale înscrise de către solicitant în Cererea de Finanțare în secțiunea dedicată.

În situația în care în Extrasul de Carte Funciară este notat sechestrul judiciar asupra imobilului pe care se propune a se realiza investiția, solicitantul va depune dovada ridicării sechestrului sau

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 50
---	---	-----------

AFIR va solicita informații suplimentare cu privire la ridicarea sau menținerea sechestrului, acest aspect fiind element de eligibilitate a proiectului.

Extrasul de carte funciară pentru informare trebuie să conțină planul parcelar cu localizare certă.

NU se acceptă la depunerea Cererii de finanțare Extras de carte funciară pentru informare cu mențiunea “imobil înregistrat în planul cadastral fără localizare certă datorită lipsei planului parcelar”.

ii) Pentru proiecte cu construcții și echipamente cu montaj care *nu* necesită Autorizație de construcție (pot include și dotări și echipamente fără montaj) se vor prezenta înscrisuri valabile pentru o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare care să certifice, după caz:

- a) a dreptul de proprietate privată,
- b) dreptul de concesiune,
- c) dreptul de suprafață,
- d) dreptul de uzufruct;
- e) dreptul de folosință cu titlul gratuit;
- f) împrumutul de folosință (comodat);
- g) dreptul de închiriere / locațiune

De ex.: contract de cesiune, contract de concesiune, contract de locațiune/închiriere, contract de comodat.

În situația în care imobilul pe care se execută investiția nu este liber de sarcini (ipotecat pentru un credit) expertul verifica dacă a fost depus acordul creditorului privind execuția investiției și graficul de rambursare a creditului. În cazul solicitanților Persoane Fizice Autorizate, Intreprinderi Individuale sau Intreprinderi Familiale, care dețin în proprietate terenul aferent investiției, în calitate de persoane fizice împreună cu soțul/soția, expertul verifica dacă au fost depuse atât documentul prin care a fost dobândit terenul de persoana fizică, cât și declarația soțului/soției prin care își dă acordul referitor la realizarea și implementarea proiectului de către PFA, II sau IF, pe toată perioada de valabilitate a contractului cu AFIR. Ambele documente trebuie să fie încheiate la notariat în formă autentică.

În cazul în care înscrisurile menționate la punctul ii) nu sunt înregistrate la OCPI și nu se regăsesc în Extrasul de Carte Funciară pentru informare obținut de către AFIR, din care să rezulte înscrierea dreptului în cartea funciară, acestea vor fi depuse în formă autentică (pentru sentințele judecătorești, actele emise de o autoritate publică nu se solicită formă autentică).

Atenție! Nu se acceptă documente cu încheiere de dată certă emise de către un notar public.

B). pentru beneficiari publici

Pentru beneficiari publici, ONG-uri, unități de cult, etc, atât pentru proiectele care necesită Autorizație de construire cât și pentru proiectele care nu necesită Autorizație de construire expertul verifică următoarele documente și condiții după caz:

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 51
---	---	-----------

- a) Inventarul bunurilor ce aparțin domeniului public al comunei/comunelor, întocmit conform legislației în vigoare privind proprietatea publică și regimul juridic al acesteia, atestat prin Hotărâre a Guvernului și publicat în Monitorul Oficial al României
- b) Hotărârea Consiliului Local privind aprobarea modificărilor și / sau completărilor la inventar în sensul includerii în domeniul public sau detalierii poziției globale existente sau clasificării unor drumuri neclasificate, cu respectarea prevederilor Art. 115 alin (7) din Legea nr. 215/ 2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, a administrației publice locale, adică să fi fost supusă controlului de legalitate al Prefectului, în condițiile legii
- c) Documente doveditoare de către ONG-uri/Unități de cult/etc privind dreptul de proprietate /administrare pe o perioadă de 10 ani, asupra bunurilor imobile la care se vor efectua lucrări/dotări, conform cererii de finanțare
- d) Documente doveditoare a dreptului de proprietate/ administrare pe o perioadă de minimum 10 ani asupra bunurilor imobile care fac obiectul realizării investiției propuse (pentru solicitanți cu forme de organizare care nu au fost menționate anterior)
- e) alte documente doveditoare a dreptului de proprietate/ administrare pe o perioadă de minimum 10 ani asupra bunurilor imobile care fac obiectul realizării investiției propuse (pentru solicitanți cu forme de organizare care nu se încadrează în punctele a, b, c și d de mai sus)

Extras de carte funciară din care să reiasă intabularea în domeniul public a dreptului de proprietate asupra bunului pentru unitatea administrativ teritorială (terenului pe care urmează a se realiza investiția și/sau a drumului de interes local) care face obiectul Cererii de finanțare pentru unitatea administrativ-teritorială.

1.d) Verificari specifice proiectelor care propun investitii în domeniul agricol și agro-alimentar (solicitanți eligibili forme colective)

În cazul proiectelor care propun investitii în domeniul agricol și agro-alimentar prezentate de forme colective și care conțin achiziție de utilaje agricole se va consulta *Tabelul privind corelarea puterii mașinilor agricole cu suprafața fermelor*, postat pe pagina de internet a AFIR.

Corelarea se realizează cu suprafețele regăsite în APIA și cu culturile previzionate. În situația în care există neconcordanțe se solicită clarificarea acestora prin intermediul formularului E3.4L.

Se verifică dacă se confirmă dreptul solicitantului de a amplasa investiția/ realiza lucrările de construcții și/ sau montaj propuse prin proiect în conformitate cu prevederile Legii 50/1991 republicată, cu modificările și completările ulterioare și dacă, în cazul în care nu a prezentat act de proprietate, documentul încheiat la notariat certifică dreptul de folosință asupra imobilului pe o perioadă de cel puțin 10 ani începând cu anul depunerii cererii de finanțare.

În cazul prezentării unui contract de concesiune, se verifică suplimentar dacă acesta este însoțit de adresa emisă de concendent prin care se precizează situația privind respectarea clauzelor contractuale și dacă solicitantul este în graficul de realizare a investițiilor prevăzute în contract și alte clauze, precum și suprafața concesionată la zi (dacă pentru suprafața concesionată există solicitări privind retrocedarea sau diminuarea, și dacă da, care este suprafața supusă acestui proces).

2. Expertul verifica în Cererea de Finanțare/Studiul de Fezabilitate/Memoriul justificativ/DALI dacă investițiile propuse NU se încadrează într-una din categoriile:

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 52
---	---	-----------

-Intervenții aferente Pilonului I (plăți directe);

-Intervențiile aferente Art. 70 - Angajamente în materie de mediu și de climă și alte angajamente în materie de gestionare, Art. 71 - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone, Art. 72 - Dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii, Art. 74 - Investiții în irigații și Art.76 - Instrumente de gestionare a riscurilor din Regulamentul privind PS PAC nr. 2115/2021;

-Instalarea tinerilor fermieri;

-Investiții în exploatații agricole/ pomicole, cu excepția celor realizate în scop colectiv sau social;

-Investiții în crearea/modernizarea infrastructurii de acces agricolă/forestieră și infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural. Atenție! Pistele de biciclete sunt eligibile.

- obiectivele de patrimoniu cultural de clasă A

În cazul în care din Cererea de Finanțare/Studiul de Fezabilitate/Memoriul justificativ/DALI coroborat cu prevederile din Ghidul solicitantului și Fisa Intervenției din SDL aprobat se constată că investițiile propuse se încadrează într-una din categoriile menționate proiectul este declarat neeligibil.

3.Verificare CAEN activitate/activități propuse

Se verifică caracteristicile acțiunilor și investițiilor propuse prin Cererea de finanțare și în cadrul SF/DALI/MJ și se coroborează cu informațiile din Ghidul solicitantului GAL și Fisa intervenției din SDL aprobat. Prin Fisa Intervenției din SDL aprobat, GAL poate prevedea o serie de acțiuni și investiții prin Ghidul Solicitantului GAL pot restrânge această serie de acțiuni și investiții. Astfel, acțiunile/investițiile eligibile sunt cele prevăzute în Ghidul Solicitantului GAL cu condiția ca acestea să fie prevăzute și în Fisa Intervenției din SDL aprobat.

În cazul proiectelor care propun activități neagricole cu scop economic, expertul verifică încadrarea codului/ codurilor CAEN propuse prin proiect să se încadreze în Anexa 13 – *Lista codurilor CAEN aferente activităților neagricole eligibile la finanțare în cadrul intervenției DR 36*. În cazul în care se propun activități aferente mai multor coduri CAEN, toate acestea trebuie să se încadreze în Anexa 13 – *Lista codurilor CAEN aferente activităților neagricole eligibile la finanțare în cadrul intervenției DR 36*.

Experții verifică dacă acțiunile și investițiile propuse se încadrează în CAEN propus/propuse spre finanțare.

Doar în cazul modernizărilor se verifică dacă solicitantul are înscris și autorizat în RECOM codul/codurile CAEN propuse spre finanțare.

În situația în care nu este clară încadrarea activității solicitantului în codul CAEN eligibil menționat în Anexa 13, se va cere solicitantului prin informații suplimentare o adresă emisă de Institutul Național de Statistică privind menționarea explicită a încadrării activității propuse prin proiect în codul CAEN respectiv detaliat la nivel de sub-clasă.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 53
---	---	-----------

EG3 Investiția propusă este în conformitate cu prevederile legislației naționale specifice aplicabile, respectiv:

EG 3.1 Au fost prezentate documente doveditoare privind funcționarea obiectivelor existente și funcționale conform legislației naționale: DSP, DSVSA, Autorității competente de mediu, etc (autorizațiile de funcționare/ Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emisă pentru unitățile care se autorizează/ avizează conform legislației în vigoare, certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale, etc, după caz), care vor face obiectul lucrărilor de modernizare prin proiect (doar în cazul modernizărilor);

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Aviz specific privind amplasamentul și funcționarea obiectivului eliberat de DATMEAT pentru construcția/modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 din localitățile încadrate în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008, emis în conformitate cu HG 31/ 1996 pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcții din domeniul turismului (dacă este cazul).

Avizul emis de către Ministerul Culturii sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii, respectiv Direcțiile Județene pentru Cultură pe raza cărora sunt amplasate obiectivele, conform Legii 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care să confirme faptul că obiectivul propus spre finanțare face parte din patrimoniul cultural de interes local – grupa B și că se poate interveni asupra lui (documentația este adecvată) – dacă este cazul

Documentul pentru obiectivele de patrimoniu neclasificate Dovada eliberată de Muzeul județean, prin care se certifică verificarea documentară și pe teren, dacă este cazul, asupra unor intervenții antropice cu caracter arheologic în perimetrul aferent proiectului propus pentru finanțare nerambursabilă (OG 43/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare)

Certificat de acreditare ca furnizor de servicii sociale (doar pentru proiectele care propun servicii sociale și doar dacă prin proiect se propune furnizarea serviciilor sociale acreditate).

Acordul administratorului/custodelui pentru ariile naturale protejate – dacă este cazul, adică activitatea propusă prin proiect se desfășoară într-o arie naturală protejată.

Documente doveditoare privind funcționarea obiectivelor existente și funcționale conform legislației naționale: DSP, DSVSA, Autorității competente de mediu, etc (autorizațiile de funcționare/ Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emisă pentru unitățile care se autorizează/avizează conform legislației în vigoare, etc), care vor face obiectul lucrărilor de modernizare prin proiect.

Serviciul online RECOM

PUNCTE DE VERIFICAT ÎN DOCUMENTE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 54
---	---	-----------

Expertul verifica doar pentru proiectele de *tip investiții care vizează modernizări* dacă solicitantii au prezentat la Cererea de finanțare documentele care atestă funcționarea obiectivelor existente și funcționalitatea conform legislației naționale DSP, DSVSA, Autorității competente de mediu (autorizațiile de funcționare/ Notificare de constatare a conformității cu legislația sanitară emisă pentru unitățile care se autorizează/ avizează conform legislației în vigoare, certificatul de acreditare ca furnizor de servicii sociale, după caz, etc.) pentru locațiile /obiectivele care fac obiectul investițiilor prin proiect.

În cazul proiectelor de modernizare a unor locații/ obiective a căror activitate este supervizată și de *alte autorități decât cele menționate sau doar de alte autorități decât cele menționate*, expertul va verifica documentele prezentate de solicitant care atestă funcționarea obiectivelor existente și funcționalitatea conform legislației naționale aplicabile.

Atentie!

În cazul în care solicitantul nu a depus acest document, acesta se poate solicita prin informații suplimentare cu respectarea prevederilor Manualului de informații suplimentare.

Dacă verificarea documentelor confirmă faptul că au fost prezentate documente doveditoare privind funcționarea obiectivelor existente și funcționale conform legislației naționale, expertul bifează căsuța din coloana DA din fișa de verificare. În caz contrar, expertul bifează căsuța din coloana NU și motivează poziția lui în rubrica „Observații”, criteriul de eligibilitate nefiind îndeplinit.

EG 3.2 Investiția propusă este în conformitate cu prevederile legislației în vigoare privind construcția/ modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 cu completările și modificările ulterioare - numai pentru proiectele care prevăd construcția/ modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului ANT 65/2013 cu completările și modificările ulterioare.

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Aviz specific privind amplasamentul și funcționarea obiectivului eliberat de DATMEAT pentru construcția/modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 din localitățile încadrate în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008, emis în conformitate cu HG 31/ 1996 pentru aprobarea Metodologiei de avizare a documentațiilor de urbanism privind zone și stațiuni turistice și a documentațiilor tehnice privind construcții din domeniul turismului

Certificat de clasificare eliberat de DATMEAT pentru structura de primire turistică cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 din localitățile încadrate în conformitate cu Ordonanța de Urgență nr. 142 din 28 octombrie 2008 cu modificările și completările ulterioare- în cazul modernizării/extinderii)

Doc. 1. Studiul de fezabilitate /MJ/DALI

Serviciul online RECOM

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 55
---	---	-----------

Anexa 13 - Lista codurilor CAEN eligibile pentru activitățile neagricole cu scop economic

Declarația pe propria răspundere de la secțiunea F a cererii de finanțare.

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Structurile de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante trebuie să respecte prevederile aplicabile în Ordinul președintelui Autorității Naționale pentru Turism (ANT) nr. 65/2013, inclusiv definițiile și criteriile minime obligatorii prevăzute în Anexele a acestui act normativ.

Doar în cazul modernizărilor, se verifică dacă solicitantul este înregistrat cu codul CAEN al activității care se finanțează prin proiect conform CF/Studiul de fezabilitate/ DALI/ MJ.

În cazul în care solicitantul nu a precizat în CF/Studiul de fezabilitate /MJ/DALI nivelul de confort al structurii de primire turistică cu funcțiuni de cazare sau restaurante în conformitate cu Ordinul 65/ 2013 expertul evaluator va solicita aceste date prin informații suplimentare în vederea verificării conformității cu prevederile Ordinului ANT nr. 65/ 2013 cu modificările și completările ulterioare

Expertul verifică în CF/Studiul de fezabilitate/ DALI/ MJ dacă proiectul prezentat este în concordanță cu conținutul Avizului specific privind amplasamentul și funcționarea obiectivului eliberat de DATMEAT și Certificatul de clasificare eliberat de DATMEAT(dupa caz).

Se verifică Declarația F punctul 12 din Cererea de Finanțare privind introducerea investiției în circuitul turistic, punctul 14 prin care se precizează că nivelul de confort/ categoria de clasificare propuse prin proiect vor atinge cel puțin nivelul minim prevăzut în Ordinul 65 /2015 cu modificările și completările ulterioare și punctul 15 prin care solicitantul declară că modernizarea/ extinderea structurii de primire turistică va presupune în mod obligatoriu creșterea nivelului de confort cu cel puțin o margareta (în cazul proiectelor de modernizarea a structurilor de primire turistică cu funcțiuni de cazare) și cel puțin o stea (în cazul proiectelor care prevăd modernizări de campinguri și restaurante), în cazul în care nu a fost atinsă clasificarea maximă conform Ordinului ANT 65/2013.

Dacă verificarea documentelor confirmă faptul că investiția propusă este în conformitate cu prevederile legislației în vigoare privind construcția/ modernizarea sau extinderea structurilor de primire turistice cu funcțiuni de cazare sau restaurante clasificate conform Ordinului 65/2013 cu completările și modificările ulterioare, expertul bifează căsuța din coloana DA din fișa de verificare. În caz contrar, expertul bifează căsuța din coloana NU și motivează poziția lui în rubrica „Observații”, criteriul de eligibilitate nefiind îndeplinit.

EG 3.3 Investiția propusă este în conformitate cu prevederile legislației naționale privind protejarea patrimoniului local (material și imaterial) (dacă este cazul)

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare/Studiul de Fezabilitate/memori justificativ/Documentația de Avizare pentru Lucrări de Intervenții, întocmite conform legislației în vigoare privind conținutului cadru al documentației tehnico-economice aferente investițiilor publice, precum și a structurii și

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 56
---	---	-----------

metodologiei de elaborare a devizului general pentru obiective de investiții și lucrări de intervenții).

Memoriul justificativ (în cazul dotărilor)

sau:

Certificatul de urbanism, valabil la data depunerii Cererii de Finanțare, eliberat în condițiile Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată cu modificările și completările ulterioare.

Avizul emis de către Ministerul Culturii sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii respectiv Direcțiile Județene pentru Cultură pe raza cărora sunt amplasate obiectivele, conform Legii nr. 422/2001 privind protejarea monumentelor istorice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care să confirme faptul că obiectivul propus spre finanțare face parte din patrimoniul cultural de interes local – clasa (grupă) B și că se poate interveni asupra lui (documentația este adecvată)

Sau:

Documentul pentru obiectivele de patrimoniu neclasificate

și

Dovadă eliberată de Muzeul județean, prin care se certifică verificarea documentară și pe teren, dacă este cazul, asupra unor intervenții antropice cu caracter arheologic în perimetrul aferent proiectului propus pentru finanțare nerambursabilă (OG nr. 43/2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național, republicată, cu modificările și completările ulterioare)

- Lista monumentelor istorice 2015, conform Anexei nr.1 la Ordinul ministerului culturii și cultelor nr. 2314/2004, cu modificările ulterioare , astfel cum a fost modificată și completată prin .- Ordinul ministerului culturii nr.2.828/2015.

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Proiectele privind restaurarea, conservarea și dotarea clădirilor/ monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă (grupă) B vor viza strict clădirea/monumentul de clasă (grupă) B și nu alte clădiri/anexe care nu se regăsesc în Lista monumentelor istorice 2015, conform Ordinului ministerului culturii nr. 2.828/2015. Astfel, clădirile/monumentele din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasă (grupă) B trebuie să se regăsească în Lista monumentelor istorice 2015 prevazuta in Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și a Listei monumentelor istorice dispărute, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordinul Ministerului Culturii nr. 2.828/2015.

Investiția pentru construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces ale așezămintelor monahale de clasă (grupă) B este eligibilă NUMAI ÎN CADRUL PROIECTULUI de restaurarea, conservarea și / sau dotarea așezămintelor monahale de clasă (grupă) B. Expertul verifică dacă investiția se realizează în cadrul proiectului care prevede și restaurarea, conservarea și/sau dotarea așezămintelor monahale de clasă (grupă) B și dacă drumurile aparțin așezămintelor monahale (mănăstire, schit sau metoc) de clasă (grupă) B .

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 57
---	---	-----------

În cadrul unui proiect de modernizare a căminelor culturale, nu este permisă extinderea pe orizontală sau verticală a acestora cu excepția construcțiilor realizate pentru: grupuri sanitare, dotarea cu centrale termice, sisteme de stingere a incendiilor și amenajări pentru accesul persoanelor cu dizabilități, doar dacă acestea nu au existat în clădirea inițială sau nu mai corespund necesităților actuale.

Pentru justificarea rezonabilității prețurilor pentru investiția de bază, proiectantul va avea în vedere Ordinul Ministerului Culturii și Cultelor nr. 2.260/22.06.2006 privind precizarea indicatoarelor de norme de deviz pentru ofertare și decontarea situațiilor de lucrări de consolidare și restaurare-conservare a monumentelor istorice și va menționa sursa de prețuri folosită sau prevederile HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare și va menționa sursa de prețuri folosită.

Expertul verifică în baza informațiilor din Cererea de Finanțare și SF/DALI/Memoriul justificativ dacă investiția se încadrează în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin intervenție.

Expertul verifică dacă documentele sunt eliberate pentru investiția propusă prin proiect, dacă este valabil la data depunerii Cererii de Finanțare, dacă sunt completate elementele privind tipul și numărul documentului de urbanism în baza căruia s-a eliberat.

Se verifica și faptul că se poate interveni asupra obiectivului propus spre finanțare care face parte din patrimoniul cultural de interes local – clasa (grupa) B.

În cazul obiectivelor de patrimoniu neclasificate se verifică *Documentul de certificare emis de INP pentru obiectivele de patrimoniu neclasificate*

Dacă verificarea documentelor confirmă faptul că proiectul îndeplinește condițiile, expertul bifează căsuța din coloana DA din fișa de verificare. În caz contrar, expertul bifează căsuța din coloana NU și motivează poziția lui în rubrica „Observații”, criteriul de eligibilitate nefiind îndeplinit.

EG 3.4 În cazul proiectelor care propun activități desfășurate în arii naturale protejate s-a prezentat acordul custodelui

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare

SF/ MJ

Acordului administratorului/ custodelui pentru ariile naturale protejate

PUNCTE DE VERIFICAT ÎN DOCUMENTE

Se verifică dacă prin proiect solicitantul propune activități în arii naturale protejate și în zonele cu destinații eco-turistice. În acest caz se verifică dacă solicitantul și-a propus prin proiect echipamente de agrement autopropulsate. În cazul proiectelor care prevăd achiziția de echipamentele de agrement autopropulsate pentru utilizare în ariile naturale protejate, expertul

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 58
---	---	-----------

verifica daca solicitantul a prezentat Doc. 16- Acordului administratorului/ custodelui ariei naturale respective.

Se verifica daca documentul a fost emis pe numele solicitantului si corespunde cu activitatile propuse prin proiect.

In cazul in care solicitantul și-a propus prin proiect echipamente de agrement autopropulsate utilizate in ariile naturale protejate si nu a depus acordul custodelui bifeaza NU iar Cererea de finantare devine neeligibila.

EG 4 - Viabilitatea economică/ Necesitatea și oportunitatea investiției (pentru componenta de investiții a proiectului)

Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentației tehnico-economice pentru beneficiari privati / Investiția trebuie să demonstreze **necesitatea și oportunitatea acesteia** (pentru beneficiari publici si parteneriate public-privat)

EG 4.1 Viabilitatea economică a investiției trebuie să fie demonstrată în baza documentatiei tehnico-economice (pentru beneficiari privati)

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Doc.1.- Studiul de fezabilitate/ Memoriu justificativ/ DALI

PATRIMVEN—situatii financiare (bilanțul - formularul 10, contul de profit și pierdere - formularul 20)

Cererea de finantare

Buget indicativ

Anexele B sau C aferente Studiului de fezabilitate in vederea completării Matricei de verificare a viabilității economico-financiare a proiectului.

Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului

Pentru **persoane fizice autorizate, întreprinderi familiale și întreprinderi individuale: Declarație privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului** înregistrată la Administrația Financiară;

În cazul persoanelor fizice autorizate, întreprinderilor individuale și întreprinderilor familiale se va prezenta:

- Declarație privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului în care rezultatul brut obținut anual să nu fie negativ.

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 59
---	---	-----------

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Se verifică doar în cazul proiectelor care urmăresc un rezultat economic depuse de beneficiari privati cu excepția solicitanților care depun următoarele tipuri de proiecte:

i) Investiții în activități generatoare de avantaj economic care vizează protecția mediului prin propunerea unor surse alternative de energie electrică din surse regenerabile (solară, eoliană, pompe de caldură, etc.) care să deservească activitatea economică existentă. Aceste proiecte pot beneficia de rată de sprijin de până la 80% în următoarele condiții:

- solicitantul desfășoară o activitate comercială (producție/ servicii);
- capacitatea lunară de producție energie regenerabilă propusa nu depășește consumul lunar maxim al solicitantului din ultimele 12 luni;
- toate investițiile propuse prin proiect sunt legate numai de producerea de energie regenerabilă;
- soluția propusă este de tip off-grid/hibrid

Atenție! Solicitantul nu poate deveni prosumator

ii) Investiții în activități generatoare de avantaj economic care vizează protecția mediului prin propunerea de măsuri pentru colectare selectivă a deșeurilor rezultate din activitatea economică existentă. Aceste proiecte pot beneficia de rata de sprijin de până la 80% în următoarele condiții:

- solicitantul desfășoară o activitate comercială (producție/ servicii);
- toate investițiile propuse prin proiect sunt legate de colectarea selectivă a deșeurilor rezultate din procesele de lucru;
- deșeurile colectate selectiv sunt predate unor centre de colectare/ unor operatori care le valorifică.

Nu se verifica în cazul în care solicitantul este Parteneriat.

Verificarea îndeplinirii criteriului se va face conform punctelor I și II.

I.a) În cazul tuturor solicitanților, cu excepția PFA, II și IF, expertul verifică, situațiile financiare ale acestora, după cum urmează:

- rezultatul din exploatare din bilanțul precedent anului depunerii proiectului este pozitiv (inclusiv 0) sau, în cazul în care solicitantul a înregistrat pierdere din exploatare în anul anterior depunerii cererii de finanțare se verifică dacă în anii N-2 și N-3 (pentru solicitanții înființați cu cel puțin trei ani înainte de depunerea cererii de finanțare) rezultatul din exploatare este pozitiv (inclusiv 0).

În cazul în care anul precedent depunerii Cererii de Finanțare este anul înființării, nu se analizează rezultatul operațional care poate fi negativ.

Este acceptată pierderea din exploatare pe anul anterior depunerii cererii de finanțare.

În cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterioară depunerii proiectului și au depus la Administrația Financiară Declarația de inactivitate (conform legii) în anul anterior depunerii proiectului, se va verifica documentul precum și înregistrarea acestuia la Administrația Financiară.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER- Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 60
--	---	-----------

Sau

Ib) Pentru solicitanții PFA, II și IF, se verifică în Declarația privind veniturile realizate în anul precedent depunerii proiectului înregistrată la Administrația Financiară, în cazul în care solicitantul nu este înființat în anul depunerii cererii de finanțare, dacă rezultatul brut obținut anual nu este negativ.

II) Expertul verifică în cadrul secțiunii economice dacă indicatorii economico-financieri se încadrează în limitele menționate. Pentru aceasta, expertul completează Matricea de evaluare a viabilității economice a proiectului pentru Anexa B (persoane juridice) sau Anexa C (persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale și întreprinderi familiale).

Nu se va lua în calcul anul înființării în care rezultatul poate fi negativ, situație în care condiția pentru verificarea rezultatului financiar se va considera indeplinită.

Declarația de inactivitate înregistrată la Administrația Financiară, în cazul solicitanților care nu au desfășurat activitate anterior depunerii proiectului.

Studiul de fezabilitate - privind viabilitatea economico-financiară a proiectului.

Se verifică indicatorii economico-financieri din cadrul secțiunii economice să se încadreze în limitele menționate, începând cu anul în care se finalizează investiția și se obține/ obțin producție/ venituri conform tehnologiilor de producție .

Verificarea încadrării în indicatorii economico-financieri stabiliți se va face în matricea de evaluare a viabilității economice a proiectului pentru Anexa B (persoane juridice) și Anexa C (persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale).

Matricea de evaluare a viabilității economice a proiectului pentru Anexa B (persoane juridice):

Verificarea indicatorilor economico-financieri constă în verificarea încadrării acestora în limitele menționate în coloana 3 a matricei de mai jos. Limitele impuse se referă la următorii indicatori:

- Rata rezultatului din exploatare,
- Durata de recuperare a investiției,
- Rata rentabilității capitalului investit,
- Rata acoperirii prin fluxul de numerar,
- Rata îndatorării,
- Valoarea actualizată netă (VAN),
- Disponibil de numerar curent.

Acei indicatori pentru care nu sunt stabilite limite maxime sau minime de variație au mențiunea “N/A”.

Respectarea încadrării indicatorilor în limitele admisibile prin program se face în mod automat în coloana 11 a matricei de verificare prin apariția mesajului “Respectă criteriul” pentru fiecare din indicatorii menționați mai sus.

Proiectul respectă criteriul de viabilitate economică dacă, pentru perioada de proiecție cuprinsă între anul 2-anul 5 (de la finalizarea investiției și darea acesteia în exploatare) –

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 61
---	---	-----------

coloanele 6-9 din matrice - toți indicatorii pentru care s-au stabilit limite în coloana 3 se încadrează în limitele admisibile, respectiv dacă pentru toți acești indicatori în coloana 11 apare mesajul “Respectă criteriul”.

Dacă indicatorii se încadrează în limitele menționate și rezultatul operațional din bilanț este pozitiv, expertul bifează caseta DA corespunzătoare acestui criteriu de eligibilitate.

Matricea de evaluare a viabilității economice a proiectului pentru Anexa C (persoane fizice autorizate, întreprinderi individuale, întreprinderi familiale):

Verificarea indicatorilor economico-financiari constă în verificarea încadrării acestora în limitele menționate în coloana 3 a matricei de verificare. Limitele impuse se referă la următorii indicatori:

- Durata de recuperare a investiției
- Rata acoperirii prin fluxul de numerar
- Valoarea actualizată neta (VAN)
- Disponibil de numerar la sfârșitul perioadei

Acei indicatori pentru care nu sunt stabilite limite maxime sau minime de variație au mențiunea “N/A”.

Respectarea încadrării indicatorilor în limitele admisibile prin program se face în mod automat în coloana 11 a matricei de verificare prin apariția mesajului “Respectă criteriul” pentru fiecare din indicatorii menționați mai sus.

Proiectul respectă acest criteriu dacă pentru perioada de proiecție cuprinsă între anul 2- anul 5 inclusiv (de la finalizarea investiției și darea acesteia în exploatare) – coloanele 6-9 din matrice - toți indicatorii pentru care s-au stabilit limite în coloana 3 se încadrează în limitele admisibile, respectiv dacă pentru toți acești indicatori în coloana 11 apare mesajul “Respectă criteriul”.

La analiza acestui punct se va verifica dacă solicitantul a utilizat date nesustenabile la calculul indicatorilor economico-financiari, de ex.: folosirea unor prețuri nejustificate, producții obținute nerealiste etc, informații verificate cu alte date din proiectele evaluate la nivel OJFIR, CRFIR.

Totodată se verifică dacă există neconcordanțe între cheltuielile propuse în SF/ MJ/ DALI în raport cu nevoile reale ale investiției.

De exemplu: spații propuse supradimensionate comparativ cu numărul și dimensiunea utilajelor, achiziții nejustificate în fluxul tehnologic al proiectului (utilaje și echipamente nejustificate din punct de vedere al capacităților și sortimentelor propuse prin proiect, panouri fotovoltaice nejustificate în derularea activității propuse prin proiect) etc.

Dacă indicatorii conform matricei de viabilitate se încadrează în limitele menționate și rezultatul din situațiile financiare (cpp și declarația 200) este pozitiv, expertul bifează caseta DA corespunzătoare acestei condiții minime.

Se corelează informațiile din previziuni cu cele din SF/ MJ referitoare la tipul și capacitatea de producție.

Dacă în urma verificării efectuate în conformitate cu precizările din coloana “puncte de verificat”, expertul constată că Indicatorii economico-financiari se încadrează în limitele menționate în

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 62
---	---	-----------

cadru secțiunii economice se bifează coloana DA. În caz contrar se va bifa “NU”, iar cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

EG 4.2 Investiția trebuie să demonstreze necesitatea și oportunitatea acesteia (pentru beneficiari publici și parteneriate public-privat)

DOCUMENTE DE PREZENTAT

CF/MJ/Studiul de Fezabilitate/Documentația de Avizare pentru Lucrări- de Intervenții inclusiv Analiza Cost Beneficiu/alte documente

1. Hotărâre de Consiliu Local / Hotărârile de Consiliu Local (în cazul ADI)/ Hotărârea Adunării Generale a ONG pentru implementarea proiectului

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Se verifica doar in cazul proiectelor care nu urmaresc un rezultat economic ci au scop de utilitate publica depuse de beneficiari publici si parteneriatele public privat

Expertul verifică în baza informațiilor din Cererea de Finanțare/Studiul de Fezabilitate/Memoriul Justificativ/Documentația de Avizare a Lucrărilor de Intervenții și Hotărârea Consiliului Local/ Consiliilor Locale (în cazul ADI)/ Hotărârea Adunării Generale a ONG pentru implementarea proiectului/alte documente necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al investiției.

În cazul în care se constată că același beneficiar are depuse în alte sesiuni anterioare mai multe proiecte pentru același tip de investiție care vizează infrastructura socială/educațională expertul solicită clarificări suplimentare care să demonstreze necesitatea și oportunitatea realizării investiției.

Dacă verificarea documentelor confirmă **necesitatea, oportunitatea și potențialul economic al investiției** și analiza cost – beneficiu a proiectului se încadrează în reglementările HG 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/ proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, bifează coloana DA. În caz contrar se va bifa “NU”, expertul își motivează poziția în rubrica „Observații” și cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

EG5 – Solicitantul indeplinește condiția acordare a ajutoarelor de minimis? (în cazul intervențiilor care fac obiectul respectării condiției de minimis)

DOCUMENTE DE PREZENTAT

[Anexa 12 -Declarație privind respectarea regulii de cumul \(minimis\)](#)

Registrele electronice al cererilor de finanțare, Bazele de date AFIR cu proiectele contractate pe schema de minimis (sM 6.2, sM6.4, sM7.6) Registrul C 1.13

Baza de date REGAS a Consiliului Concurenței

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 63
---	---	-----------

Registrul LEADER

Situațiile financiare

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Expertul verifica in Fisa Interventiei din SDL aprobat daca interventia este de minimis si in Cererea de Finantare solicitantul a completat corect in Cererea de Finantare.

Verificarea respectarii regulii de minimis - Se verifica in declarația pe propria răspundere, bazele de date AFIR, respectiv registrul C 1.13 si Registrele electronice al cererilor de finantare, precum si in baza de date REGAS dacă solicitantul a mai beneficiat de **ajutoare de minimis** si daca da, se verifica daca prin acordarea ajutorului de minimis solicitat prin cererea de finantare depusa, se respecta plafonul de 300.000 euro/beneficiar (întreprindere unica) in ultimii trei ani dar nu mai mult de 200.000 euro pe proiectul in evaluare.

Atentie!

Expertul va printa/salva capturile de ecran facute pentru verificarile efectuate in bazele de date ale AFIR si ale tuturor entitatilor cu care AFIR a semnat protocoale de colaborare (ex: REGAS, RECOM etc.) pentru a proba verificarea realizată.

„Întreprindere unică” include toate întreprinderile între care există cel puțin una dintre relațiile următoare:

- (a) o întreprindere deține majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților unei alte întreprinderi;
- (b) o întreprindere are dreptul de a numi sau revoca majoritatea membrilor organelor de administrare, de conducere sau de supraveghere ale unei alte întreprinderi;
- (c) o întreprindere are dreptul de a exercita o influență dominantă asupra altei întreprinderi în temeiul unui contract încheiat cu întreprinderea în cauză sau în temeiul unei prevederi din contractul de societate sau din statutul acesteia;
- (d) o întreprindere care este acționar sau asociat al unei alte întreprinderi și care controlează singură, în baza unui acord cu alți acționari sau asociați ai acelei întreprinderi, majoritatea drepturilor de vot ale acționarilor sau ale asociaților întreprinderii respective.

Întreprinderile care întrețin, cu una sau mai multe întreprinderi, relațiile la care se face referire la alineatul (1) literele (a)-(d) sunt considerate întreprinderi unice.

Cumulul ajutorului de minimis pentru întreprinderea unică se determina luand in considerare numai legaturile între persoanele juridice/persoanele fizice autorizate, nu si prin intermediul persoanelor fizice.

Astfel două sau mai multe întreprinderi pot fi legate prin intermediul persoanelor fizice conform legii 346/2004 dar nu vor fi considerate întreprindere unica.

În cazul în care, prin acordarea ajutorului de minimis solicitat prin Cererea de Finanțare depusă se depășește plafonul de 300.000 euro/beneficiar (întreprindere unică), **proiectul va fi declarat neeligibil.**

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 64
---	---	-----------

Data acordării ajutorului de minimis se considera data la care dreptul legal de a primi ajutorul este conferit beneficiarului în conformitate cu regimul juridic național aplicabil, indiferent de data la care ajutoarele de minimis se plătesc întreprinderii respective.

Atentie!

Expertul va printa/salva capturile de ecran facute pentru verificarile efectuate in bazele de date ale AFIR si ale tuturor entitatilor cu care AFIR a semnat protocoale de colaborare (ex: REGAS, RECOM etc.) pentru a proba verificarea realizată.

DOCUMENTE DE PREZENTAT

[Anexa 11 - Declaratie incadrare in categoria de micro-intreprindere si intreprindere mica](#) cf. Legii nr. 346/2004, care cuprinde calculul pentru întreprinderile partenere sau legate, completată în conformitate cu anexele la Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare;

Cererea de Finanțare

Documente care atesta forma de organizare a solicitantului

Baza de date a serviciul online RECOM a ONRC.

Declarații partea F a Cererii de Finanțare

Alte documente - dacă este cazul.

PATRIMVEN

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Incadrarea solicitantului in statutul de microîntreprindere și întreprindere mică, cf. Legii nr. 346/2004 (verificarea se realizeaza doar daca prin Fisa interventiei din SDL aprobat se prevede cerinta)

Verificarile vor fi realizate de experti conform Manualului de Procedură operațională privind verificarea statutului de IMM- Cod procedură operațională PO – IMM. Vor fi întocmite si asumate prin semnatura documentele prevazute de acest Manual.

Expertul verifică *Declaratie incadrare in categoria microintreprindere-intreprindere mica* cf. Legii nr. 346/2004, daca:

a) Declarația este semnată de persoana autorizată să reprezinte intreprinderea conform actului constitutiv/ de persoana din cadrul întreprinderii împuternicită prin procură notarială de către persoana autorizată legal conform actului constitutiv.

În situația în care reprezentantul legal al intreprinderii este altă persoană decât cea stabilită prin Actul Constitutiv să reprezinte întreprinderea, expertul va verifica existența procurii notariale însoțite de copia CI a persoanei mandatate. În procură va fi specificată funcția/calitatea persoanei mandatate în cadrul întreprinderii

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 65
---	---	-----------

Notă: În situația în care aceste documente nu au fost depuse conform Cererii de Finanțare la Secțiunea "Alte documente", expertul le va solicita prin informații suplimentare

b) solicitantul se încadrează în categoria microintreprinderilor/ întreprinderilor mici (până la 9 salariați, o cifră de afaceri anuală netă sau active totale de până la 2 milioane euro pentru microintreprindere și între 10 și 49 de salariați, cifră de afaceri anuală netă sau active totale de până la 10 milioane euro, echivalent în lei, pentru întreprindere mică).

Dacă în urma verificării efectuate expertul constată că solicitantul se încadrează în categoria de microintreprindere/ întreprindere mică bifează coloana DA. În caz contrar se va bifa "NU", iar cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

Verificarea privind încadrarea în categoria microintreprindere/ întreprindere mică a solicitanților se va relua în etapa de contractare, verificare ce se va realiza în conformitate cu prevederile procedurii operaționale privind verificarea statutului de IMM. Beneficiarul trebuie ca la contractare să-și mențină statutul microintreprindere/ întreprindere mică de la evaluare, în caz contrar urmând a se urma procedura de neîncheiere contract.

EG 6 Solicitantul îndeplinește condiția de IMM, astfel cum este definită în Legea nr.346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării întreprinderilor mici și mijlocii, cu modificările și completările ulterioare (dacă este cazul)

EG 7 Solicitantul demonstrează în cererea de finanțare, prin activitățile propuse și resursele umane alocate pentru realizarea acestora, oportunitatea și necesitatea proiectului (pentru componenta de servicii a proiectului)

1. În cazul proiectelor care prevăd promovarea patrimoniului, se va verifica dacă Solicitantul și-a luat angajamentul că va valorifica, disemina, promova către publicul larg rezultatele obținute în urma implementării proiectului (materiale rezultate: ex. studiu, monografie, album, broșură, film etc.).
2. În cazul proiectelor care prevăd activități de informare și promovare a unor produse/ servicii, se va verifica dacă există un Program de promovare care include un plan de informare defalcat pe acțiuni, mijloace, perioade și activități de promovare cu rezultate scontate pentru proiectul depus.

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare,

Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI- Prezentarea activităților care se vor desfășura în cadrul proiectului în vederea realizării obiectivelor propuse

Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI - Prezentarea resurselor umane implicate în proiect

PUNCTE DE VERIFICAT ÎN DOCUMENTE

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 66
---	---	-----------

Se verifică dacă serviciile propuse sunt în concordanță cu obiectivele intervenției din SDL, cu cerințele din Ghidul solicitantului elaborat pentru intervenția respectivă și apelul de selecție publicate de GAL.

Se verifică dacă beneficiarul a indicat tipul de servicii/ acțiuni sprijinite prin proiect, a definit obiectivele și a specificat perioada de referință.

Se verifică alocarea de resurse umane în baza prevederilor Ghidului solicitantului elaborat de GAL și apelului de selecție, corelat cu activitățile propuse prin proiect.

Se verifică dacă din descrierea din Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI reiese oportunitatea și necesitatea proiectului, astfel:

- pentru activitățile propuse prin proiect este justificată necesitatea și eficiența lor legate de realizarea obiectivelor proiectului;
- numărul de experți prevăzuți în proiect este corelat cu gradul de complexitate al activităților;
- alocarea de timp pentru activități este corelată cu gradul de complexitate și cu alocarea de resurse umane;
- activitățile proiectului sunt corelate cu rezultatele preconizate a se obține.

Pentru proiectele care prevăd acțiuni de promovare a patrimoniului se verifică dacă:

- este descrisă modalitatea de valorificare, diseminare, promovare către publicul larg a rezultatelor obținute în urma implementării proiectului.
- solicitantul a atașat la cererea de finanțare angajamentul că va valorifica livrabilul (studiu/ monografie etc.) privind patrimoniul cultural și natural, realizat în cadrul proiectului, prin diseminarea și promovarea acestuia. În acest caz, expertul bifează "DA", condiția fiind îndeplinită. În caz contrar, expertul bifează "NU", condiția nefiind îndeplinită. La ultima tranșă de plată se vor depune documente care dovedesc valorificarea, diseminarea și promovarea rezultatelor către publicul larg.

Se verifică dacă există un Program de promovare care include un plan de informare defalcat pe acțiuni, mijloace, perioade și activități de promovare cu rezultate scontate pentru proiectul depus

- Expertul verifică dacă în cadrul Cererii de finanțare solicitantul a prezentat un program de promovare care include un plan de informare defalcat pe acțiuni, mijloace și perioade, precum și activități de promovare cu rezultate scontate pentru proiectul propus. În acest caz expertul bifează căsuța "DA", condiția fiind îndeplinită. În caz contrar, expertul bifează "NU", condiția nefiind îndeplinită.

Dacă verificarea confirmă oportunitatea și necesitatea proiectului, expertul bifează pătratul cu „DA” din fișa de verificare. În caz contrar, expertul bifează „NU” și motivează poziția lui în rubrica Observații din fișa de verificare a criteriilor de eligibilitate, iar proiectul va fi declarat neeligibil.

EG 8 Solicitantul are prevăzut în obiectul de activitate activități specifice domeniului (pentru componenta de servicii a proiectului)

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI

Certificat constatator eliberat de Oficiul Național al Registrului Comerțului;

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 67
---	---	-----------

Extras de la Registrul asociațiilor și fundațiilor; documente statutare inclusiv actele adiționale și hotărârile judecătorești de modificare, dacă este cazul;

Hotărâre judecătorească de înființare;

Documente relevante pentru înființarea instituției.

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Expertul verifică dacă solicitantul are în obiectul de activitate activități specifice domeniului menționat în Cererea de finanțare cu documentele specifice infiintarii, respectiv:

- pentru persoane juridice de drept privat cu scop patrimonial: Certificat constatator eliberat de Oficiul Național al Registrului Comerțului;
- pentru persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial: Extras de la Registrul asociațiilor și fundațiilor; documente statutare inclusiv actele adiționale și hotărârile judecătorești de modificare, dacă este cazul; hotărâre judecătorească de înființare;
- persoane juridice de drept public: documente relevante pentru înființarea instituției.

Dacă verificarea confirmă faptul ca solicitantul are prevăzut în obiectul de activitate activități specifice domeniului, expertul bifează pătratul cu „DA” din fișa de verificare. În caz contrar, expertul bifează „NU” și motivează poziția lui în rubrica Observații din fișa de verificare a criteriilor de eligibilitate, iar proiectul va fi declarat neeligibil.

EG 9 Solicitantul dispune de capacitate tehnică și financiară necesare derulării activităților specifice. (pentru componenta de servicii a proiectului)

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finantare/SF/MJ/DALI

Declarația pe propria răspundere reiese că solicitantul se angajează să asigure capacitatea tehnică și financiară

Alte documente depuse la Cererea de finantare, daca este cazul (ex. contracte pentru spatiile unde se presteaza serviciile, etc.)

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Se verifică dacă din Declarația pe propria răspundere reiese că solicitantul se angajează să asigure capacitatea tehnică și financiară.

Dacă verificarea confirmă oportunitatea și necesitatea proiectului, expertul bifează pătratul cu „DA” din fișa de verificare. În caz contrar, expertul bifează „NU” și motivează poziția lui în rubrica Observații din fișa de verificare a criteriilor de eligibilitate, iar proiectul va fi declarat neeligibil.

EG 10 Solicitantul dispune de personal calificat, propriu sau cooptat în domeniu. (pentru componenta de servicii a proiectului)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 68
---	---	-----------

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI

Alte documente depuse la Cererea de finanțare, dacă este cazul (ex. cv-uri, diplome, certificate, referințe, atestare ca formator emisă conform legislației în vigoare etc.)

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Se verifică dacă în Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI sunt descrise resursele umane implicate în proiect, cu precizarea activităților ce urmează a fi desfășurate de fiecare expert propus. De asemenea, se verifică în anexele cererii de finanțare documentele care să ateste expertiza experților de a implementa activitățile respective (cv-uri, diplome, certificate, referințe, atestare ca formator emisă conform legislației în vigoare etc.). Cerința se verifică în funcție de activitățile ce vor fi realizate conform Cererii de finanțare.

EG 11 Grupul țintă respectă condițiile de eligibilitate și este format din persoane fizice sau juridice care își desfășoară activitatea sau au domiciliul pe teritoriul GAL. (pentru componenta de servicii a proiectului)

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI

Alte documente depuse la Cererea de finanțare, dacă este cazul

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Se descriu criteriile de eligibilitate pe care trebuie să le îndeplinească grupul țintă pentru a participa la activități. Se verifică dacă participanții care vor beneficia de serviciile menționate în proiect fac parte din teritoriul GAL, respectiv dacă au domiciliul sau își desfășoară activitatea pe teritoriul GAL. În cazul proiectelor care vizează studii, se va bifa NU ESTE CAZUL.

EG 12 Solicitantul și-a luat angajamentul că va valorifica, disemina, promova către publicul larg rezultatele obținute în urma implementării proiectului (materiale rezultate: ex. studiu, monografie, album, broșură, film etc.)?- doar pentru proiectele care prevăd acțiuni de promovare a patrimoniului în cadrul componentei de servicii a proiectului)

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI

Alte documente depuse la Cererea de finanțare, dacă este cazul

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Solicitantul a atașat la cererea de finanțare angajamentul că va valorifica livrabilul (studiu/ monografie etc.) privind patrimoniul cultural și natural, realizat în cadrul proiectului, prin diseminarea și promovarea acestuia. În acest caz, expertul bifează "DA", condiția fiind îndeplinită. În caz contrar, expertul bifează "NU", condiția nefiind îndeplinită.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 69
---	---	-----------

La ultima tranșă de plată se vor depune documente care dovedesc valorificarea, diseminarea și promovarea rezultatelor către publicul larg.

EG 13 Există un Program de promovare care include un plan de informare defalcat pe acțiuni, mijloace, perioade și activități de promovare cu rezultate scontate pentru proiectul depus?- doar pentru proiectele care prevăd activități de informare și promovare a unor produse/ servicii

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Cererea de finanțare/SF/MJ/DALI

Alte documente depuse la Cererea de finanțare, dacă este cazul

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Expertul verifică dacă în cadrul Cererii de finanțare solicitantul a prezentat un program de promovare care include un plan de informare defalcat pe acțiuni, mijloace și perioade, precum și activități de promovare cu rezultate scontate pentru proiectul propus. În acest caz expertul bifează căsuța "DA", condiția fiind îndeplinită. În caz contrar, expertul bifează "NU", condiția nefiind îndeplinită

D. Verificare buget in conformitate cu prevederile fisei DR 36-LEADER, prevederile PNS aplicabile costurilor eligibile/ neeligibile si prevederile R2115/ 2021 (pentru componenta de investitii si componenta de servicii)

D1 - Intensitatea sprijinului

D1.1 Procentul aferent intensității aferente componentei de investitii din Cererea de Finanțare

D1- Intensitatea sprijinului

a.În conformitate cu prevederile Regulamentului 2115/2021 și prevederile Ghidului de implementare -Intervenția DR 36 LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității procentul aferent intensității este de **maximum 65%** din totalul cheltuielilor eligibile, in limita intensității prevăzute prin Fișa intervenției din SDL aprobat și fără a depăși 200.000 euro/proiect.

b.Prin excepție de la a), procentul aferent intensității (rata de sprijin maxim) poate depăși valoarea de 65% și fără a depăși 200.000 euro/proiect, după cum urmează:

b.1) procentul aferent intensității poate ajunge până la **maximum 80%** pentru următoarele tipuri de investiții:

i) Investiții în activități generatoare de avantaj economic care vizează protecția mediului prin propunerea unor surse alternative de energie electrică din surse regenerabile

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 70
---	---	-----------

ii) Investiții în activități generatoare de avantaj economic care vizează protecția mediului prin propunerea de măsuri pentru colectare selectivă a deșeurilor

iii) Investiții în activități noi generatoare de avantaj economic cu impact pozitiv asupra mediului

b.2) procentul aferent intensității poate ajunge **până la 100%** în următoarele cazuri:

i) investiții neproductive (care nu generează un avantaj economic) și proiecte ale grupurilor operaționale din cadrul PEI;

ii) împădurirea, crearea de sisteme agrosilvice și regenerarea acestora, consolidarea terenurilor în silvicultură și investițiile neproductive aferente unuia sau mai multora dintre obiectivele specifice prevăzute la articolul 6 alineatul (1) literele (d), (e) și (f) din R(UE) 2021/2115;

iii) investițiile neproductive menite să protejeze efectivele de animale și culturile de daune provocate de animale sălbatice;

iv) investiții în servicii de bază în zonele rurale;

v) investiții în refacerea potențialului agricol sau forestier în urma unor dezastre naturale, a unor fenomene climatice nefavorabile sau a unor evenimente catastrofale și investiții în acțiuni preventive adecvate, precum și investiții în menținerea sănătății pădurilor.

Astfel, expertul verifică următoarele condiții:

- dacă procentul aferent intensității prevăzut în Bugetul indicativ aferent componentei de investiții din cererea de finanțare a solicitantului și documentația aferentă este în conformitate cu intensitatea sprijinului prevăzută în documentația de lansare a intervenției GAL, respectiv cu intensitatea sprijinului din Fisa intervenției din SDL aprobată și Ghidul solicitantului aferent sesiunii lansare de GAL

și

- dacă procentul aferent intensității prevăzut în Bugetul indicativ aferent componentei de investiții din cererea de finanțare a solicitantului și documentația aferentă respectă prevederile Ghidului de implementare -Intervenția DR 36 LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității, respectiv maxim 65% cu excepțiile de mai sus, respectiv maxim 80% și maximum 100% pentru anumite tipuri de proiecte

Expertul verifică dacă intensitatea sprijinului prevăzută în Bugetul indicativ aferent componentei de investiții din cererea de finanțare a solicitantului și documentația aferentă este în conformitate cu intensitatea sprijinului prevăzută în documentația de lansare a intervenției GAL, respectiv cu intensitatea sprijinului din Fisa intervenției din SDL aprobată și Ghidul solicitantului aferent sesiunii lansare de GAL.

În cazul în care se constată că intensitatea sprijinului din Bugetul indicativ din cererea de finanțare nu este în conformitate cu prevederile Fișei intervenției din SDL aprobată și Ghidului solicitantului aferent sesiunii lansare de GAL, cererea de finanțare **se declară neeligibilă**.

Expertul va verifica dacă procentul aferent intensității aferent componentei de investiții este corect prin analiza investițiilor /activităților propuse în CF/SF/MJ/DALI, respectiv analizează informațiile Fisa Intervenției din SDL aprobată și din Cererea de finanțare, Studiul de Fezabilitate, MJ (dupa caz)

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 71
---	---	-----------

pentru a stabili în ce categorie se încadrează procentul aferent intensității în funcție de proiectul prezentat, respectiv maximum 65%, maximum 80% sau maximum 100%.

Pentru componentele de investitii care se încadrează la intensitate maxima de 65%, expertul verifică dacă procentul aferent intensității prevazut în Bugetul indicativ din cererea de finanțare a solicitantului și documentația aferentă este de **maximum 65%** din totalul cheltuielilor eligibile, în limita intensității prevăzute prin Fișa intervenției din SDL aprobat și fără a depăși 200.000 euro/proiect.

În cazul componentelor de investitii care pot beneficia de un procent aferent intensității de maxim 80% expertul va verifica următoarele aspecte:

i) pentru proiectele care propun investiții în activitati generatoare de avantaj economic care vizează protecția mediului prin propunerea unor surse alternative de energie electrică din surse regenerabile (solară, eoliană, pompe de caldură, etc.) care să deservească activitatea economică existentă

Se verifica in Cererea de Finantare Studiul de Fezabilitate, Memoriul Justificativ (dupa caz) urmatoarele aspecte

- solicitantul desfasoară o activitate economică de producție sau servicii (bilant, RECOM)
- capacitatea lunara de producție energie regenerabilă propusa prin proiect nu depășește consumul lunar maxim al solicitantului din ultimele 12 luni (CF/SF/MJ)
- toate investițiile propuse prin proiect sunt legate numai de producerea de energie regenerabilă (CF/SF/MJ)
- soluția propusă este de tip off-grid/hibrid si nu presupune ca solicitantul sa fie prosumator (CF/SF/MJ)

ii) pentru proiectele care propun investiții in activitati generatoare de avantaj economic care vizează protecția mediului prin propunerea de măsuri pentru colectare selectivă a deșeurilor rezultate din activitatea economică desfasurata

Se verifica în Cererea de Finanțare Studiul de Fezabilitate, Memoriul Justificativ (după caz) următoarele aspecte

- solicitantul desfasoară o activitate economică de producție sau servicii (bilant, RECOM)
- toate investițiile propuse prin proiect sunt legate de colectarea selectivă a deșeurilor rezultate din procesele de lucru (CF/SF/MJ/DALI)
- deșeurile colectate selectiv sunt predate unor centre de colectare/ unor operatori care le valorifică (CF/SF/MJ/DALI)

iii) pentru proiectele care propun investiții in activități noi generatoare de avantaj economic cu impact pozitiv asupra mediului

Se verifică în Cererea de Finanțare Studiul de Fezabilitate, Memoriul Justificativ (dupa caz) dacă activitățile propuse spre finanțare se regăsesc marcate ca fiind „activități care au ca scop acțiuni de protecția mediului” în Anexa 13- Lista codurilor CAEN aferente activităților neagricole eligibile la finanțare în cadrul intervenției DR 36.

În cazul componentelor de investitii care pot beneficia de un procent aferent intensității de maxim 100% expertul analizează informațiile din Cererea de finantare, Studiul de Fezabilitate, MJ, DALI

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 72
---	---	-----------

(dupa caz) pentru a stabili încadrarea proiectului într-una din categoriile care permit aceasta intensitate, respectiv:

i) investiții neproductive (care nu generează un avantaj economic) și proiecte ale grupurilor operaționale din cadrul PEI;

Atenție! investițiile solicitanților publici care nu generează avantaj economic, *inclusiv cele care vizează surse alternative de energie electrică și măsurile de colectare selectivă a deșeurilor se încadrează în această categorie.*

ii) împădurirea, crearea de sisteme agrosilvice și regenerarea acestora, consolidarea terenurilor în silvicultură și investițiile neproductive aferente unuia sau mai multora dintre obiectivele specifice prevăzute la articolul 6 alineatul (1) literele (d), (e) și (f) din R(UE) 2021/2115;

iii) investițiile neproductive menite să protejeze efectivele de animale și culturile de daune provocate de animale sălbatice;

iv) investiții în servicii de bază în zonele rurale;

v) investiții în refacerea potențialului agricol sau forestier în urma unor dezastre naturale, a unor fenomene climatice nefavorabile sau a unor evenimente catastrofale și investiții în acțiuni preventive adecvate, precum și investiții în menținerea sănătății pădurilor.

Atenție! În cazul proiectelor care în Cererea de Finanțare sunt încadrate în categoria 9.4.3 *Pentru proiecte de dotări și/sau cu echipamente fără montaj (în cazul în care există cheltuieli eligibile și neeligibile numai pe liniile bugetare 4.4, 4.5, 4.6 și 3.7.1)* informațiile necesare vor fi regasite în secțiunea A6- Descrierea proiectului a Cererii de finanțare.

Pentru toate aspectele verificărilor expertii vor putea să solicite informații suplimentare pentru completarea informațiilor necesare clarificării intensității sprijinului, în conformitate cu prevederile *Manualului de Procedură operațională pentru solicitarea de informații suplimentare în cadrul unui proiect cu finanțare din FEADR.*

Daca in urma verificarilor expertul constata ca fiind corecta intensitatea solicitata prin cererea de finantare va bifa DA.

In cazul in care se constata ca intensitatea sprijinului solicitata prin cererea de finantare nu este in conformitate cu prevederile Regulamentului 2115/2021 și prevederile Ghidului de implementare - Intervenția DR 36 LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității detaliate mai sus, expertul bifează NU și cererea de finanțare se declară **neeligibilă**.

Totodata, expertul **va solicita informatii suplimentare AM-PNDR in cazul in care constata ca intensitatea sprijinului din Cererea de finantare, Fisa interventiei din SDL aprobata si Ghidul solicitantului aferent sesiunii lansare de GAL nu respecta prevederile Ghidului de selectie a SDL.**

D1.2 Intensitatea sprijinului este de până la 100%, cu o valoare maximă nerambursabilă de 200.000 euro/proiect (pentru componenta de servicii a proiectului).

Se va verifica respectarea intensității sprijinului și a valorii maxime nerambursabile a proiectului, conform prevederilor fișei tehnice a intervenției din SDL. Intensitatea sprijinului poate fi de până la 100%, cu o valoare maximă nerambursabilă de 200.000 euro/proiect.

Proiectul îndeplinește condițiile privind procentul aferent intensității sumei alocate investițiilor și serviciilor din proiect ?

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale AFIR	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER- Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	Pagina 73
--	---	-----------

DA	NU
☐	☐

Concluzii (se vor completa argumentatiile aferente celor doua componente, dupa caz)

D2. Verificare efectiva a bugetului indicativ, inclusiv a cheltuielilor eligibile/ neeligibile

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 74
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

D 2. Verificare efectiva a bugetului indicativ conform HG 907/2016, inclusiv a cheltuielilor eligibile/ neeligibile
D2.1. - Verificare efectiva a bugetului indicativ conform HG 907/2016, inclusiv a cheltuielilor eligibile/ neeligibile (pentru componenta de investiții a proiectului)

S-a utilizat cursul de schimb 1 Euro =LEI din data
de: ____/____/____

Prevederi privind elaborarea Devizului general:

Având în vedere modificarea la HG 907/ 2016 și introducerea capitolului 7 *Cheltuieli aferente marjei de buget* și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț este necesară detalierea destinației sumelor/ cheltuielilor care vor fi cuprinse în liniile bugetare 7.1 și 7.2.

Cap 7.1 Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2 + 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.5 + 3.7 + 3.8 + 4 + 5.1.1)

Din HG 907/2016 - Art. 10 alin. (21):

În cadrul devizului general se vor cuprinde cheltuieli destinate acoperirii eventualelor diferențe de costuri determinate de lucrările care pot apărea pe parcursul fazelor de proiectare și asistenței tehnice pe durata de execuție, ca urmare a completării sau optimizării soluțiilor tehnice stabilite la fazele anterioare. Sumele cu această destinație constituie marja de buget și pot fi utilizate potrivit prevederilor art. 12, până la finalizarea, elaborării/definitivării proiectului tehnic de execuție și a detaliilor de execuție.

EXEMPLU:

DEVIZ GENERAL

Nr. crt.	Denumirea capitolelor și a subcapitolelor de cheltuieli	Valoare faza SF/DALI	Valoare faza PTH
1	CAPITOLUL 1 Cheltuieli pentru obținerea și amenajarea terenului	5	5

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 75
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

2	CAPITOLUL 2 Cheltuieli pentru asigurarea utilităților necesare obiectivului de investiții	5	5
3	CAPITOLUL 3 Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică	10	10
4	CAPITOLUL 4 Cheltuieli pentru investiția de bază	100	120
5	CAPITOLUL 5 Alte cheltuieli	0	0
6	CAPITOLUL 6 Cheltuieli pentru probe tehnologice și teste	0	0
7	CAPITOLUL 7 Cheltuieli aferente marjei de buget și pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț	30	10
7.1.	Cheltuieli aferente marjei de buget 25% din (1.2 + 1.3 + 1.4 + 2 + 3.1 + 3.2 + 3.3 + 3.5 + 3.7 + 3.8 + 4 + 5.1.1)	25	5
7.2.	Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare pentru ajustarea de preț	5	5
	TOTAL GENERAL	150	150

La Faza PT componenta tehnologică a soluției tehnice poate fi definitivată ori adaptată tehnologiilor adecvate aplicabile pentru realizarea obiectivului de investiții, în condițiile respectării indicatorilor tehnico-economici aprobați și a autorizației de construire (art.12(1)).

EXEMPLU: În cazul de față, după întocmirea proiectului tehnic, ca urmare a optimizării soluțiilor tehnice stabilite la faza SF /DALI și adaptării la tehnologiile aplicabile pentru realizarea obiectivului, o parte (20 unități) din suma de la cap. 7.1 aferente marjei de buget a fost transferată la cap 4. Cheltuieli pentru investiția de bază, noua structură a devizului general fiind în coloana faza PT.

În exemplul dat, suma rămasă la cap 7.1 (5 unități) aferente marjei de buget este destinată acoperirii în timpul execuției a eventualelor modificări ale detaliilor de execuție de către proiectant pe perioada cât asigură asistența tehnică de specialitate ((art. 12 alin. (6):... anumite detalii de execuție se pot elabora/definitiva, în funcție de complexitatea proiectului și de natura lucrărilor de *intervenții, precum și în cazul obiectivelor de investiții a căror funcționare implică procese tehnologice specifice, pe parcursul execuției lucrărilor la obiectivul de investiție*)).

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 76
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

Nu este obligatoriu ca în urma întocmirii proiectului tehnic să mai rămână vreo sumă la cap. 7.1, ea putând fi transferată integral la cap.4, în funcție de soluțiile stabilite la faza PT.

Deoarece valoarea maximă a devizului nu se mărește, nu este necesară aprobarea noilor indicatori tehnico-economici (art 7 alin. (6)) de către beneficiar, dar odată cu înaintarea spre avizare a proiectului tehnic către AFIR, se va înainta și propunerea de modificare a bugetului indicativ al proiectului prin act adițional, conform noii structuri a bugetului.

Suma aferenta *Cap 7.2 Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare* este destinată pentru ajustarea prețului contractului pe perioada execuției lucrărilor, conform clauzelor de ajustare necesar a fi incluse în documentația de atribuire și în contractul de lucrări.

- La achizițiile publice: Autoritatea contractantă este obligată să includă clauze de ajustare/ revizuire a prețului, în conformitate cu prevederile alin. (3), pentru contractele de servicii sau furnizare care se derulează pe o perioadă ce depășește 24 de luni și pentru contractele de lucrări care se derulează pe o perioadă ce depășește 6 luni (art. Art. 222² alin. (9) din Legea 98/2016).
- La achiziții privați: Beneficiarul are dreptul să includă clauze de ajustare/ revizuire a prețului, pentru contractele care se derulează pe o perioadă ce depășește 6 luni (Instrucțiuni de achiziții pentru beneficiarii privați ai PS 2023– 2027).

Pe parcursul execuției obiectivului de investiții, devizul general se poate revizui prin grija beneficiarului investiției/ investitorului, prin compensarea cheltuielilor între capitolele/ subcapitolele de cheltuieli care intră în componența lucrărilor de construcții-montaj din devizul general, cu încadrarea în valoarea totală de finanțare.

În limita indicatorilor tehnico-economici prevăzuți în documentațiile tehnico-economice aprobate potrivit dispozițiilor art. 7 alin. (7) și art. 9 alin. (4), diferențele de sume rezultate la capitolele/ subcapitolele din devizul general întocmit la faza studiu de fezabilitate sau documentație de avizare a lucrărilor de intervenții și capitolele/subcapitolele din devizul general rezultat în urma finalizării procedurilor de achiziții se pot utiliza pentru majorarea sumelor prevăzute la orice capitol/subcapitol din devizul general, cu respectarea prevederilor din legislația în domeniul achizițiilor publice*.

*prevederea a fost adaptată si pt beneficiarii privați (vezi cap. 4.7 MODIFICAREA CONTRACTELOR DE ACHIZIȚII punctul 2 din Instrucțiunile de achiziții pentru beneficiarii privați ai PS 2023– 2027).

NOTĂ: Stabilirea/ aprobarea bugetelor proiectelor cu referire la CAP. 7 și cu precădere la cap 7.2 - Cheltuieli pentru constituirea rezervei de implementare trebuie să se facă încă de la faza de evaluare/selectare sau cel mai târziu la faza de contractare (pentru beneficiarii publici), unde conform art. 222² alin. (9) din Legea 98/2016 beneficiarii sunt obligați să includă clauze de ajustare/revizuire a prețului contractului pentru contractele de lucrări care se derulează pe o perioadă ce depășește 6 luni (proiectele cu construcții montaj de obicei depășesc această durată). Pentru acest tip de proiecte înainte de lansarea achiziției de lucrări este obligatorie alocarea unei sume la cap 7.2 destinată rezervei de implementare, pentru acoperirea ajustării prețului contractului pe perioada execuției lucrărilor.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 77
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

Nu se acceptă includerea de cheltuieli (eligibile și/sau neeligibile) în subcapitolul 4.1 *Construcții și instalații* fără detalierea în devizele pe obiect a lucrărilor corespunzătoare spațiilor / instalațiilor ce se vor executa. Pentru restul subcapitolelor din cadrul capitolului 4, se vor preciza care sunt echipamentele, utilajele / montajul care sunt neeligibile.

Centralizator verificare buget indicativ

Verificarea constă în asigurarea că toate costurile de investiții propuse pentru finanțare sunt eligibile și calculele sunt corecte și Bugetul indicativ este structurat pe capitole și subcapitole.

DOCUMENTE DE PREZENTAT

Studiul de fezabilitate/ Memoriu Justificativ/ DALI

Bugetul indicativ din Cererea de finanțare

PUNCTE DE VERIFICAT IN DOCUMENTE

Se verifica Bugetul indicativ prin corelarea informațiilor menționate de solicitant în liniile bugetare cu prevederile fișei intervenției din SDL

Se va verifica dacă tipurile de cheltuieli și sumele înscrise sunt corecte și corespund devizului general al investiției.

Bugetul indicativ se verifica astfel:

- valoarea eligibilă pentru fiecare capitol să fie egală cu valoarea eligibilă din devize;
- valoarea pentru fiecare capitol sa fie egala cu valoarea din devizul general, fara TVA;
- în bugetul indicativ valoarea TVA este egala cu valoarea TVA din devizul general.

Cheile de verificare sunt urmatoarele și sunt aplicabile Bugetului Indicativ Totalizator:

- valoarea cheltuielilor eligibile de la Cap. 3 < 3% din (cheltuieli eligibile de la subcap 1.2 + subcap. 1.3 + Cap.2+Cap.4) în cazul în care proiectul nu prevede construcții, < 10% dacă proiectul prevede construcții-montaj și <5% pentru proiectele care prevăd investiții neproductive;

Cheltuieli diverse și neprevăzute (Pct.5.3) trebuie să fie:

max. 10% din subtotal cheltuieli eligibile (subcap. 1.2 +subcap.1.3+ subcap.1.4+ Cap.2 + Cap.3.5 +Cap. 3.8+ Cap.4A)

Se verifică corelarea datelor prezentate în Devizul general cu cele prezentate în Cererea de finanțare/ Studiul de fezabilitate/ MJ/ DALI.

Se verifică dacă utilitățile și racordurile la utilități depășesc limita de proprietate. În acest caz cheltuielile cu utilitățile ce depășesc limita de proprietate sunt neeligibile.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 78
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	

Se va verifica dacă tipurile de cheltuieli și sumele înscrise sunt corecte și corespund devizului general al investiției.

Se verifica daca utilajele si echipamentele din bugetul indicativ sunt justificate pentru activitatile propuse prin proiect. Daca in urma verificarii o parte din investitiile propuse nu corespund activitatii prezentate in cererea de finantare/studiul de fezabilitate/ MJ/ DALI, aceste cheltuieli vor fi trecute in categoria cheltuielilor neeligibile.

Daca aceste costuri se incadreaza in procente specificate mai sus, expertul bifează DA in caseta corespunzatoare, in caz contrar solicita corectarea bugetului indicativ prin formularul de solicitare informații suplimentare.

Prin transmiterea formularului de solicitare informații suplimentare de catre solicitant cu bugetul corectat, expertul completeaza bugetul din fisa E1.2 si bifeaza DA cu diferente si își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observatii.

În cazul în care nu se efectuează corectura de catre solicitant, expertul bifeaza NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observatii.

Cererea de finanțare este declarată eligibilă prin bifarea casutei corespunzatoare DA/DA cu diferente.

Netransmiterea formularului de răspuns la solicitarea de informații suplimentare a AFIR/CRFIR de către solicitant în timpul procedural atrage după sine neeligibilitatea proiectului.

Cererea de finanțare este declarată eligibilă prin bifarea căsuței corespunzătoare DA/DA cu diferențe

Se verifică corelarea datelor prezentate in Devizul general cu cele prezentate în Studiul de fezabilitate.

Analiza costuri eligibile si neeligibile:

În cadrul unui proiect, cheltuielile pot fi eligibile și neeligibile. Finanțarea va fi acordată doar pentru rambursarea cheltuielilor eligibile, cu o intensitate a sprijinului stabilită în conformitate cu Ghidul solicitantului GAL si fișa intervenției din SDL aprobată de către AM PS, în limita valorii maxime a sprijinului din Regulamentul (UE) nr. 2021/2115, pentru tipul de proiect.

Dispoziții privind eligibilitatea cheltuielilor:

Cheltuieli eligibile generale vor respecta prevederile din:

- Cap. 4.7.3 *Elemente comune suplimentare pentru intervențiile sectoriale pentru intervențiile de dezvoltare rurală sau comune atât pentru intervențiile sectoriale, cât și pentru cele de dezvoltare rurală din PS 2023-2027 – Cheltuieli eligibile generale aferente proiectelor finanțate din FEADR;*

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 79
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

✚ Hotărârea Guvernului nr. 1570/2022 - Art. 2 punctul f), g), Art.18;

✚ Schema de ajutor de minimis - "LEADER - Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității", care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale;

✚ Regulamentul (UE) 2021/2115 - Art. 86 - Eligibilitatea cheltuielilor

Cap.4.7.3 - Elemente comune suplimentare pentru intervențiile sectoriale pentru intervențiile de dezvoltare rurală sau comune atât pentru intervențiile sectoriale, cât și pentru cele de dezvoltare rurală din PS PAC 2023-2027, menționează următoarele Cheltuieli eligibile generale aferente proiectelor finanțate din FEADR:

1. Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate.
2. Cheltuieli cu achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.
3. Cheltuielile generate ca urmare a impunerii de noi cerințe ale UE, fermierilor, în vederea conformării respectivelor cerințe, pe o perioadă de maximum 24 de luni de la data la care acestea au devenit obligatorii pentru exploatare în acord cu Art 73 alin.(5) din R(UE) 2115/2021.

Cheltuielile eligibile specifice fiecărei intervenții vor respecta prevederile fișei intervenției din SDL aprobată de către AM PS. Tipurile de cheltuieli eligibile se vor raporta la tipurile de investiții eligibile aferente intervenției.

Expertul va analiza costurile generate de activitatea propusa prin proiect in raport cu excluderile stabilite prin costurile neeligibile.

Cheltuielile neeligibile vor fi suportate integral de către beneficiarul finanțării.

Cheltuielile neeligibile sunt:

- (a) achiziția de drepturi de producție agricolă;
- (b) achiziția de drepturi la plată;
- (c) achiziția de terenuri:
 - i) pentru proiectele de tip start up este neeligibilă achiziția de terenuri cu un cuantum mai mare de 10 % din cheltuielile totale eligibile ale operațiunii în cauză;
 - ii) pentru proiectele de tip investiții este neeligibilă achiziția de terenuri construite/neconstruite;

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 80
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

(d) achiziția de animale, achiziția de plante anuale și plantarea acestora în alte scopuri decât:

- (i) cel al refacerii potențialului agricol sau forestier în urma unor dezastre naturale, a unor fenomene climatice nefavorabile sau a unui eveniment catastrofal;
- (ii) cel al protejării efectivelor de animale de prădătorii mari sau cel al utilizării animalelor în silvicultură în locul utilajelor;
- (iii) cel al creșterii raselor pe cale de dispariție, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 24 din Regulamentul (UE) 2016/1012 al Parlamentului European și al Consiliului, în cadrul angajamentelor menționate la articolul 70; sau
- (iv) cel al conservării soiurilor de plante aflate în pericol de eroziune genetică în temeiul angajamentelor menționate la articolul 70;
- (v) în scop social pentru multiplicare zootehnică;

(e) rata dobânzii debitoare, cu excepția celei referitoare la granturi acordate sub forma unei subvenții pentru rata dobânzii sau a unei subvenții pentru comisioanele de garantare;

(f) investițiile în infrastructuri de mare amploare, astfel cum sunt stabilite de statele membre în planurile lor strategice PAC, care nu fac parte din strategiile de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității prevăzute la articolul 32 din Regulamentul (UE) 2021/1060, cu excepția investițiilor în banda largă și în măsuri preventive de protecție costieră și împotriva inundațiilor destinate să reducă efectele dezastrelor naturale, ale fenomenelor climatice nefavorabile și ale evenimentelor catastrofale probabile;

(g) investițiile în împădurire care nu sunt coerente cu obiectivele în materie de mediu și de climă conforme cu principiile gestionării durabile a pădurilor, dezvoltate în Orientările paneuropene privind împădurirea și reîmpădurirea.

- ☒ În cadrul proiectului nu pot fi incluse operațiuni asimilabile intervențiilor excluse de la finanțare prin DR 36 - LEADER, în conformitate cu prevederile fișei tehnice a acestei intervenții.

Totodata, conform fișei tehnice a DR 36 - LEADER nu pot fi finanțate următoarele tipuri de operațiuni:

- Intervenții aferente Pilonului I;
- Intervențiile aferente Art. 70 - Angajamente în materie de mediu și de climă și alte angajamente în materie de gestionare, Art. 71 - Constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone, Art. 72 - Dezavantaje specifice anumitor zone, generate de anumite cerințe obligatorii, Art. 74 - Investiții în irigații și Art.76 - Instrumente de gestionare a riscurilor din R(UE)2021/2115;
- Instalarea tinerilor fermieri;

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 81
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

- ✚ Investiții în exploatații agricole/pomicole, **cu excepția celor realizate în scop colectiv sau social;**
- ✚ Investiții în crearea/ modernizarea infrastructurii de acces agricolă/ forestieră și infrastructurii rutiere de bază din spațiul rural;
- ☑ În cadrul proiectului nu pot fi incluse cheltuielile neeligibile generale, așa cum sunt acestea prevăzute în Capitolul 4.7 *Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală* din PS 2023-2027. Acestea sunt următoarele:
 - ✚ cheltuielile cu achiziționarea de bunuri și echipamente "second hand";
 - ✚ cheltuielile efectuate înainte de depunerea solicitării de sprijin și înainte de semnarea contractului de finanțare a proiectului, cu excepția:
 - cheltuielilor cu întocmirea și depunerea proiectelor
 - cheltuielilor necesare implementării proiectelor care presupun înființare/reconversie plantații pomicole, plantații de struguri de masă, hamei și înființare perdele de protecție, în cadrul intervențiilor a cărei arie de eligibilitate permite aceste culturi, pot fi realizate după depunerea cererii de finanțare;
 - ✚ cheltuielile cu achiziția mijloacelor de transport pentru uz personal și pentru transport persoane;
 - ✚ cheltuielile cu investițiile ce fac obiectul dublei finanțări care vizează aceleași costuri eligibile;
 - ✚ taxa pe valoarea adăugată, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul sau eligibilă conform prevederilor specifice pentru instrumente financiare;
 - ✚ în cazul contractelor de leasing, celelalte costuri legate de contractele de leasing, cum ar fi marja locatorului, costurile de refinanțare a dobânzilor, cheltuielile generale și cheltuielile de asigurare.

Nu este eligibilă achiziționarea utilajelor agricole în cadrul proiectelor de tip start-up non-agricol și nici în cazul proiectelor de investiții care vizează activități non-agricole cu scop economic.

Utilajele agricole sunt eligibile în cadrul proiectelor de investiții care vizează activități agricole propuse de solicitanții organizați în forme asociative, inclusiv parteneriate informale, din care cel puțin unul dintre parteneri desfășoară activitate agricolă. Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili, conform listelor indicative de cheltuieli eligibile aferente intervenției din SDL.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 82
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

Totodata, in analiza eligibilitatii costurilor propuse in bugetul indicativ din SF/MJ vor fi luate in considerare urmatoarele prevederi punctuale:

Prevederi privind mijloacele de transport marfă:

Vor fi considerate ca și cheltuieli eligibile numai, mijloacele de transport marfă necesare bunei desfășurări a activităților proiectului, respectiv pentru transportul rutier in cont propriu aferent producției proprii.

Caracteristicile si utilizarea acestora trebuie să se încadreze in definiția de la punctul **41 *transport rutier în cont propriu de mărfuri*** din Ordonanța Guvernului nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, cu modificările și completările ulterioare - transportul rutier de mărfuri efectuat cu respectarea condițiilor prevăzute la art. 1 alin. (5) lit. d) din Regulamentul (CE) nr. 1.072/2009, respectiv cu indeplinirea urmatoarelor conditii:

(i) mărfurile transportate aparțin întreprinderii sau au fost vândute, cumpărate, date spre închiriere sau închiriate, produse, extrase, transformate sau reparate de întreprinderea respectivă;

(ii) deplasarea are drept scop transportarea mărfurilor din sau către întreprindere ori mutarea acestora, fie în cadrul întreprinderii, fie în afara acesteia, în scopuri proprii;

(iii) autovehiculele utilizate pentru astfel de transporturi sunt conduse de personal angajat de către întreprindere sau pus la dispoziția acesteia în temeiul unei obligații contractuale;

(iv) vehiculele care transportă mărfurile sunt în proprietatea întreprinderii sau au fost cumpărate în rate

si

(v) transportul nu constituie decât o activitate auxiliară ansamblului de activități desfășurate de întreprindere;

Totodată, se acceptă ca fiind cheltuieli eligibile pentru activitățile neagricole în scop economic **mijloacele de transport specializate** necesare pentru activitatea proiectului cum ar fi:

- Ambulanța umană/ veterinară ;
- Autospecială pentru salubritate;
- Mașină specializată pentru intervenții, prevăzută cu nacelă pentru execuția de lucrări la înălțime;
- Mașină specializată tip vehicul-platformă și șasiu, prevazută cu carlig și macara hidraulică pentru reciclare;
- Autocisternă pentru produse nealimentare (doar autocisternă pe autoșasiu - exclus cap tractor și remorca autocisterna sau una din ele separat);

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 83
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	

- Mașina de măturat carosabilul;
- Auto betonieră;
- Autovidanță;
- Utilaj specializat pentru împrăștiere material antiderapant (este eligibil doar dacă echipamentul este montat direct pe autoșasiu, fără a putea fi detașat);
- Mijloc de transport de agrement (ex.: ATV, biciclete, snowmobile, trotinete etc.);
- Masină de transport funerar.
- Food-truck;
- Cabinet medical/veterinar/stomatologic mobil
- etc.

Mijloacele de transport de mai sus trebuie să fie compacte, specializate, să fie justificate prin activitățile propuse la finanțare și să deservească exclusiv activitățile propuse prin proiect. Nu se accepta mijloace de transport de tip tractor/ cap tractor cu remorcă/ semiremorcă (capul tractor poate fi folosit și pentru alte tipuri de activități). Se va aduce obligatoriu omologarea RAR la ultima tranșă de plată.

Necesitatea și oportunitatea achiziționării mijlocului de transport trebuie precizată în proiect, în concordanță cu acțiunile propuse.

Prevederi privind achiziția de ambarcațiuni

Tipurile de **ambarcațiuni** ce pot fi achiziționate:

- bărci cu rame, canotci, caiace, canoe, bărci cu vele;
- ambarcațiuni sportive de agrement cu mecanism de propulsare cu pedale (hidrobiciclete);
- ambarcațiuni de agrement autopropulsate tip barcă cu motor și barcă cu vele și motor destinate transportului turiștilor prevăzute în Hotărârea Guvernului nr. 464 din 30 iunie 2017 privind ambarcațiunile de agrement și motovehiculele nautice și cu acordul custodelui, în cazul ariilor naturale protejate.

Ambarcațiunile de agrement vor avea lungimea corpului de maximum 12 m, vor efectua transportul unui număr de maxim 12 persoane și vor respecta cerințele esențiale de siguranță pentru Categoria de proiectare D - Ape protejate (Anexa nr. din HG nr.2195/ 30 noiembrie 2004 privind stabilirea condițiilor de introducere pe piață a ambarcațiunilor de agrement).

Achiziția de ambarcațiuni este permisă doar cu condiția ca ambarcațiunea să fie utilizată strict în scopul proiectului fără a fi asociate cu activități din domeniul pescuitului, acvaculturii sau

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 84
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	

recoltatul de stuf, atât în perioada implementării cât și în cea de monitorizare, iar numărul locurilor disponibile în ambarcațiune să fie corelat cu activitățile menționate în proiect.

Se poate achiziționa orice tip de ambarcațiune menționată în scopul utilizării aferente activităților turistice de agrement și activități de închiriere cu bunuri recreative și echipament sportiv, înmatricularea acestora făcându-se cu respectarea prevederilor Ordinului 1079/2014 pentru stabilirea procedurilor privind evidența și înmatricularea ambarcațiunilor de agrement, condițiile tehnice și încadrarea cu personal Navigant a acestora și avizarea operatorilor economici pentru desfășurarea activităților de agrement nautic, emis de Ministerul Transporturilor.

În cazul în care expertul evaluator constată că prin Studiul de fezabilitate solicitantul a propus utilizarea ambarcațiunilor în activități legate de pescuit, acvacultura și tăiat de stuf, expertul va bifa NU iar cererea de finanțare va fi declarată neeligibilă.

În cazul proiectelor pentru care solicitantul prezintă drept de creanță pentru terenurile și/ sau clădirile aferente realizării investițiilor (închiriere, comodat, etc.) și care prevăd cheltuieli cu montaj/ lucrări de construcții care nu necesită obținerea unei Autorizații de construire, nu vor intra în patrimoniul beneficiarului și nu pot fi relocate, cheltuielile cu acestea **vor fi încadrate obligatoriu în buget în categoria cheltuielilor neeligibile**. Se va depune obligatoriu acordul expres al proprietarului de drept al imobilului cu privire la lucrările/ modificările care sunt permise a se realiza asupra imobilului.

1. Informațiile furnizate în cadrul bugetului indicativ din cererea de finanțare sunt corecte și sunt în conformitate cu devizul general devizele pe obiect precizate în Studiul de fezabilitate/ Memoriul Justificativ/ DALI/ Cererea de finanțare?

După verificări și completarea matricei de verificare a Bugetului indicativ, expertul va bifa după caz:

- Dacă cheltuielile prezentate în cererea de finanțare sau în devizul general și devizele pe obiect, pentru proiectele cu construcții-montaj, corespund cu cele din bugetul indicativ, neexistând diferențe, expertul bifează caseta corespunzătoare DA.
- Dacă există diferențe de încadrare, în sensul că unele cheltuieli neeligibile sunt trecute în categoria cheltuielilor eligibile, expertul bifează caseta corespunzătoare NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop.

În acest caz bugetul este retransmis solicitantului pentru recalculare, prin Fisa de solicitare a informațiilor suplimentare E3.4L. Expertul va modifica bugetul prin micșorarea valorii totale eligibile a proiectului cu valoarea identificată ca fiind neeligibilă. Expertul va motiva poziția cu

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 85
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	

explicații în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații și se va bifa casuța corespunzătoare DA cu diferențe.

c) Dacă există mici diferențe de calcul în cererea de finanțare față de devizul general și devizele pe obiect, expertul efectuează modificările în buget și în matricea de verificare a Bugetului indicativ, bifează caseta corespunzătoare DA cu diferențe. În acest caz se vor oferi explicații în rubrica Observații.

Și în acest caz bugetul modificat de expert este retransmis solicitantului pentru luare la cunoștință de modificările efectuate, prin Fisa de solicitare a informațiilor suplimentare E3.4L.

Cererea de finanțare este declarată eligibilă prin bifarea casutei corespunzătoare DA cu diferențe.

2. Verificarea corectitudinii ratei de schimb

Rata de conversie între Euro și moneda națională pentru România este cea publicată de Banca Central Europeană pe Internet la adresa : <<http://www.ecb.int/index.html>> (se anexează pagina conținând cursul BCE din data întocmirii Studiului de fezabilitate/ Memoriului Justificativ):

Expertul verifică dacă data și rata de schimb din cererea de finanțare și cea utilizată în devizul general din studiul de fezabilitate/ Memoriul Justificativ (șett-ul) corespund cu cea publicată de Banca Central Europeană pe Internet la adresa : <<http://www.ecb.int/index.html>>. Expertul va atașa pagina conținând cursul BCE din data întocmirii Studiului de fezabilitate/ Memoriului Justificativ.

Dacă în urma verificării se constată că aceasta corespunde, expertul bifează caseta corespunzătoare DA. Dacă aceasta nu corespunde, expertul bifează caseta corespunzătoare NU și înștiințează solicitantul în vederea clarificării prin Fisa de solicitare a informațiilor suplimentare E3.4L.

3. Fondurile nerambursabile vor fi acordate beneficiarilor eligibili pentru investiții corporale și/sau necorporale, conform următoarelor aspecte:

- Investiții în active corporale;
- Investiții în active necorporale.

Activele corporale și necorporale rezultate din implementarea proiectului sunt incluse în categoria activelor proprii ale beneficiarului și să fie utilizate pentru activitatea care a beneficiat de finanțare nerambursabilă pentru minimum 5 ani de la data efectuării ultimei plăți.

3.3.1 Investițiile în energie regenerabilă se regăsesc în alt proiect depus de solicitant pe Schema de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru autoconsumul întreprinderilor sau pe alte programe/ scheme de ajutor de stat pentru finanțarea investițiilor în energie regenerabilă?

Verificarea se face:

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 86
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

- în sistemul AFIR dacă solicitantul are proiect depus pe Schema de ajutor de stat privind sprijinirea investițiilor în noi capacități de producere a energiei electrice din surse regenerabile pentru autoconsumul întreprinderilor din cadrul sectorului agricol și industriei alimentare în vederea obținerii energiei regenerabile, aprobată prin Ordinul MADR nr. 70/2023, finanțată din Fondul de Modernizare. Dacă DA, iar investiția în energie regenerabilă este propusă a fi făcută la punctul de lucru vizat de proiectul depus pe DR36, se bifează căsuța DA și cheltuielile cu energia regenerabilă aferente proiectului depus pe DR36, devin neeligibile. Dacă DA dar investiția în energie regenerabilă este propusă a fi făcută la alt punct de lucru decât cel vizat de proiectul depus pe DR36, se bifează căsuța NU.

- în \\fs\metodologie nou\PS 2023-2027\Proceduri dacă solicitantul are proiect depus pe alte programe/ scheme de ajutor de stat pentru finanțarea investițiilor în energie regenerabilă. Dacă DA, iar investiția în energie regenerabilă este propusă a fi făcută la punctul de lucru vizat de proiectul depus pe DR36, se bifează căsuța DA și cheltuielile cu energia regenerabilă aferente proiectului depus pe DR36, devin neeligibile. Dacă DA dar investiția în energie regenerabilă este propusă a fi făcută la alt punct de lucru decât cel vizat de proiectul depus pe DR36, se bifează căsuța NU.

Dacă solicitantul nu se regăsește cu proiect depus/ finanțat prin alte surse de finanțare, se va bifa căsuța NU.

În cazul în care proiectul nu prevede investiții în energie regenerabilă se va bifa căsuța Nu este cazul.

Se vor atașa print-screen-urile cu rezultatul căutărilor

3.Sunt investițiile eligibile în conformitate cu prevederile Fisei DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității prevederile Capitolului 4.7.3 *Elemente comune suplimentare pentru intervențiile sectoriale pentru intervențiile de dezvoltare rurală sau comune atât pentru intervențiile sectoriale, cât și pentru cele de dezvoltare rurală din PNS*, prevederile Fisei intervenției din SDL aprobat și Ghidului solicitantului GAL

Expertul verifica dacă cheltuielile eligibile prevăzute în proiect îndeplinesc condițiile procedurale aplicabile pentru a fi eligibile, respectiv dispozițiile privind eligibilitatea cheltuielilor.

4.Investițiile neeligibile au fost încadrate conform cheltuielilor neeligibile din OMADR 1570/2022 cu modificările și completările ulterioare, prevederilor Capitolului 4.7.3 din PS 2023-2027 și prevederilor din fisa Intervenției DR -36

Expertul verifica cheltuielile și se asigură ca cheltuielile neeligibile sunt incluse corect în buget.

5. Costurile generale ale proiectului, (acele costuri necesare pentru pregătirea și implementarea proiectului, constând în cheltuieli pentru consultanță, proiectare, monitorizare și management, inclusiv onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, taxele pentru eliberarea certificatelor, precum și cele privind obținerea avizelor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, prevăzute în legislația națională), direct legate de realizarea investiției, nu depășesc 10% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele care prevăd construcții-

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 87
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

montaj, respectiv în limita a 5% pentru proiectele care prevăd investiții neproductive și în limita a 3% pentru investiții în achiziții, altele decât cele referitoare la construcții-montaj și investiții neproductive?

Legat de investițiile propuse prin proiect sunt eligibile costurile generale direct legate de acestea, după caz, menționate în secțiunea 4.7 "*Elemente comune pentru tipurile de intervenții pentru dezvoltarea rurală*" din Programul Strategic 2023-2027, respectiv:

1. Costurile generale ocazionate de cheltuielile cu construcția sau renovarea de bunuri imobile precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, pentru obținerea avizelor și autorizațiilor necesare, inclusiv studiile de fezabilitate.
2. Cheltuieli cu achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci, etc.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului pentru consultanță, proiectare, monitorizare și management, inclusiv onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, taxele pentru eliberarea certificatelor, precum și cele privind obținerea avizelor, acordurilor și autorizațiilor necesare implementării proiectelor, prevăzute în legislația națională.

Cheltuielile privind costurile generale ale proiectului, inclusiv cele care sunt efectuate înaintea aprobării finanțării, sunt eligibile dacă respectă prevederile art. 18, alin. (1) din Hotărârea nr. 1570/2022 și îndeplinesc următoarele condiții:

- a) respectă prevederile cap 4.7.3 din PS 2023-2027;
- b) sunt prevăzute sau rezultă din aplicarea legislației în vederea obținerii de avize, acorduri și autorizații necesare implementării activităților eligibile ale operațiunii ori din cerințele minime impuse de PS 2023-2027;
- c) sunt aferente, după caz: unor studii și/sau analize privind durabilitatea economică și de mediu, studiu de fezabilitate, proiect tehnic, document de avizare a lucrărilor de intervenție, întocmite în conformitate cu prevederile legislației în vigoare;
- d) sunt necesare în procesul de achiziții publice pentru activitățile eligibile ale operațiunii;
- e) sunt aferente activităților de coordonare și supervizare a execuției și recepției lucrărilor de construcții-montaj.

Cheltuielile de consultanță și pentru managementul proiectului sunt eligibile dacă respectă condițiile anterior menționate și se vor deconta proporțional cu valoarea fiecărei tranșe de plată aferente proiectului. Excepție fac cheltuielile de consultanță pentru întocmirea dosarului Cererii de Finanțare, care se pot deconta integral în cadrul primei tranșe de plată.

Costurile generale ale proiectului la care se referă art. 18, alin. (1) din Hotărârea nr. 1570/2022 se defalcă pe subcapitole bugetare în cadrul bugetului indicativ al proiectului și trebuie să se încadreze în maximum 10% din totalul cheltuielilor eligibile (subcap 1.2 + subcap. 1.3 +

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 88
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

subcap.2.+Cap.4) pentru proiectele care prevăd construcții-montaj, 5% pentru proiectele care prevăd investiții neproductive și în limita a 3% pentru proiectele care prevăd investiții în achiziții simple (altele decât cele care prevăd construcții-montaj și investiții neproductive).

Studiile de fezabilitate, proiectele tehnice și/sau documentațiile de avizare a lucrărilor de intervenție, aferente cererilor de finanțare depuse de solicitanții pe intervențiile din PS 2023-2027, trebuie întocmite potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 907/2016 privind etapele de elaborare și conținutul-cadru al documentațiilor tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare, și trebuie să conțină informații tehnice, economice, detaliate și relevante în raport cu proiectul propus.

Data fiind complexitatea și volumul de muncă necesar serviciilor de proiectare pentru întocmirea SF/DALI respectiv PT, **se recomandă** ca valoarea alocată serviciilor de întocmire SF/ DALI să nu depășească valoarea serviciilor de întocmire a proiectului tehnic (PT).

Pentru **costurile eligibile și neeligibile**, expertul verifica dacă costurile eligibile și neeligibile prezentate mai sus se regasesc în bugetul indicativ. Dacă aceste costuri se regasesc în bugetul indicativ, se bifează căsuța corespunzătoare din dreptul fiecărei cheltuieli eligibile și neeligibile și se verifica dacă aceste costuri se regasesc în coloana de cheltuieli aferentă.

Dacă în urma verificării se constată că cheltuielile eligibile și neeligibile sunt trecute în coloanele corespunzătoare acestora, expertul bifează DA în căsuța corespunzătoare, în caz contrar bifează NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observatii, aceste cheltuieli fiind neeligibile.

Având în vedere că la subcap. 4.3 și 4.4 se cuprind cheltuieli pentru achiziționarea utilajelor și echipamentelor, toate utilajele și echipamentele se pot prezenta într-un singur deviz pe obiect.

Nu este necesar ca solicitantul să prezinte pentru fiecare utilaj și echipament câte un deviz pe obiect!

Dacă aceste costuri se încadrează la rubrica neeligibile, expertul bifează DA în caseta corespunzătoare, în caz contrar solicită corectarea bugetului indicativ prin fișa de informații suplimentare.

6.Cheltuielile diverse și neprevăzute (Cap. 5.3) din Bugetul indicativ se încadrează în procentul de maxim 10% din valoarea cheltuielilor prevăzute la cap./ subcap. 1.2, 1.3, 1.4, 2, 3.5, 3.8 și 4 din devizul general, conform legislației în vigoare?

Expertul verifica în bugetul indicativ dacă valoarea cheltuielilor diverse și neprevăzute se încadrează în procentul de 10% din totalul subcap. 1.2 +subcap.1.3+ subcap.1.4 + Cap.2 + Cap.3.5+ Cap.3.8 + Cap.4A .

Dacă aceste costuri se încadrează în procentul specificat mai sus, expertul bifează DA în caseta corespunzătoare, în caz contrar bifează NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 89
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

Prin transmiterea de către solicitant a răspunsului cu bugetul corectat, expertul completează bugetul din fișa E1.2L și bifează *DA cu diferențe* și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații.

În cazul în care solicitantul nu transmite răspunsul cu bugetul corectat, expertul bifează *NU* și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații.

Cererea de finanțare este declarată eligibilă prin bifarea căsuței corespunzătoare *DA/DA cu diferențe*.

7.TVA-ul aferent cheltuielilor eligibile este trecut în coloana cheltuielilor eligibile (dacă solicitantul e neplătitor de TVA).

Taxa pe valoarea adăugată este cheltuială neeligibilă, cu excepția cazului în care aceasta nu se poate recupera în temeiul legislației naționale privind TVA-ul și a prevederilor specifice pentru instrumente financiare.

Expertul verifică dacă solicitantul a bifat căsuța corespunzătoare în declarația F.

Dacă solicitantul este plătitor de TVA, valoarea TVA aferent cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA, este trecută în coloana cheltuielilor neeligibile.

Expertul verifică dacă valoare TVA este trecută în coloana cheltuielilor neeligibile, în cazul în care solicitantul a declarat că este plătitor de TVA, și bifează *DA* în căsuța corespunzătoare.

Expertul va bifa căsuța *NU* în cazul în care solicitantul este plătitor de TVA și valoarea TVA este trecută în coloana cheltuielilor eligibile și va opera modificările în bugetul indicativ, motivându-și decizia la rubrica Observații.

Dacă solicitantul este neplătitor de TVA, valoarea TVA aferent cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA, poate fi trecută în coloana cheltuielilor eligibile sau neeligibile.

Expertul va bifa *DA* în căsuța corespunzătoare dacă TVA este trecut în coloana cheltuielilor eligibile și verifică dacă valoarea TVA se referă numai la valoarea cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA.

*În cazul identificării unor diferențe, expertul verifică corectitudinea valorii TVA și bifează *DA cu diferențe* și va opera modificările în bugetul indicativ, motivându-și decizia la rubrica Observații.*

VERIFICAREA BUGETULUI INDICATIV pentru componenta de servicii

Verificarea constă în:

- Asigurarea că toate costurile de servicii propuse pentru finanțare sunt eligibile și calculele sunt corecte. Bugetul indicativ este structurat pe două capitole – cheltuieli cu personalul și cheltuieli pentru derularea proiectelor, cu excepția proiectelor umbrelă care vor conține un capitol separat pentru cheltuielile cu granturile oferite.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 90
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

- Verificarea bugetului indicativ privind corectitudinea informațiilor furnizate, analizând și fundamentarea bugetară (document obligatoriu anexă la cererea de finanțare), care privește corelarea dintre activitățile și resursele umane alocate acestora prin proiect cu sumele prevăzute în capitolele din buget pentru aceste activități.

- Toate cheltuielile trebuie să fie justificate și să corespundă principiilor unei bune gestionări financiare, în special din punct de vedere al raportului preț-calitate.

3.1 Informațiile furnizate în cadrul bugetului indicativ din Cererea de finanțare sunt corecte și sunt în conformitate cu Fundamentarea Bugetului (document obligatoriu anexă la cererea de finanțare) pe categorii de cheltuieli eligibile?

DOCUMENTE PREZENTATE	PUNCTE DE VERIFICAT ÎN CADRUL DOCUMENTELOR PREZENTATE
- Cererea de finanțare - Bugetul indicativ - Fundamentarea bugetului pe categorii de cheltuieli eligibile, corelat cu activitățile și rezultatele proiectului	• Se verifică în Cererea de finanțare activitățile propuse prin proiect și resursele alocate acestora. • Se verifică bugetul indicativ privind corectitudinea informațiilor furnizate, corelat cu fundamentarea bugetului față de activitățile și resursele alocate acestora prin proiect. • Se verifică încadrarea categoriilor de cheltuieli eligibile pe cele două capitole bugetare; suma cheltuielilor aferente fiecărui capitol din fundamentare trebuie să fie egală cu suma prevăzută pentru fiecare capitol bugetar. Pentru proiectele de formare se pot utiliza ambele tipuri de sprijin: - rambursarea sprijinului – caz în care costul pe participant nu va depăși 84 euro/persoană/zi, respectiv 118 euro/persoană/zi dacă acesta cuprinde și cheltuieli de cazare. Pentru acțiunile de formare derulate online, costul pe participant este de 26 euro/persoană/zi. - Cost unitar standard, astfel: a. Pentru cursurile informale se vor utiliza costurile stabilite în cadrul intervenției DR37 valabile la data lansării apelului;

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 91
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Ediția I Revizia 0	

	b. Pentru cursurile autorizate în baza OG 129/2000, se vor utiliza costurile stabilite de MIPE pentru proiectele din cadrul PEO/PIDS pentru cursurile de inițiere, perfecționare sau specializare (cost/oră/persoană), respectiv pentru cursurile de calificare/ recalificare de nivel 2 (360 ore), nivel 3 (720 ore) sau nivel 4 (1080 ore) (cost/persoană). În cadrul unui proiect poate fi folosit un singur tip de sprijin, conform mențiunilor din fișa intervenției din SDL. Pentru acțiunile de consiliere, costul pe participant nu va depăși 1500 euro.
--	---

a) Dacă există diferențe de încadrare, în sensul că unele cheltuieli neeligibile sunt trecute în categoria cheltuielilor eligibile, expertul bifează căsuța corespunzătoare NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop.

În acest caz bugetul este retransmis solicitantului pentru recalculare, prin Fișa de solicitare a informațiilor suplimentare E3.4L, expertul va modifica bugetul prin micșorarea valorii cheltuielilor eligibile cu valoarea identificată de expert ca fiind neeligibilă. Expertul va motiva poziția cu explicații în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații. Se vor face mențiuni la eventualele greșeli de încadrare sau alte cauze care au generat diferențele. Cererea de finanțare este declarată eligibilă prin bifarea căsuței corespunzătoare DA cu diferențe.

b) Dacă există mici diferențe de calcul în cererea de finanțare și Fundamentarea bugetului indicativ corelat cu activitățile și rezultatele proiectului, pe categorii de cheltuieli eligibile, expertul efectuează modificările în buget și, în matricea de verificare a Bugetului indicativ, bifează căsuța corespunzătoare DA cu diferențe. În acest caz se vor oferi explicații în rubrica Observații. Se vor face mențiuni la eventualele greșeli de calcul, costuri care includ impozite și taxe deductibile sau alte cauze care au generat diferențele.

Și în acest caz bugetul modificat de expert este retransmis solicitantului pentru luare la cunoștință de modificările efectuate, prin Fișa de solicitare a informațiilor suplimentare E3.4L.

Cererea de finanțare este declarată eligibilă prin bifarea căsuței corespunzătoare DA cu diferențe.

Pentru punctele a și b, în cazul în care solicitantul nu este de acord cu corecțiile efectuate și aduse la cunoștință prin Fișa de solicitare a informațiilor suplimentare E3.4L, expertul va bifa NU și va oferi explicații în rubrica Observații.

c) Dacă valoarea proiectului menționată în Buget nu este fundamentată prin activitățile și resursele alocate și s-ar putea aprecia ca bugetul este supradimensionat în raport cu rezultatele preconizate a se realiza, expertul solicită informații suplimentare. Dacă informațiile suplimentare primite nu fundamentează valoarea bugetului, atunci se bifează căsuța NU și criteriul de eligibilitate nu este îndeplinit.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 92
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

3.2 Cheltuielile propuse sunt eligibile și sunt în concordanță cu activitățile eligibile din proiect?

Se verifică dacă cheltuielile propuse sunt eligibile și dacă sunt în concordanță cu activitățile eligibile din proiect și Ghidul solicitantului elaborat de GAL.

Dacă în urma verificării se constată că cheltuielile eligibile și neeligibile sunt trecute în coloanele corespunzătoare acestora, expertul bifează DA în căsuța corespunzătoare, în caz contrar bifează NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații, aceste cheltuieli devenind neeligibile.

3.3 TVA-ul aferent cheltuielilor eligibile este corect încadrat în coloana cheltuielilor neeligibile/eligibile, dacă este cazul?

Solicitantul poate încadra valoarea TVA pe coloana cheltuielilor eligibile dacă acesta nu poate fi recuperat de la bugetul de stat conform legislației în vigoare sau dacă nu este plătitor de TVA (se va verifica bifa din cererea de finanțare).

Dacă solicitantul este plătitor de TVA (se va verifica bifa din cererea de finanțare), contravaloarea TVA trebuie încadrată pe coloana cheltuielilor neeligibile.

Expertul bifează "DA" în cazul în care TVA a fost încadrat corect, conform precizărilor de mai sus. În caz contrar, se bifează "NU" și se modifică bugetul, trecând valoarea TVA pe coloana cheltuielilor neeligibile.

În cazul identificării unor diferențe față de valoarea cheltuielilor eligibile purtătoare de TVA, expertul verifică corectitudinea valorii TVA, bifează "DA cu diferențe" și va opera modificările în bugetul indicativ, motivându-și decizia la rubrica Observații.

În cazul proiectelor care utilizează costuri unitare standard, nu există TVA și se va bifa „NU ESTE CAZUL”.

D 3. Verificarea rezonabilității prețurilor

D3.1 verificare rezonabilitate pentru componenta de investiții

1. Categoria de bunuri se regăsește în Baza de Date cu prețuri de Referință?

Expertul verifică dacă bunurile cu caracteristicile prevăzute în SF/ MJ/ DALI și regăsite ca investiție în devizele pe obiecte sunt incluse în Baza de date cu prețuri de referință postată pe pagina de internet AFIR. Dacă se regăsesc, expertul bifează în caseta corespunzătoare DA.

Dacă categoria de bunuri nu se regăsește în Baza de date prețuri, expertul bifează în caseta corespunzătoare NU.

În situația în care o parte din bunuri se regăsesc în baza de date AFIR și pentru celelalte se prezintă oferte, se bifează DA, iar la rubrica „Observații” expertul va menționa care sunt bunurile care nu se regăsesc în baza de date a AFIR.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 93
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

2. Dacă la pct. 1 răspunsul este DA, sunt atasate extrasele tiparite din Baza de date cu prețuri de Referință?

Dacă sunt atasate extrasele tiparite din Baza de date cu prețuri de Referință, expertul bifează în caseta corespunzătoare DA, iar dacă nu sunt atasate expertul bifează NU și printează din baza de date extrasele relevante pe care le încarcă în Sistemul de Gestiune a Documentelor alocat proiectului.

3. Dacă la pct. 1. răspunsul este DA, prețurile utilizate pentru bunuri se încadrează în maximul prevăzut în Baza de Date cu prețuri de Referință?

Expertul verifică dacă prețurile se încadrează în maximul prevăzut în Baza de Date cu prețuri de Referință pentru bunul respectiv, bifează în caseta corespunzătoare DA, suma acceptată de evaluator fiind cea din devize.

Dacă prețurile nu se încadrează în valorile maxime prevăzute în Baza de Date cu prețuri de Referință pentru bunurile respective, expertul notifică solicitantul prin E3.4L de diferența dintre cele două valori pentru modificarea bugetului indicativ/ devizului general cu valoarea superioară din baza de date pentru bunul/ bunurile respective. În urma răspunsului solicitantului expertul bifează în caseta corespunzătoare **DA** în cazul în care solicitantul și-a însușit valoarea din baza de date AFIR sau bifează în căsuța corespunzătoare **NU**, dacă solicitantul nu este de acord, diferența dintre cele două valori a bunului propus a fi achiziționat (prețul din SF/ MJ/ DALI și respectiv prețul maxim din baza de date AFIR pentru obiectul respectiv) trecându-se pe neeligibil.

4. Dacă bunurile nu se regăsesc în Baza de Date (la pct.1 răspunsul este NU), solicitantul a prezentat două oferte/ PrintScreen – uri de pe site –urile furnizorilor cuprinzând furnizorul, caracteristicile tehnice precum și prețurile valabile la data întocmirii Bugetului indicativ/ Devizului General, pentru bunuri a căror valoare este mai mare de 15.000 Euro fără TVA și o ofertă/ PrintScreen de pe site –ul furnizorului cuprinzând furnizorul, caracteristicile tehnice precum și prețul valabil la data întocmirii Bugetului indicativ/Devizului General pentru bunuri a căror valoare este mai mică sau egală de 15.000 Euro fără TVA? (în cazul solicitanților privați)

Expertul verifică dacă solicitantul a prezentat pentru bunurile care nu se regăsesc în baza de date a AFIR două oferte în cazul în care acestea depășesc pragul valoric de 15.000 Euro și o ofertă pentru bunurile a căror valoare este mai mică sau egală cu pragul valoric de 15.000 Euro.

Totodată expertul va compara valorile din bugetul indicativ pentru bunurile care nu se regăsesc în baza de date, cu prețurile unor bunuri de același tip disponibile pe Internet cu ofertele prezentate.

Dacă valorile ofertelor și a celor regăsite pe internet, dacă este cazul, corespund, expertul bifează caseta corespunzătoare **DA**, iar prețurile acceptate vor fi cele din oferta pentru situația bunurilor a căror valoare este mai mică sau egală cu pragul de 15.000 Euro, respectiv unul din prețurile incluse în cele două oferte prezentate pentru bunurile a căror valoare este mai mare decât pragul de 15.000 Euro.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 94
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

Expertul verifică dacă valoarea inclusă în Bugetul indicativ se încadrează între nivelul minim și maxim al ofertelor prezentate și solicitantul a justificat alegerea.

Dacă solicitantul nu a respectat prevederile de la punctul 3.3.5, expertul înștiințează solicitantul prin fișa de informații suplimentare pentru trimiterea ofertei/ofertelor, menționând că, dacă acestea nu sunt transmise, cheltuielile devin neeligibile. După primirea ofertei/ofertelor, expertul procedează ca mai sus. Dacă în urma solicitării de informații suplimentare, solicitantul nu furnizează oferta/ofertele, cheltuielile corespunzătoare devin neeligibile și expertul modifică bugetul indicativ în sensul micșorării acestuia cu costurile corespunzătoare.

Ofertele sunt documente obligatorii care trebuie avute în vedere la stabilirea rezonabilității prețurilor și trebuie să aibă cel puțin următoarele caracteristici:

- ✚ să fie date, personalizate și semnate;
- ✚ să conțină detalierea unor specificații tehnice minimale, comparabile cu cele prevăzute prin CF/ SF/ MJ/ DALI;
- ✚ să conțină prețul de achiziție pentru bunurile respective.

Pot fi acceptate și Facturile proforme sau prețurile din alte surse disponibile pe Internet (PrintScreen – uri de pe site –urile furnizorilor) pentru bunuri de același tip, dacă acestea respectă toate caracteristicile ofertelor (cuprind furnizorul, caracteristicile tehnice precum și prețurile valabile la data întocmirii Bugetului indicativ).

În același timp cu verificarea prețurilor, expertul evaluator trebuie să verifice în baza de date a ONRC codul CAEN al ofertantului, dacă acesta este în concordanță cu echipamentele/ bunurile pe care le va furniza. Astfel, prețurile din oferte vor fi acceptate numai în situația în care activitatea ofertantului demonstrată prin cod CAEN este în concordanță cu echipamentele/bunurile pe care le va furniza.

Dacă această condiție nu este îndeplinită, solicită prezentarea altor oferte prin intermediul informațiilor suplimentare.

Dacă în urma solicitării de informații suplimentare solicitantul nu furnizează oferta/ofertele, care să îndeplinească condițiile de mai sus, cheltuielile corespunzătoare devin neeligibile și expertul modifică bugetul indicativ în sensul micșorării acestuia cu costurile corespunzătoare.

5. Solicitantul a prezentat două oferte pentru servicii a căror valoare este mai mare de 15 000 Euro și o ofertă pentru servicii a căror valoare este mai mică sau egală cu 15 000 Euro? (în cazul solicitanților privați)

Pentru servicii se vor prezenta devize defalcate cu estimarea costurilor (nr. experti, ore/ expert, costuri/ ora). Pentru situațiile în care valorile sunt nejustificate prin numărul de experți, prin numărul de ore prognozate sau prin natura investiției, la verificarea proiectului, acestea pot fi reduse, cu informarea solicitantului.

Expertul verifică dacă solicitantul a prezentat pentru servicii două oferte în cazul în care acestea depășesc pragul valoric de 15.000 Euro și o ofertă pentru serviciile a căror valoare este mai mică sau egală cu pragul valoric de 15.000 Euro.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 95
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

Totodată expertul va compara valorile din bugetul indicativ pentru servicii cu prețurile unor servicii de același tip disponibile pe Internet cu ofertele prezentate.

Dacă valorile ofertelor și a celor regăsite pe internet, dacă este cazul, corespund, expertul bifează caseta corespunzătoare **DA**, iar prețurile acceptate vor fi cele din oferta pentru situația serviciilor a căror valoare este mai mică decât pragul de 15.000 Euro, respectiv unul din prețurile incluse în cele două oferte prezentate pentru serviciile a căror valoare este mai mare decât pragul de 15.000 Euro.

Expertul verifică dacă valoarea inclusă în Bugetul indicativ se încadrează între nivelul minim și maxim al ofertelor prezentate și solicitantul a justificat alegerea.

Dacă solicitantul nu a respectat prevederile de la punctul 3.3.4, expertul înștiințează solicitantul prin fișa de informații suplimentare pentru trimiterea ofertei/ ofertelor, menționând că, dacă acestea nu sunt transmise, cheltuielile devin neeligibile. După primirea ofertei/ ofertelor, expertul procedează ca mai sus. Dacă în urma solicitării de informații suplimentare solicitantul nu furnizează oferta/ ofertele, cheltuielile corespunzătoare devin neeligibile și expertul modifică bugetul indicativ în sensul micșorării acestuia cu costurile corespunzătoare.

Ofertele sunt documente obligatorii care trebuie avute în vedere la stabilirea rezonabilității prețurilor și trebuie să aibă cel puțin următoarele caracteristici:

- ✚ să fie date, personalizate și semnate;
- ✚ să conțină detalierea unor specificații tehnice minimale, comparabile cu cele prevazute prin CF/ SF/ MJ/ DALI;
- ✚ să conțină prețul de achiziție pentru serviciile respective.

Pot fi acceptate și Facturile proforme sau prețurile din alte surse disponibile pe Internet (PrintScreen – uri de pe site –urile furnizorilor) pentru servicii de același tip, dacă acestea respectă toate caracteristicile ofertelor (cuprind furnizorul, caracteristicile tehnice precum și prețurile valabile la data întocmirii Bugetului indicativ).

În același timp cu verificarea prețurilor, expertul evaluator trebuie să verifice în baza de date a ONRC codul CAEN al ofertantului, dacă acesta este în concordanță cu serviciile pe care le va furniza.

Astfel, prețurile din oferte vor fi acceptate numai în situația în care activitatea ofertantului demonstrată prin cod CAEN este în concordanță cu serviciile pe care le va furniza.

Dacă această condiție nu este îndeplinită, solicită prezentarea altor oferte prin intermediul informațiilor suplimentare.

Dacă în urma solicitării de informații suplimentare solicitantul nu furnizează oferta/ofertele, care să îndeplinească condițiile de mai sus, cheltuielile corespunzătoare devin neeligibile și expertul modifică bugetul indicativ în sensul micșorării acestuia cu costurile corespunzătoare.

6. Pentru servicii (de ex. pentru servicii de consultanță, asistență tehnică incluse la capitolul 3 din bugetul indicativ), solicitantul a prezentat trei oferte de preț în cazul în care acestea

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 96
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

depășesc pragul valoric de 140.000 lei, și o ofertă a căror valoare este mai mică sau egală cu pragul valoric de 140.000 lei ? (în cazul solicitanților publici)

Pentru servicii se vor prezenta devize defalcate cu estimarea costurilor (nr. experti, ore/ expert, costuri/ ora). Pentru situațiile în care valorile sunt nejustificate prin numărul de experți, prin numărul de ore prognozate sau prin natura investiției, la verificarea proiectului, acestea pot fi reduse, cu informarea solicitantului.

Expertul verifică dacă solicitantul a prezentat pentru servicii trei oferte în cazul în care acestea depășesc pragul valoric de 140.000 lei fără TVA și o ofertă pentru serviciile a căror valoare este mai mică sau egală cu pragul valoric de 140.000 lei fără TVA.

Totodată expertul va compara valorile din bugetul indicativ pentru servicii cu prețurile unor servicii de același tip disponibile pe Internet/SEAP cu ofertele prezentate.

Solicitantul poate alege să prezinte în locul ofertei/ofertelor pentru servicii print screen din catalogul electronic pus la dispoziție de SEAP.

Dacă valorile ofertelor și a celor regăsite pe internet/SEAP, dacă este cazul, corespund, expertul bifează caseta corespunzătoare „DA”, iar prețurile acceptate vor fi cele din oferta pentru situația serviciilor a căror valoare este mai mică decât pragul de 140.000 lei fără TVA, respectiv unul din prețurile incluse în cele trei oferte prezentate pentru serviciile a căror valoare este mai mare decât pragul de 140.000 lei fără TVA.

Expertul verifică dacă valoarea inclusă în Bugetul indicativ se încadrează între nivelul minim și maxim al ofertelor prezentate și solicitantul a justificat alegerea.

Dacă solicitantul nu a respectat prevederile de la punctul 3.3.6, expertul înștiințează solicitantul prin fișa de informații suplimentare pentru trimiterea ofertei/ofertelor, menționând că, dacă acestea nu sunt transmise, cheltuielile devin neeligibile. După primirea ofertei/ofertelor, expertul procedează ca mai sus. Dacă în urma solicitării de informații suplimentare solicitantul nu furnizează oferta/ofertele, cheltuielile corespunzătoare devin neeligibile și expertul modifică bugetul indicativ în sensul micșorării acestuia cu costurile corespunzătoare.

Ofertele sunt documente obligatorii care trebuie avute în vedere la stabilirea rezonabilității prețurilor și trebuie să aibă cel puțin următoarele caracteristici:

- ✚ să fie date, personalizate și semnate;
- ✚ să conțină detalierea unor specificații tehnice minimale, comparabile cu cele prevazute prin CF/ SF/ MJ/ DALI;
- ✚ să conțină prețul de achiziție pentru serviciile respective.

Pot fi acceptate și Facturile proforme sau prețurile din alte surse disponibile pe Internet (PrintScreen – uri de pe site –urile furnizorilor) pentru servicii de același tip, dacă acestea respectă toate caracteristicile ofertelor (cuprind furnizorul, caracteristicile tehnice precum și prețurile valabile la data întocmirii Bugetului indicativ).

În același timp cu verificarea prețurilor, expertul evaluator trebuie să verifice în baza de date a ONRC codul CAEN al ofertantului, dacă acesta este în concordanță cu serviciile pe care le va

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 97
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

furniza. Astfel, prețurile din oferte vor fi acceptate numai în situația în care activitatea ofertantului demonstrată prin cod CAEN este în concordanță cu serviciile pe care le va furniza.

3.3.7. Pentru bunurile achiziționate prin proiect care nu se regăsesc în baza de date a AFIR solicitantul a prezentat trei oferte de preț în cazul în care acestea depășesc pragul valoric de 140.000 lei și o ofertă în cazul în care valoarea bunurilor este mai mică sau egală cu pragul valoric de 140.000 lei? (în cazul solicitanților publici)

Expertul verifică dacă solicitantul a prezentat pentru trei oferte pentru bunurile care nu se regăsesc în baza de date a AFIR, în cazul în care acestea depășesc pragul valoric de 140.000 lei fără TVA și o ofertă pentru bunurile a căror valoare este mai mică sau egală cu pragul cu pragul valoric de 140.000 lei fără TVA.

Totodată expertul va compara valorile din bugetul indicativ pentru bunuri cu prețurile unor bunuri de același tip disponibile pe Internet/SEAP cu ofertele prezentate.

Solicitantul poate alege să prezinte în locul ofertei/ofertelor pentru bunuri print screen din catalogul electronic pus la dispoziție de SEAP.

Dacă valorile ofertelor și a celor regăsite pe internet/SEAP, dacă este cazul, corespund, expertul bifează caseta corespunzătoare „DA”, iar prețurile acceptate vor fi cele din oferta pentru situația bunurilor a căror valoare este mai mică sau egală cu pragul de 140.000 lei fără TVA, respectiv unul din prețurile incluse în cele trei oferte prezentate pentru bunurile a căror valoare este mai mare decât pragul de 140.000 lei fără TVA.

Expertul verifică dacă valoarea inclusă în Bugetul indicativ se încadrează între nivelul minim și maxim al ofertelor prezentate și solicitantul a justificat alegerea.

Dacă solicitantul nu a respectat prevederile de la punctul 3.3.7, expertul înștiințează solicitantul prin fișa de informații suplimentare pentru trimiterea ofertei/ofertelor, menționând că, dacă acestea nu sunt transmise, cheltuielile devin neeligibile. După primirea ofertei/ofertelor, expertul procedează ca mai sus. Dacă în urma solicitării de informații suplimentare solicitantul nu furnizează oferta/ofertele, cheltuielile corespunzătoare devin neeligibile și expertul modifică bugetul indicativ în sensul micșorării acestuia cu costurile corespunzătoare.

Ofertele sunt documente obligatorii care trebuie avute în vedere la stabilirea rezonabilității prețurilor și trebuie să aibă cel puțin următoarele caracteristici:

- să fie date, personalizate și semnate;
- să conțină detalierea unor specificații tehnice minimale, comparabile cu cele prevăzute prin CF/ SF/ MJ/ DALI;
- să conțină prețul de achiziție pentru serviciile respective.

Pot fi acceptate și Facturile proforme sau prețurile din alte surse disponibile pe Internet (PrintScreen – uri de pe site –urile furnizorilor) pentru bunuri de același tip, dacă acestea respectă toate caracteristicile ofertelor (cuprind furnizorul, caracteristicile tehnice precum și prețurile valabile la data întocmirii Bugetului indicativ).

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 98
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

În același timp cu verificarea prețurilor, expertul evaluator trebuie să verifice în baza de date a ONRC codul CAEN al ofertantului, dacă acesta este în concordanță cu serviciile pe care le va furniza. Astfel, prețurile din oferte vor fi acceptate numai în situația în care activitatea ofertantului demonstrată prin cod CAEN este în concordanță cu serviciile pe care le va furniza.

6. Pentru lucrari, exista in studiul de fezabilitate declarația proiectantului semnată și ștampilată privind sursa de prețuri?

Expertul verifica existenta precizarilor proiectantului privind sursa de prețuri din Studiul de fezabilitate, daca declarația este semnata și bifează în caseta corespunzătoare DA sau NU.

Daca proiectantul nu a indicat sursa de prețuri pentru lucrari, expertul înștiințează solicitantul prin formularul E3.4L pentru trimiterea declaratiei proiectantului privind sursa de prețuri, menționând ca daca aceasta nu este transmisa, cheltuielile devin neeligibile. După primirea declaratiei proiectantului privind sursa de prețuri, expertul bifează DA. Daca, in urma solicitarii de informații, solicitantul nu furnizeaza declarația proiectantului privind sursa de prețuri, cheltuielile corespunzatoare devin neeligibile și expertul modifica bugetul indicativ respectiv valoarea totala eligibila proiectului, in sensul diminuarii acestuia cu costurile corespunzatoare.

În situatia în care o parte din bunuri se regăsește în baza de date, iar pentru cealaltă se prezintă oferte, se bifează **DA** și la pct.4.1 și la pct.4.4., iar la rubrica Observații expertul va preciza acest lucru.

Pentru justificarea rezonabilității prețurilor pentru investiția de bază, proiectantul va avea în vedere Ordinul Ministerului Culturii și Cultelor nr. 2.260/22.06.2006 privind precizarea indicatoarelor de norme de deviz pentru ofertare și decontarea situațiilor de lucrări de consolidare și restaurare-conservare a monumentelor istorice și va menționa sursa de prețuri folosită sau prevederile HG nr. 363/2010 privind aprobarea standardelor de cost pentru obiective de investiții finanțate din fonduri publice, cu modificările și completările ulterioare și va menționa sursa de prețuri folosită.

D3.2 verificare rezonabilitate pentru componenta de servicii

1. Categoria de servicii se regăsește în Baza de Date?

Expertul verifică dacă categoria de servicii din fundamentarea bugetară se regăsește în Baza de date cu prețuri de referință pentru proiecte de servicii LEADER, de pe site-ul AFIR. În cadrul acestei liste se regăsesc limitele de preț până la care se acceptă alocarea financiară pentru diferite categorii de servicii. Dacă categoria de servicii se regăsește, expertul bifează în căsuța corespunzătoare DA și atașează un extras din baza de date.

Dacă categoria de servicii nu se regăsește în Baza de date cu prețuri de referință pentru proiecte de servicii LEADER, expertul bifează în căsuța corespunzătoare NU.

2. Dacă la pct. 1. răspunsul este DA, prețurile utilizate sunt în limitele prevăzute în Baza de Date?

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 99
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

Dacă prețurile sunt în limitele prevăzute în Baza de Date cu prețuri maxime pentru proiectele finanțate prin LEADER, expertul bifează în căsuța corespunzătoare DA, suma acceptată de evaluator fiind cea din fundamentarea bugetară. Dacă prețurile nu sunt în limitele prevăzute în Baza de Date, nici în urma solicitării de informații suplimentare, cheltuielile corespunzătoare devin neeligibile; expertul bifează în căsuța corespunzătoare „NU”, modifică bugetul indicativ în sensul micșorării acestuia cu costurile corespunzătoare și înștiințează solicitantul, prin formularul E3.4L - Partea a III-a, asupra modificărilor făcute.

33. Dacă la pct. 1 răspunsul este NU, solicitantul a prezentat câte o ofertă conformă fiecare bun sau serviciu a cărui valoare nu depășește 15.000 Euro și câte 2 oferte conforme pentru fiecare bun sau serviciu care depășește această valoare ?

Expertul verifică dacă solicitantul a prezentat câte două oferte conforme pentru servicii/bunuri a căror valoare este mai mare de 15.000 euro și o ofertă conformă pentru servicii/bunuri care nu depășesc această valoare.

În cazul în care solicitantul nu a prezentat oferta/ofertele conforme nici în urma solicitării de informații suplimentare, cheltuielile corespunzătoare devin neeligibile; expertul bifează în căsuța corespunzătoare „NU”, modifică bugetul indicativ în sensul micșorării acestuia cu costurile corespunzătoare și înștiințează solicitantul, prin formularul E3.4L - Partea a III-a, asupra modificărilor făcute.

Pentru categoriile de bunuri/servicii care se regăsesc în baza de date, expertul bifează căsuța „NU ESTE CAZUL”.

Ofertele conforme sunt documente obligatorii care trebuie avute în vedere la stabilirea rezonabilității prețurilor și pot fi oferte personalizate, datate și semnate sau pot fi print screen-uri de pe site-uri ale operatorilor economici în care să se poată identifica adresa web a operatorului economic, precum și data ofertei și care trebuie să aibă cel puțin următoarele caracteristici:

- Să conțină detalierea unor cerințe minime;
- Să conțină prețul de achiziție, defalcat pe categorii de bunuri/servicii.

În același timp cu verificarea prețurilor, expertul evaluator trebuie să verifice în baza de date a ONRC codul CAEN al ofertantului, dacă acesta este în concordanță cu bunurile/serviciile pe care le va furniza.

Prețurile din oferte vor fi acceptate numai în situația în care activitatea ofertantului demonstrată prin cod CAEN este în concordanță cu bunurile/serviciile pe care le va furniza.

4. Prețurile prevăzute în ofertele anexate sunt rezonabile?

Se va realiza verificarea rezonabilității prețurilor pentru fiecare ofertă în parte, utilizându-se diferite metode de verificare (ex. verificarea de oferte similare pe internet sau compararea cu prețurile din alte proiecte similare). Dacă în urma verificărilor expertul apreciază că prețurile propuse prin oferte nu sunt rezonabile, expertul bifează în căsuța corespunzătoare NU.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 100
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

D 4. Verificarea planului financiar

D4.1 Verificarea planului financiar pentru componenta de investitii

1 Planul financiar este corect completat și respectă gradul de intervenție publică stabilit de GAL prin fișa intervenției din SDL?

Totalul cheltuielilor eligibile și gradul de intervenție publică nu vor depăși valoarea prevăzută prin Fișa intervenției din SDL și nu mai mult de 200.000 euro/proiect.

În situația în care proiectul îndeplinește condițiile de mai sus expertul bifează în caseta corespunzătoare DA, în caz contrar expertul bifează în caseta corespunzătoare NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații.

2 Proiectul se încadrează în plafonul maxim al sprijinului public nerambursabil așa cum este acesta stabilit prin Fișa intervenției aprobată în SDL dar nu mai mult de 200.000 euro?

Expertul verifică în Planul financiar, randul „Ajutor public nerambursabil”, coloana 1, dacă cheltuielile eligibile corespund cu plafonul maxim precizat la punctul 1 și sunt în conformitate cu condițiile precizate.

Dacă valoarea eligibilă a proiectului se încadrează în plafonul maxim al sprijinului public nerambursabil, expertul bifează în caseta corespunzătoare DA.

Dacă valoarea eligibilă a proiectului depășește plafonul maxim al sprijinului public nerambursabil așa cum este acesta stabilit prin Fișa intervenției aprobată în SDL dar nu mai mult de 200.000 euro, expertul bifează în caseta corespunzătoare NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații.

3. Avansul solicitat se încadrează într-un quantum de până la 50% din ajutorul public nerambursabil?

Expertul verifică dacă avansul cerut de către solicitant reprezintă cel mult 50% din ajutorul public pentru investiții. Dacă da, expertul înscrie valoarea în Planul financiar și bifează caseta DA, în caz contrar solicită corectarea bugetului indicativ prin formularul de solicitare informații suplimentare.

Prin transmiterea formularului de solicitare informații suplimentare de către solicitant cu bugetul corectat, expertul înscrie valoarea în Planul financiar și bifează DA cu diferențe și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații.

În cazul în care nu se efectuează corectura de către solicitant, expertul bifează NU și își motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații.

În cazul în care potențialul beneficiar nu a solicitat avans, expertul bifează caseta Nu este cazul.

Beneficiarii proiectelor de investiții finanțate prin intervenția DR 36 LEADER pot beneficia de plată în avans conform dispozițiilor aferente DR 36 LEADER din cadrul PS PAC 2023-2027, cu condiția constituirii unei garanții, corespunzătoare procentului de 100% din valoarea avansului, în

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 101
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

conformitate și cu prevederile art. 44 ale Reg. (UE) nr. 2021/2116, ale art. 23 alin.(3) din OUG nr.85/2023, respectiv ale art. 10 alin.(2) din HG nr. 1570/2022.

Garanția aferentă avansului trebuie să fie constituită la dispoziția AFIR, se depune odată cu Dosarul Cererii de Plată a Avansului și trebuie să producă efecte pe întreaga perioadă cuprinsă între data cererii de acordare a avansului și data expirării duratei de implementare prevăzute în contractul de finanțare. Utilizarea avansului se justifică de către beneficiar pe bază de documente până la expirarea duratei de implementare prevăzute în contractul de finanțare.

Beneficiariul poate opta pentru avans de până la maxim 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă, la data depunerii Cererii de finanțare sau după semnarea contractului de finanțare, pe parcursul implementării proiectului, în condițiile prevăzute în Instrucțiunile de plată anexă la Contractul de finanțare.

Avansul se acordă la solicitarea beneficiarului după semnarea Contractului de finanțare, conform prevederilor art. 44 din Regulamentului (UE) nr. 2116/2021 al Parlamentului și al Consiliului european din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1306/2013 și a legislației naționale în vigoare.

Beneficiarii privați pot solicita avansul după semnarea Contractului de finanțare și numai după avizarea achiziției majoritare de către AFIR.

În cazul celor care derulează achiziții directe utilizând Baza de date cu prețuri de referință AFIR, avansul se acordă pe baza contractului de vânzare-cumpărare a bunului/ echipamentului respectiv, prezentat de beneficiarul privat la momentul solicitării avansului.

In cazul proiectelor aferente beneficiarilor publici CU constructii montaj, acordarea avansului poate fi realizată în două variante, respectiv:

1. În două tranșe:

- Maxim 10% după semnarea contractului de finanțare;
- Diferența până la maxim 50% din contribuția financiară a Uniunii Europene și contribuția publică națională va fi acordată după emiterea ordinului de începere a lucrărilor.

2. O singură tranșă de până la maxim 50% din contribuția financiară a Uniunii Europene și contribuția publică națională va fi acordată după emiterea ordinului de începere a lucrărilor

In cazul proiectelor aferente beneficiarilor publici care depun proiecte FĂRĂ constructii montaj, acestia pot solicita un avans de până la maxim 50% din valoarea eligibilă nerambursabilă după semnarea Contractului de Finanțare și numai după avizarea achiziției majoritare de către AFIR.

Cuantumul avansului este prevăzut în contractul de finanțare încheiat între beneficiar și AFIR.

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER-Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 102
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

Beneficiarul care a încasat de la Autoritatea Contractantă plata în avans și solicită prelungirea perioadei maxime de execuție aprobate prin contractul de finanțare, este obligat ca, în vederea prelungirii duratei de execuție inițiale a contractului să depună la Autoritatea Contractantă documentul prin care dovedește prelungirea valabilității Scrisorii de Garanție Bancară/Nebancară (înregistrată pe toată perioada de valabilitate a garanției în Registrul special al Băncii Naționale a României), care să acopere întreaga perioadă de execuție solicitată la prelungire.

În cazul în care beneficiarul nu prezintă Autorității Contractante dovada prelungirii termenului de valabilitate a garanției cu cel puțin 5 zile lucrătoare înainte de expirarea valabilității acesteia, Autoritatea Contractantă va proceda la executarea garanției.

Beneficiarul trebuie să justifice valoarea avansului încasat, pe bază de documente justificative conform cerințelor Autorității Contractante prezentate în Instrucțiunile de plată, până la expirarea duratei de implementare a proiectului prevăzută în contractul de finanțare.

D4.2 Verificare plan financiar pentru componenta de servicii

Planul financiar este corect completat și respectă gradul de intervenție publică așa cum este prevăzut în Fișa măsurii din Strategia de Dezvoltare Locală?

Se va verifica respectarea intensității sprijinului și a valorii maxime nerambursabile a proiectului, conform prevederilor fișei intervenției din SDL și Ghidului de implementare a intervenției DR36.

Concluzie

- a) Dacă Planul Financiar este corect completat, expertul bifează căsuța DA.
- b) Dacă Planul financiar nu este corect completat, expertul completează corect Planul financiar, bifează căsuța NU și motivează poziția în linia prevăzută în acest scop la rubrica Observații. Expertul va informa solicitantul de aceste modificări prin intermediul formularului E3.4L.

Decizia referitoare la eligibilitatea proiectului

Daca toate criteriile de eligibilitate generale aplicate proiectului au fost indeplinite, proiectul este eligibil.

Expertul care întocmeste Fisa de verificare își concretizează verificarea prin înscrierea unei bife („v”) în casutele/câmpurile respective. Persoana care verifică munca expertului certifică acest

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale	PS PAC 2023-2027 Manual de procedură pentru implementarea DR 36-LEADER- Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității	Pagina 103
AFIR	Cod manual: PS- MI-DR36 Editia I Revizia 0	

lucru prin înscrierea unei linii oblice („\”) de la stânga sus spre dreapta jos, suprapusă peste bifa expertului.

Titlul manualului: Manual de procedură pentru evaluarea și selectarea cererilor de finanțare pentru proiecte aferente intervențiilor finanțate din FEADR - Formulare specifice, Fișa de evaluare generală a proiectului E1.2 – DR 36 ”Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității”